

naturales. puta qñ deus ppter peccatus reliquit hominem causa naturalib⁹. vñ forte est improporatio humorum sine aliqua qualitate ab humorib⁹ distincta s; nullum istoz potest pbari vel improbari per rationem. Ad aliud dico q est subiective in carne ⁊ nō in appetitu sensitivo. ideo dixi prius q est qualitas carnis. qz nec est actus nec habit⁹ appetit⁹ sensitivi. Ad aliud potest dici q si fomes fuerit vnq; in beata vrgine. q in sua p̄ma sanctificatiōe in vtero. deus illam qualitatem mitigavit: ⁊ debilitavit. vt nūq; inclinaret appetitum ad peccatū mortale. Sed ante sc̄dam sanctificationē qñ concepit filium dei: forte potuit inclinare ad peccatum veniale. s; in sc̄da sanctificatione fuit illa qualitas ablata: ⁊ fomes totalr extinctus: ita q nec potuit inclinare ad peccatum mortale nec veniale. vel si remansit illa qualitas in aliquo gradu: ita fuit diminuta q ad nullum actum turpem vel viciosum potuit inclinare. Ad principale dico q nescio vtrum habuit fomitem vel non. tamen si aliquñ habuit p̄z ex dictis quō fuit extinct⁹

Questio duodecima

Trum ppositio mentalis componatur ex rebus: vel conceptibus q ex rebus p̄bo. qz omne qd intellectus intelligit: pot intentionaliter cōponere cum alio. sed intelligit res: ergo pot componere res: ⁊ per consequens res potest eē subiectum ppositionis mentalis ⁊ p̄dicatum. Contra. tunc ppositio esset extra aiām. Sic primo videndum est an sit aliqua ppositio mentalis. sc̄do ad qōnez. Circa p̄m dico q sic. q p̄bo: qz vbiq; eē p̄le⁹ v̄a vel falsa. ibi eē p̄pō. s; in mēte est hmōi p̄le⁹. g⁹ ⁊c. p̄ditea

sunt aliq incōplexa mentalia sicut ⁊ vocalia. ergo sunt p̄plexa. qz cuilz p̄plexozū in voce corrūdet aliq p̄plexio in mente.

Circa 2^m dico. q p̄pō mentalis nō cōponit ex rebus extra aiām sed ex p̄ceptibus qd p̄bo multipliciter. 3° p̄ Boe. sup libz p̄armentias. qui dicit q p̄pō non h̄z nisi triplex eē. s. in mente in voce ⁊ in scripto. Et sicut p̄positio scripta cōponitur ex dictōibus scriptis ⁊ vocalis ex vocibus: ita mentalis cōponitur ex intellectōib⁹ q̄s Boe. fm modū suū loq̄ndi vocat passiones siue p̄cept⁹. 2° si aliq p̄pō p̄poneret ex reb⁹ extra aiām: tunc aliq p̄pō posset p̄poni ex aiā ⁊ corpore. ⁊ sic aliq p̄pō eēt hō. qz oē cōpositū ex corpore ⁊ aiā intellectiva est hō. 3° si subiectum ⁊ p̄dicatum eēt res extra aiām. tē in illa p̄positione canis comedit panem: subiectū vere comederet p̄dicatū. Sicut i illa p̄pōne sortes p̄sequit̄ platonē: subiectum vere p̄sequeret̄ p̄dicatum interficeret p̄dicatū ⁊ cōbureret p̄dicatum: ⁊ multa talia: que oīa sunt absurda. 4° sic. oīs p̄positio p̄ponit̄ ex noīe ⁊ verbo s; p̄hōs ⁊ gr̄maticos. sed nomen ⁊ verbū nō sūt res extra aiām: qz sunt signa. ergo. 5° sic oīs p̄pō p̄ponit̄ ex terminis. qz Aristotel. p^o p̄ioz dicit. termin⁹ eē in quez resoluit̄ p̄pō. sed termini non sunt res extra aiām nā subiectū in p̄pōne vñ est termin⁹ cōmunis signo vñ determinat⁹. ⁊ illud nō eē res extra. qz res extra nō determinat̄ signo vñ. 6° oīs p̄pō est oīo: sed oīo non componit̄ ex reb⁹. qz absurdū est dicere q aliquē oīones cōponant̄ ex bob⁹ ⁊ asinis: hominib⁹ ⁊ angelis deo ⁊ diabolo: qd tñ sequerēt̄ si p̄pō: componeret̄ ex reb⁹ extra. Septimo in illa p̄positione intellectus divinus est essentia divina: subiectum eēt divina essentia: ⁊ similiter

dicatū. et per nōs idē predicatur de se
Deterere omne subiectū ppōis ē ps
ppōis: z alteri cōponibile. qz omis ppō
pōnitur ex subiecto predicato z copla
sed essentia diuina nullius est ps nec est
alteri cōponibilis. ergo. Cōtra. ois p
positio affirmatua vera requirit ad sui ve
ritatē: ydētitatē pdicati cū subiecto alias
quelibz talis ppō eēt falsa: qz voces z
cept⁹ nō sunt idē. Itē qz hec ppō ois
ppō vera requirit zc. pōt habere dupli
cē intellectū vn⁹ est qz subiectū z pdica
tū vere sunt vnū z idē. z hoc est simplici
ter falsum. tūc em nūqz predicaretur pas
so de subiecto nec supius de inferiori. nō
termin⁹ accidētalis de tmō subāli nec
ecōuerso. Tū qz in demōstratōe potiss^a
esset tm vn⁹ termin⁹: qz subiectū z pre
dicatū sunt idē termin⁹ in ppōe p^a p^{te}.
z nō sunt diuersi termini: z eadē rōe sub
iectū z predicatū in 2^a ppōne: z in 3°
sunt idē z nō diuersi termini: z p nōs in
demō^o esset tm vn⁹ tm⁹. Tū qua rōe
subiectū z pdicatū sunt idē i ppōe affirm^a
eadē rōe nō sunt idē i ppōe negatiua ve
ra. sed istaz ppōnū aliqd aīal ē hō: ali
qd aīal non est hō tmīni sunt idē a pte
subiecti z pdicati. 3° subiectū z pdicatus
sunt idē z nō sunt idē. ergo ille intellect⁹
est falsus. Alius ē intellect⁹ illi⁹ ppōis
.s. qz ois ppō affirmatiua requirit ad
sui veritatē qz subiectū z pdicatū signifi
cent idē z supponāt p eodē. z i intellect⁹
est ver⁹. qz ois ppō affirmatiua vera
ē ppter ydētitatē rei significatē p sub
iectū z pdicatū: qz p talē ppōez nō deno
tatur qz subiectū sit pdicatū: sed qz res
ipōrtata p subiectū sit res ipōrtata per
pdicatū. qz vtimur tmīs: nō p se: sed p
rebus quas significāt. Ad a^m p^{ri}ci
pale dico qz maior ē falsa. qz intellect⁹ in

telligit res extra z nō ppōit res ex. Alii
subiectū ppōis aliqñ eēt in celo z pdica
tū in iferno: z copla in intellectu meo: s;
intellect⁹ ppōit intellectōes rez adiuices
nō p se. sed p reb⁹ significatis.

Questio. xiii

Trū aliq ppō vocal^{is} sit vera:
q non. quia nec est vera in
prin^o platōis nec i medio nec
i fine. qz ppōn^o ē i p^{ri}o n^o in me^o nec i fiē
z qñ nō ē n^o ē v^a. Cōtra 2^m aristote. ppō
est orō verū vel falsum significās. 3° ē ve
ra. Ad qōem dico qz ppōes vocales
sunt vere. Ad cui⁹ intellectu sciēdū qz
ppō est orō verū vel falsum significans
iō nō est ppō vera nisi qñ ex ei⁹. platōe
nat⁹ est auditor forāre z p^ocipe ppōem
mentale verā. hoc aut solū est in fine p
latōis. z nō in medio: nec in prin^o igitur
in fine platōis est ppō vocalis vera et
nō in prin^o nec in me^o si dicat: ppō men
talis quā format pferēs illā ppōem: hō
est aīal est vera in prin^o. 3° z vocalis.
Itē z nego p^{ri}am. qz ppō mentalis
est res pmanēs z pōt tota eē simul i p^{ri}
platōis: iō tūc pōt eē vera siue igitur in
medio z in fine. S; ppō vocalis est suc
cessiua. z qñ vna ps ē: alia non est. z qz
ad veritatē cuiuscūqz ppōis requirit qz
actualit^{is} sit vel fuit: z in prin^o platōis:
ppō vocalis nec est nec fuit: iō tūc nō ē
vera nec in medio. ppf eandē cām: s; in
fine s; tūc nō sit actu. tm p^{ri}o fuit nō to
ta simul: sed successiue ps post p^{te}. Vñ
sciēdū qz ppōibus z orōib⁹ vtendū est
vt p^{tes}: z vt marie vt sapiētes. qñ non
discordāt a plib⁹. Nūc aut per illā ppō
nē: ppō plata est vera. nō intelligūt sa
pientes aliud. nisi qz auditor sciens virtu
tē significatōis natua est ita p^ocipe quō ē

a pte significati sicut p ppōnē denotaf. h^o aut solū est in fine plationis z nō in pī cīpio. iō illa ppō solum est vera in fine: z non in prin^o. qz auditor audiens subie ctū platum: nescit que erit copula vel p dīcatū. qz si pferens dicat hō nescit audi tor vtrū post dicet: currit vel est aīal. iō i prin^o non pōt tal' ppō sibi significare ve rum in fine aut platois qūis ppō voca lis non sit: qz tñ fuit l3 successive. iō ma net illa ppō in memo^o audientis virtu te cui^o intellect^o p̄cipit illud qd significat ppō. z qz ita est in re sicut ppō signat. Et iō tunc primo ē sibi illa ppō vera. iō non sequit' ppō vocalis non est. g^o nō ē vera: sicut non sequit' ppō vocal' non est g^o ex platione ei^o: z virtute memo^o re manentis: nō est auditor nat^o p̄cipere rē significatā p ppōnem vocalē. qz non pl^o denotaf p illam ppōnem. ppō vocalis ē vera: nisi qz ex eius platoe z virtute ha bitus derelicti in memoria: sit auditor na tus p̄cipere qz ita est in re sicut p ppōem significatur. Ad principalia patet ex dictis.

Questio. xiii.

Trum sol^o actus voluntatis sit virtuosus necessario qz non. qz oīs actus volūtatis pōt elici in tentōe mala. g^o oīs actus volūtatis po test eē malus. Contra diligere deum est act^o virtuosus: z nō est alius q̄ virtuos^o g^o ille actus ē solus virtuosus. Ad qō nem dico: qz ppō exclusua posita in qō ne. h3 duas exponentes: vnā negatiuam que ē: qz nll's actus ali^o ab actu volun tatis ē necessario virtuosus. Et aliā af firmatiuā. s. qz aliquis act^o voluntatis ē necessario virtuosus. Quantum ad ex positōem negatiuā. Dico qz est simplr ve

ra. qz oīs actus ali^o ab actu voluntatis q est in ptate voluntatis: sic est bon^o qz pōt eē mal^o. qz pōt fieri malo fine z ma la intentōe. Simlr oīs alius act^o pōt elici naturalr z non libere: z nullus talis necessa^o est virtuosus. Detererea oīs actus alius a voluntate pōt fieri a solo deo: z p p̄ns non est necessario virtuosus creature rōnali. Detererea qlibet ali^o actus idē manens: pōt eē indifferent' lau dabilis z vitupabilis. z primo laudabil' z post vitupabilis fm qz pōt successive conformari voluntati recte z viciose. sicut patet de ire ad ecclesiam primo bōa intentōe z p^o mala intentione. Detererea nullus act^o est virtuosus vel vici osus nisi sit in ptate voluntatis: qz nō est peccatum nisi voluntariū. sed alius act^o ab actu voluntatis primo pōt eē in ptate volūtatis: z post nō. puta si aliquis dī mitrat se voluntarie in p̄cipitium: z post peniteat z hēat actum nolēdi illū descen sum meritoie ppter deū: tunc in descen dēdo non est in ptate voluntatis. g^o ille actus nō est necessa^o viciōsus. Circa expositōem affirmatiuā dico primo qz de virtute sermonis nll's act^o ē necessario virtuosus. hoc pbatur. Tum qz nullus act^o necessa^o ē. tum qz quilibet act^o pōt fieri a solo deo. z p p̄ns non est necessa^o virtuosus. qz nō ē in ptate volūtatis. tū alr pōt intelligi actum eē necessa^o virtu osum. ita qz non pōt eē viciōsus. stante p̄cepto dīno. Simlr qz talis actus nō po test cārī a voluntate creata nisi sit virtuo sus. z sic intelligendo. Dico qz aliqs act^o voluntatis ē necessario virtuosus. qd p bo. qz ipossi^o ē qz act^o ptingent: virtuosus ita qz indifferenter pōt virtuosus eē vel viciōsus. fiat determinate virtuosus nisi ppter alium actum necessa^o virtuosum

Hoc probatur: quia actus contingenter virtuosus. puta actus ambulandi: fit determinate virtuosus propter conformitatem ad alium actum. quero de illo actu. Aut est necessario virtuosus modo predicto: et habetur propositum quod est aliquis actus in voluntate necessario virtuosus. Aut fit determinate virtuosus per conformitatem ad alium actum virtuosum contingenter et de illo est querendum sicut prius. et erit processus in infinitum. vel stabitur ad aliquem actum necessario virtuosum. Tertio dico. quod ille actus necessario virtuosus modo predicto est actus voluntatis. quia actus quo diligitur deus super omnia et propter se est huiusmodi. nam ille actus sic est virtuosus quod non potest esse viciosus: nec potest a voluntate creata creari nisi virtuose. Tum. quia quilibet pro tempore et loco obligatur ad diligendum deum super omnia. et per omnes ille actus non potest esse viciosus. Tum. quia ille actus est principium omnium actuum bonorum. Preterea solus actus voluntatis est intrinsece laudabilis et vituperabilis. Preterea secundum sanctos nullus actus est vituperabilis vel laudabilis nisi propter intentionem bonam vel malam. Intentio autem est actus voluntatis. ergo etc. Preterea secundum Anselmum sola voluntas punitur. quia sola peccat. Si dicat quod deus potest precipere quod pro aliquo tempore non diligatur ipse: quia potest precipere quod intellectus sit sic intentus circa studium: vel alium actum: et voluntas similiter quod nihil possit pro illo tempore de deo cogitare. volo quod voluntas tunc eliciat actum diligendi deum: tunc ille actus non est virtuosus. quia elicitur contra preceptum divinum. et sic actus diligendi deum su-

per omnia: non erit virtuosus. Respondeo deo. si deus posset precipere sicut videtur sine contradictione. Dico tunc quod voluntas non potest pro tunc talem actum elicere. quia ex hoc ipso quod talem actum eliceret: deum diligeret super omnia: et per consequens impleret preceptum divinum quia hoc est diligere deum super omnia diligere quicquid deus vult diligere. et ex hoc ipso quod sic diligeret: faceret contra preceptum divinum per casum: et per consequens sic diligendo deum: diligeret et non diligeret. faceret preceptum dei et non faceret. Posset tamen diligere simplici amore et naturali: que non est dilectio dei super omnia: sicut posito quod aliquis credat deum non esse. non potest eum diligere. quia nihil potest diligere nisi illud quod est: vel potest esse. Quarto dico quod solus actus habitus voluntatis est intrinsece necessario virtuosus. quia quilibet alius inclinat indistincte ad actus laudabiles vituperabiles. Ad principale nego assumptum. quod aliquis actus voluntatis nullo modo potest elici intentione mala: sicut patet ex predictis.

Questio. xv.

Trum rectitudo et deformitas actus differant a substantia actus quod sic. quia actus potest manere sine rectitudine et deformitate. ergo differt ab utroque. Contra. rectitudo actus non est qualitas actus. nec aliquid accidens eius. ergo est substantia actus. Ad quod dico vltimum quod nunquam actus et sua rectitudo differunt. quia omnis actus rectus. Aut est rectus essentialiter. aut per denominationem extrinsecam. Si primo: tunc substantia a-

ctus est sua rectitudo: quod p̄ter hoc q̄
impossibile est q̄ talis actus sit a'volun-
tate creata nisi sit rectus. Si 2°. tunc i^e
actus dī virtuosus: q̄ causatur ab actu
essentialiter virtuoso. ad cuius confor-
mitatem dicitur rectus. sed p̄pter tales cō-
litatem vel conformitatem: nihil post^o
recipit actus exterior sicut patet in vlti-
ma questione primi quolibet diffuse. iō
nunc transeo. **¶** Detereterea difformitas
z rectitudo non sunt accūs cuiuscūq̄:
q̄ nesciunt qualitates eius: nec respect^o
q̄ tales respectus non sunt ponendi.

Secūdo dico q̄ aliquis est act^o qui nō
pōt eē primo rectus. modo exposito in a^o
questione. z aliquis actus est primo re-
ctus. z postea difformis sicut est act^o con-
tingētē rectus. Exemplū primi: vt ama-
re deum p̄pter se super oīa. Exemplū
secundi. vt ire ad ecclesiam primo p̄pter
honorē dei. scōdo ire p̄pter vanā glori-
am. Sed hic sunt dubia. **¶** Prīmū est:
quō difformitas z rectitudo se habent re-
spectu actus. Secundum dubium est
quia videtur q̄ rectitudo sit aliquid dī-
stinctum ab actu. q̄ cōmuniter dicitur
q̄ difformitas est carentia rectitudinis
que debet inesse actui. z per consequens
rectitudo cum inest actui: distinguitur ab
actu. **¶** Detereterea in peccato materia-
le est actus: formale est carentia iusticie
debite inesse actui. ergo distinguitur sicut
materiale a formali. **¶** Ad primum isto-
rum dico q̄ se habent ad actum in com-
muni: sicut inferiora ad sumum superius.
puta vt due singulares altitudines ad al-
titudinem in communi. quia actus rect^o
z actus difformis sunt duo singulares a-
ctus de quibus predicatur actus ī com-
muni. sicut superius de inferioribus: sed

etiam ad actus singulares z particulares
se habent q̄ possunt successive conveni-
re eidem per predicationem. z hoc prop-
ter assistentiam vel non assistentiam ali-
cuius alterius actus. Exemplum ama-
re patrem absolute sine omni circumstan-
tia: aliquando est actus rectus: aliquan-
do difformis. quia p̄pter assistentiam no-
ui actus. potest dici rectus. puta si hoc
faciat propter preceptum diuinum. p̄p̄t
quem secundum actum: ille primus dicitur
rectus. z idem actus potest postea dī-
ci difformis p̄pter carentiam vnius act^o
necessario virtuosū vel p̄pter positionem
alterius actus essentialiter viciōs: puta
si velit illum actū contrahere p̄pter va-
nam gloriam. Et si queras vtrum talis
actus potest sic successive dici rectus v^l
difformis propter positionem alicui^o pru-
dentie vel intellectus. Dico q̄ non. z h^o
maxime verum est de actu meritorio. q̄
nullus actus non meritorius potest di-
ci de nouo meritorius. nisi quia contra-
bitur vel cātur ex amore dei. Similiter
nullus actus est moraliter bon^o vel vir-
tuosus. nisi sibi assistat actus volendi se-
qui rectam rationem. vel quia causatur
a tali velle. puta volo honorare patres
vel contempnere honores. quia volo fa-
cere q̄ recta ratio dicitur. Et propterea
volo bene facere tibi. quia volo q̄ ratō
dicitur. z ideo nullus actus potest facere
talem actum rectum vel difforme. Re-
spectu autem alicuius actus nō sic se ha-
bent rectitudo z difformitas successive:
quia amare deum super omnia propter
se. est actus sic rectus q̄ non potest fieri
difformis. **¶** Ad secundum dico q̄ illud
dictum falsū est de virtute fmonis. q̄
rectitudo act^o nō ē aliqd̄ abso^miberēs a

ctui. quia nec species: nec habitus: quia ista stant cum actu deformati. Nec actus intellectus. Tum quia actus intellectus non inest actui voluntatis. Tum. quia actus voluntatis non est rectus propter actum intellectus. Nec propter ipsum potest fieri rectus. 3° rectitudo actus necessaria erit actus voluntatis. Sed ille non est naturaliter inest actui vicioso. quia variantur respectu eiusdem obiecti. Nec rectitudo est respectu conformitatis ad prudentiam inherens actui. quia talis respectus non est ponendus. tunc quia si sit respectus erit intrinsecus adueniens et hoc non potest esse nisi per novum fundamentum absolutum. Dico 3° quod deformitas non est carentia iustitie. vel rectitudinis debite inest actui. sed est carentia rectitudinis debite inest voluntati: quod non est aliud dicere: nisi quod voluntas obligat aliquem actum elicere secundum preceptum divinum quod non elicit: et ideo rectitudo actus non est aliud quam ipse actus qui debuit elici secundum rectam rationem. Ad aliud dico. quod illud dictum de materiali et formali est falsum. quia aut est peccatum commissionis aut omissionis. Si primo modo est materiale sine formali. quia ibi non est carentia rectitudinis debite inest actui. Si 2° modo tunc est ibi carentia que est formale sine materiali. Ad argumentum principale nego primam. quia ex illa de possibili non sequitur illa de inest: sed tamen illa de possibili. ut bene sequitur actus potest manere sine rectitudine et cetera. ideo potest differre ab unoquoque: sed non sequitur. ergo differt ab unoquoque.

Questio .xvi.

• **T**rum circumstantie finis recta ratio et homini sunt obiecta actus virtuosus. quod non. quia obiectum actus distinguitur a circumstantia actus: pro eo quod ob-

iectum potest manere idem et circumstantia variari. Contra idem est actus virtuosus cum tali circumstantia. et viciosus sine ea patet de actu exteriori. Ad quoniam dico quod actus virtuosus est duplex. unum quod contingenter et indifferenter potest esse virtuosus et viciosus. Alius qui sic est virtuosus quod nullo potest esse viciosus. Primum actus non habet circumstantias pro obiecto. quia talis non est virtuosus nec viciosus: nisi ex assistentia vel carentia alterius actus boni vel mali. a quo dependet in aliquo genere cause. et ille actus potest esse idem circumstantiis talibus et sine. Secundus actus habet pro obiecto circumstantias: quod probatur. quia aliter sequerentur duo inconuenientia. prima quod nullus actus est intrinsece et necessario virtuosus. sed solum contingenter cuius oppositum probatum est. Secundum est quod de actu non merito fieret actus merito per positionem alicuius actus mere naturaliter primum probatur sic. quocumque actum respectu quo rancumque obiectorum aliorum a recta ratione potest voluntas elicere: potest elicere sine ea cum sola apprehensione illorum obiectorum habet patet. quia sicut voluntas potest velle abstinere propter deum loco et tempore mediante actu dictativo intellectus: ita potest velle abstinere propter deum loco et tempore cum sola apprehensione illius propositionis bonum est abstinere propter deum loco et tempore sine omni assensu respectu eiusdem. hoc supposito. Tunc queritur. Aut ista volitio est virtuosa intrinsece aut non. Si sic. Contra. Non elicitur conformiter recte rationi: que necessario requiritur ad actum intrinsece virtuosum. ergo non est virtuosa intrinsece.

Et si dicat: quod illa volitio elicitur conformiter recte rationi habitualiter sed non actu aliter: et habet sufficere ad habet quod actus sit virtuosus

Contra recta ratio debet dictare qd
 volendū est abstinere ppter deū. qz sic ē
 dictatū a recta rōne. Aliter non esset re
 cta rō: sed erronea. Sed nolitio habēs
 deū z alias circūstantias sine recta rō
 ne p obiecto nō est eadē numero cū vo
 litione que haberet rōem rectā p obiec
 to. ppter variatōem obiecti. ergo ille ac
 tus voluntatis qui nō habet rectā rōem
 p obiecto nō est natus elici cōformiter
 recte rōni. sed vnus alius actus alterius
 speciei haberet rectā rōem p obiecto. z
 nō ille. Si autē dicat qd talis act⁹ nō
 est virtuosus ppter defectū prudentie.
 Cōtra pono qd tunc eo existat act⁹ pru
 dentie. z tunc quero. vtrū ille actus vo
 luntatis sit virtuosus vel non. Si non.
 Nulla causa istius pōt dari: nisi quia re
 cta rō non est eius obiectū. quia nullum
 aliud obiectū requisitū deficit per casuz
 z recta rō coexistit. Si sit virtuosus se
 quitur qd actus nō prius virtuosus mō
 fit virtuosus p solā coexistentiā prudētie
 Et tunc cum voluntas possit conserua
 re primū actū stante prima apprehensio
 ne cōplexi: destructo illo actu prudentie
 ppter aliquod mediū sibi apparens seq
 tur qd idem actus numero fieret iteruz
 non virtuosus. quia non coexistit pru
 dentie. z per cōsequēs erit virtuosus cō
 tingenter. Et ita si sit virtuosus intrinse
 ce z necessario oportet qd habeat rōnez
 rectā p obiecto. z ille solus erit necessa
 rio virtuosus. Scdm pbatur ex pri
 mo quia sic per solam positōem actus
 prudentie fieret virtuosus actus ipi⁹ vo
 luntatis qui primo non erat virtuosus
 ppter carentiā talis actus cum actus
 ille prudentie sit mere naturalis: z nullo
 mō in potestate nostra: sequit qd de ac
 tu nō virtuosus fieret virtuosus. z econ

uerso per positōem z destructōem alicu
 ius mere naturalis. qd nullomō est in po
 testate nostra. Et de nō digno vita eter
 na fieret dignus vita eterna per aliqd
 mere naturale quod nullomō est in ptā
 te nostra. Pterea pbatur qd finis est
 obiectū act⁹ virtuosū. Tū qz quādo vo
 luntas diligit aliqd ppter finē magis di
 ligat finem. quia ppter vnum quodqz rē
 Tū qz si eēt duo actus respectu diuer
 soꝝ obiectoꝝ quoz vn⁹ esset causa alte
 rius. si illa duo obiecta diligerent vnico
 actu: illud obiectū esset primū cui⁹ act⁹
 esset causa alterius. qm diligitur distin
 ctis actibus: sed si quis diligit finem:
 vno actu: z illud qd est ad finē alio actu
 actus respectu finis esset causa actus il
 lius quod est ad finē. ergo qm diligo ali
 quid ppter finē vnico actu: finis est obie
 ctum principale respectu illius actus.
 Idē patet de loco z tēpore qd sunt ob
 iecta. Aliter esset actus voluntatis ita p
 fecte virtuosus sine illis sicut cū illis qd
 est falsum. qz velle comedere est actus
 virtuosus si velit loco z tēpore. z aliter
 est magis viciosus qm virtuosus. Di
 co 5° breuiter qd oēs circūstantie sūt ob
 iecta pcialia actus necessario virtuosū z
 finis est obiectū principale. Sed hic
 sunt dubia. primū videt qd circūstantie
 nō sunt obiecta. Primo. qz idē nō pōt
 esse circūstantia z actus. qz actus nō va
 riatur ad variatōem circūstantie: s; va
 riatur ad variatōem obiecti. Ista autē
 a phis ponūtur circūstantie: 6° rē. Pter
 tūc idē esset act⁹ volēdi z nolēdi. diligen
 di z odiēdi. qz aliquis odit pctm ppter
 deū tanqz finē: z ille act⁹ si termiareť ad
 deū: eēt act⁹ diligēdi. qz est act⁹ meritori
 us z vt termiareť ad pctm est act⁹ odi
 endi. ergo rē. Scdm dubiū est qz vi/

Deitur q̄ finis nō sit obiectū p̄cipale ac-
tus virtuosū. q̄ actus p̄cipaliter intē-
tus a voluntate est obiectū p̄cipaliū: z
p̄cipale illi⁹ actus: sed ille est act⁹ ex-
terior: puta q̄n aliquis vult ire ad eccle-
siā p̄p̄t honorē dei. hic enim ambulare
ad ecclesiā p̄cipaliter intendit. g°.
Ad p̄mū illoꝝ dico. q̄ nō sunt circun-
stantie respectu actus necessario z intri-
sece virtuosū: sed respectu ei⁹ sunt obiec-
ta. Sunt autē circūstantie respectu cui⁹
cunq̄ actus qui solū dicitur virtuosus
per denotatiōem extrinsecā: per confor-
mitatē ad actū necessario virtuosum. q̄
quilibet talis actus p̄t semp̄ idē rema-
nere circūstantiis variatis. sicut p̄t esse
actus ambulandi ad ecclesiā p̄p̄t bonū fi-
nē z malū cū recta rōne z contra rectā
rōem. Ideo respectu talis actus ista di-
cunt circūstantie: Actus autē intrinsece
virtuosus variatur p̄ variatiōem cui⁹-
cūq̄ circūstantie. q̄ variato obiecto nō
p̄t esse idē actus p̄pter transitū a con-
tradictorio in p̄tradict⁹. Ad aliud d°
q̄ idē act⁹ p̄t hēre diuersas denotatiōes
vt terminat ad diuersa obiecta sicut est i
p̄posito. Nō nō est incōueniēs q̄ idē ac-
tus denotet dilectio z odiū respectu di-
uersoꝝ obiectoꝝ. Ad 2^m dubiū d° q̄
finis est obiectū p̄cipale act⁹ virtuosū
intrinsece. z hoc. q̄ dilectio finis p̄nci-
paliter intēditur. sed actus exterior est
obiectū cōe istī actui volūtatis z mul-
tis aliis sicut aliq̄s p̄t ire ad ecclesiā p̄-
pter amorē dei vel vanā gl̄iam. z sic de
aliis circūstantiis. z semp̄ mutat act⁹ vo-
luntatis: sicut variat circūstantia. sed ac-
tus exterior est semp̄ idē obiectū respec-
tu oīm illoꝝ actui. z iō est obiectū cōe.
Et finis est obiectū p̄cipale. Ad ar-
gumēta p̄cipalia patet ex dictis respe-

ctu cuius actus sunt circūstantie. z re-
spectu cuius sunt obiecta:

Decima septima q̄o.

Trum dolor z delectatio ap-
petitus sensitivi causant im-
mediate a rebus extra. q̄ sic.
quia tales passiones nō possunt esse si-
ne re extra. ergo dependent a rebus ex
in aliquo ḡne cōe. Nō nisi in genere cōe
efficientis. g°. Cōtra. iste passiones ma-
nent corrupta re extra g°. Adic p° vidē
dum est an dolor z delectatio appetitus
sensitivi distinguatur ab actu. 2° ad q̄o
nem. Circa p̄mū dico q̄ quis volū-
tas simul dū h̄z tristitiā vel delectatiōem
habeat actū volendi vel nolendi distinc-
tum ab istis passionib⁹: tñ appetit⁹ sensi-
tius nō h̄z simul actus distinctos a do-
lore sensus z delectatione: sed illi actus
immediate sequuntur apprehensionē sensi-
tiuā. quia nec per experiētiā. nec per rō-
nē p̄t p̄bari q̄ ibi sit tal' multitudo. q̄
si aliq̄ act⁹ siml' eēt cū istis illi eēt act⁹
fugiēdi desiderandi. q̄ alii nō apperēt i
appetitu sensitivo p̄ui dilectioni z dolo-
ri: sed isti nō manēt cū eis. q̄ illud est ge-
neralit' verū q̄ dolor sensus z delecta-
tione sunt respectu rei absentis. sed re-
spectu rei p̄ncipaliter habite. Actus autē
desiderandi z fugiēdi in appetitu sensi-
tivo sunt semp̄ respectu absentiu. ergo
isti actus nō manēt simul cū dolore z de-
lectatiōe sensus respectu eiusdē obiecti.
h̄z forte possit respectu diuersoꝝ. Circa
2^m d° q̄ dolor est duplex. quidā manet
in absentia rei sensibilis. quidā nō manet
Exēplū p̄mū post p̄bustionē. p̄uisionē
z vulneratiōem manet dolor qui frequē-
ter sine apprehensione catur sicut patet

in dormiente qui aliqui percipitur: et non percipit. Exemplum secundi est de dolore: qui causatur a visione repositi visibilis. Quibus vis forte quicquid remaneat horroz ex memoria rei ingerentis dolore. De primo dolore dico. quod non causatur a sensibili exteriori. quia dolor nunquam causatur sine sensatione: sed quicquid ante sensationem sensibile extra corrumpitur. sicut patet si aliquis percipitur dormiendo: et statim ante sensationem post percussione sensibile extra corrumpitur. **R.** dico quod talis dolor causatur immediate ex apprehensione. quod sensatione exiit: potest esse dolor. et ipsa non exiit: non potest esse dolor: ergo sensatio est eius causa. De 2° dolore dico quod quicquid non maneat naturaliter nisi parte sensibili. non tamen catur a sensibili extra. sed a sensatione quia sufficit quod sensibile sit causa apprehensionis. que apprehensio sit causa doloris. quod si deus preserveret tale visionem siue sensationem: et destrueret sensibile: adhuc illa sensatio caret dolore. Sed hic sunt duae primae: quomodo catur dolor qui manet in absentia sensibilis. cum ille dolor quicquid catur post corruptionem sensibilis. Secundum dubium. utrum dolor et delectatio causetur ab actu desiderandi et fugiendi. Tertium est quia videtur quod dolor et delectatio et similiter tristitia et delectatio in voluntate. possunt esse aliqui respectu obiecti absentis non habiti. quod quilibet experit quod si videat obiectum delectabile: et desideret. et non assequatur desideratum. adhuc delectatur tam in appetitu sensitivo quam intellectivo. Similiter aliquis apprehendit bellum futurum quod sensus refugit. et voluntas nolit. statim catur tristitia in voluntate. et tamen illud bellum non est habitum. **S.** **sc.** Ad primum illoz dico quod a sensibili: quod

Natum est sentiri. puta mediante percussione vel vulneratione catur aliqua qualitas corporalis que post corruptionem sensibilis sentitur: et ex illa sensatione catur dolor immediate. Ad 2^m dico. quod non. Tum. quod desiderium et fuga sunt respectu obiecti non habiti. quia unus desiderat quod iam habet. tum quia illud quod non est quod non est: non potest esse causa alicuius. sed quando dolor est delectatio de aliquo obiecto cessat actus desiderandi. sicut quod aliquis appetit aliquod obiectum: et habet illud: tunc delectatur per experientiam: et tunc corrumpitur actus desiderandi. Ad tertium dico. quod nec tristitia nec delectatio est respectu absentium non habitoz. respectu quoz sunt actus desiderandi et fugiendi. Nec in appetitu sensitivo nec in voluntate: sed sunt respectu actus apprehensivi. quo obiectum desiderandi apprehenditur. vel respectu actus desiderandi vel fugiendi vel respectu utriusque. Et omnes isti actus actualiter habentur in illo qui delectatur. Similiter in voluntate sunt respectu intentionis et volitionis. vel nolitionis. quia de illis delectatur voluntas. vel tristatur. et non de actu desiderato potest enim sensus interior apprehendere actus sensus exterioris secundum philosophum. et actum desiderandi. et fugiendi. Et talis actus apprehensivus causat immediate dolorem vel delectationem in appetitu sensitivo.

Eodem modo est de intellectu. et voluntate quod actu voluntas non delectatur in actu quem desiderat patet. quia aliquis potest velle et desiderare comedere: et potest nolle absolute carentiam illius actus comedendi. quo tamen caret actualiter. et scit se carere illo actu. Et per consequens volendo et desiderando

comedere tristare. ergo talis non potest delectari in actu comestionis quod diu non habetur. Ad ar^m principale dico. quod consequentia non valet quia sufficit quod res extra sit causa cause.

Questio. xviii

Primum virtutes morales sunt circa passiones. sicut circa materia. quod non. quia sunt actus virtutum. ergo non sunt materia virtutum. Ad op^m est aristo. secundo ethicoz. Ad quod nem dico primo. quod materia accipitur dupliciter. scilicet proprie put est altera pars composita. et sic non accipitur hic. Aliter accipitur improprie pro obiecto. sicut dicimus quod illud de quo est aliqua scientia est materia scientie. et sic accipitur materia hic. scilicet pro obiecto. Secundo dico quod virtus moralis dupliciter accipitur. Primo improprie pro aliqua qualitate derelicta post actum appetitus sensitivi que est qualitas corporalis inclinans ad actus appetitivos de qua qualitate dictum est in 2° quolibet aliter accipitur pro habitu virtuoso voluntatis

Der hoc ad quod dico. quod virtutes que sunt quedam qualitates corporales non habent passiones pro materia sive pro obiecto: sed passiones sunt actus illarum virtutum et causantur ab illis habitibus mediante apprehensione. et illud idem quod est obiectum sive materia actus: est obiectum virtutis causantis tale actum et correspondentis tali actui. et hoc est generaliter verum. Secundo virtus est circa passiones sicut circa materia. quia passiones sunt obiecta contra actus et habitus virtuosos essentialiter. quibus non omnis talis virtus habet passiones pro obiecto. Nam quedam virtus est circa passiones sicut circa obiecta communia. quedam circa operationes si

ne executiones exteriores. sicut circa materiam vel obiectum. Exemplum primi temperentia et eius actus habet passiones pro obiecto sed iusticia non habet passiones sed operationes exteriores pro obiecto et materia. sicut bona equaliter distribuere. equaliter dividere etc. Nam actus iusticie est velle tales operationes debito modo exercere. et per consequens ille operationes sunt obiecta illorum actuum. ergo et habituum ad tales actus inclinantium. quia hoc est generaliter verum. quia idem est obiectum habitus et actus correspondentis. Si dicatur: quod idem est obiectum actus voluntatis et passionis. Dico quod non. sed nunquam aliqua virtus voluntatis habet pro obiecto omnes passiones. Dico quod quilibet passio potest esse obiectum voluntatis et alicuius virtutis: quia quilibet potest imperari a voluntate: sed non potest esse una virtus omnium passionum. Sic dico ergo quod habitus virtuosus voluntatis habet duplicem actum. unum elicitum ab habitu. et alium actum in appetitu sensitivo qui est obiectum habitus. sicut est obiectum actus elicitum ab habitu. Ad principale patet ex dictis quod passiones sunt actus elicitum ab habitibus corporalis: sed sunt obiectum sive materia virtute in voluntate.

Decimanona questio.

Primum aliquis potest mereri vel demereri quod non. quia actus merito non est totaliter in potestate hominis pro illis non meretur homo. ante passiones. quia ad illud actum requiritur charitas que non est in potestate hominis. omnia patet de se. Ad oppositum est fides. Ad questionem de qua sic. quod probatur. Tum quia homo potest lauda

biliter et vituperabiliter operari. et per omnia mereri et demereri. tunc. quia homo est agens liberum. et omne tale potest mereri et demereri. tunc quia multi actus sunt imputabiles homini. ergo per illos potest mereri et demereri. Sed hic sunt dubia. primo quia videtur quod illa anima non procedunt. quia omnia illa anima eque procedunt de donatis. sicut de viatore. Nam donatus agit vituperabiliter. Similiter est agens liberum. similiter actus sunt ibi imputabiles

Secundum dubium quod videtur si homo potest mereri vel demereri in proprio tempore merebitur. primo infinitum vel infinitam penam primo per se. quod sicut patet in alio quolibet: quilibet potest mereri aliquod certum premium in instanti. ergo continuo huiusmodi actus per plura instantia est maioris perfectionis. quod suppono quod actus sit eque intensus. et per omnia continuatio per infinita instantia est infinite perfectionis. et ita actus continuatus in parvo tempore haberet infinitum premium. Secundum probatur eodem modo: quod malus in vno instanti meretur aliquam penam: et in pluribus maioribus ergo infinitis meretur infinitam penam per illam proportionem famosam ubi pluralitas arguit maiorem perfectionem ibi infinitas arguit infinitam. Ad primum illorum potest dici quod donatus possunt demereri. quia possunt elicere actus imputabiles eis. sed non possunt mereri quod deus non vult coagere ad faciendum actum meritorium. Contra tunc demon non esset in termino ex quo possit demereri. Preterea tunc sua pena esset augmentabilis in infinitum. quod sicut augetur demeritum augetur et pena. Ad primum potest dici quod demon est in termino quantum ad statum merendi quia non potest mereri. et in termino quantum ad penam que est carentia visionis divine. quod illa non potest auferri in eo. sed non est in termino quantum ad alias penas accidentales. Ad aliud

potest dici quod ex misericordia dei fieret status in pena sua post iudicium. ita quod tunc non demeretur amplius. Contra. tunc poterit elicere actus malos sponte. Prodest dici quod tunc eliciet actus malos qui tamen ex misericordia dei non erunt demeritorii. quia tunc non demeretur quousque esset natus demereri et puniri. et ita erit status post iudicium quia tunc non auferbitur pena ei

Ad 2^m dubium dico quod prima non valet. quia nullus potest mereri in pluribus instantibus nisi mereatur in infinitis instantibus. Contra semper stat anima. quia merito instantaneo correspondet premium. ergo infinitis meritis instantaneis correspondet infinitum premium. Dicendum quod infinita premia correspondent: sed omnia illa faciunt unum premium finitum sicut infinite sunt partes albedinis acquisite per motum. et tamen omnes illae faciunt unam albedinem finitam. Unde dico quod si premium esset indivisibile: et nullomodo divisibile. tunc difficile esset solvere argumentum. quod tunc oportet dicere quod ibi premium correspondet parti temporis. et toti. imo vni instanti et magno tempore. Contra. quia videtur quod oportet dicere quod infinitis instantibus correspondent infinita premia distincta: quod si premium esset omnino indivisibile necessario acquirat in se. Si statim daretur pro merito tunc ergo vel in illo instanti et per illo instanti in quo elicitur actus meritorius: dabitur illud idem premium: et per toto tempore sequente quo continuatur actus quod videtur absurdum. quod tantum premium detur pro merito in instanti. quantum pro quolibet toto tempore et pro quolibet instanti illius temporis. vel dabitur aliud: et aliud premium et pro quolibet instanti illius temporis distinctum premium et indivisibile. et sic in parvo tempore meriti haberet quis infinita premia quod est falsum. ideo oportet

ponere premiū diuisibile in infinitum. & tunc merito in principio instanti correspondet certū premiū. Sed pro nullo instanti post correspondet certū premiū secundum se totū. ita q̄ ipm̄ & quelibet pars eius correspondeat merito alicui⁹ instanti post. Et causa est quia non pōt post primū instans mereri vel continuate actū per vñū instans. nisi continuet p̄ infinita. eo q̄ instans non est immediatus instanti. & si certū premiū scdm̄ se totum correspondet cuilibet instanti. statim in paruo tēpore responderent infinita. sicut concludit ratio. Ideo dico q̄ cuilibet instanti post primū instans correspondet premiū: sed nō aliquod certum per se totū quin aliqua pars illius premiū correspondeat alteri instanti & sic in infinitū. Et sic non sequitur q̄ actui merito continuo continuato per p̄uū tēpus corrūdeat omniū infinitū: s; bene verū ē q̄ certū premiū 2^m se totū correspondet tempori: ita q̄ totum toti correspondet tempori. & pars parti. & ita minori tempori correspondet minus premium: & maiori maius. Si dicat: q̄ cuilibet instanti post primū instans correspondeat aliqd̄ premiū. Aut ergo maius. Aut equale. aut minus. Si primo mō: vel secundo. habetur p̄positū. Si 3° mō: tunc illud minus licet nō sit equale premio corrūdi primo instanti est tamen equale p̄mio correspondenti oibus aliis instantibus illius tēporis cum actus sit eque intensus in oibus instantibus: & tunc ita habetur p̄positū. Respondeo q̄ nō maius nec minus. nec equale proprie secundū se totū correspondet. in oīe nullo sibi corrūdet premiū. S; sic actui in quolibet instanti post primū correspondet premiū. quia in quolibet instan-

ti. verū est dicere q̄ plus meruit q̄ prius sed nō aliquid plus scdm̄ se totum sicut per motū locale in quolibet instanti p̄l^o acquiritur de spacio: & tamen nō acquiritur aliqd̄ secundū se totū. Ita q̄ nulla eius pars prius fuerit acquisita. vñ breuiter dicendū est sicut dictū est in primo quolibet soluēdo ar^m zenonis de motu.

Si dicat in primo instanti p̄ te. meretur aliquod certū premiū fm̄ se totum: quare nō eodē mō in aliis. Respondeo p̄pter contradictōem que sequitur q̄ i paruo tēpore meretur quis premiū infinitū intensiue. Sed quō tunc intelligitur illa p̄positio famosa. vt i pluralitas arguit tē. Potest dici q̄ est vera vbi pluralitas est sine infinitate. & aliter non. In p̄posito aut̄ non potest aliquis mereri per plura instantia nisi per infinita. mereatur. Nec pōt mereri duas partes premiū: nisi mereatur infinitas partes. quia post primā partem premiū. nō est dare aliquā partē aliā primo sequētes sicut nec in motu locali. Nisi em̄ ista p̄positio famosa sic intelligatur: sequeret q̄ si quis mereatur per duo instantia mereatur infinitū premiū: quia non pōt mereri per duo nisi mereatur per infinita. Eodē mō per oīa soluendū est argumētum de infinitate penē. Aliter dicunt aliqui q̄ homo nō pōt mereri in instanti sed tantū in tēpore. Ad ar^m principale nego p̄nam. quia aīe est verum. s. q̄ nullus actus meritorius est totaliter in p̄tate nostra. sic q̄ quodlibet principium requisitū ad talē actū sit in potestate nostra. tamen actus voluntatis sic est in p̄tate nostra q̄ quocūq; alio p̄ncipio p̄posito potest adhuc voluntas libere actum suū ēicere: & non elicere. & hoc ad actum meritorū sufficit. & sic meretur

37
voluntas.

Questio vicesima

Trum necesse sit ponere aliquid habitum. quod non. quia omnia possunt saluari sine habitu. Non actus potest elici presente obiecto sine omni habitu: ergo nulla est necessitas ponendi habitum. Contra. actus generat habitum. et non generat nihil. ergo habitus est aliquid. Ad quod dico primo. quod necesse est ponere habitum in corpore. quod patet. quia potentia executiva corporalis per multos actus elicitos potest incosimiles actus in quos non potuit ante vel saltem non ita faciliter ante tales actus sicut: patet in scriptoribus textoribus: et in aliis artificibus. ergo in illis potentiis est aliquid additum vel ablatum. sed non apparet quod aliquid sit ablatum. ergo dicendum est quod aliquid sit additum illud autem voco habitum. Secundo dico quod non potest sufficenter probari. quod aliquis habitus sit ponendus in appetitu sensitivo. quia omnia que experimur in nobis post frequentiam actuum appetitus sensitivi. possumus quandoque experiri in nobis post transmutationem corporalem sine frequentia actuum appetitus sensitivi. sicut patet in alio quolibet diffuse. ideo nunc transco. Tertio dico quod in potentia apprehensiva sunt ponendi habitus. quia post frequentiam actuum ymaginandi redditur quis promptus ad similes actus. et nullomodo redditur promptus ante omnem actum ymaginandi. igitur ex illis actibus generat habitus. Si dicat fantasma aliquando erit in actum ymaginandi et loquendi sine actu consimili proprio. sicut patet in freneticis furiosis qui habent multos actus ymaginandi. et multum

ta loquuntur que nunquam prius in sanitate ymaginabantur. sicut dormientes somniant multa que prius non ymaginabantur.

Respondeo quod in talibus est multitudo actuum diversimode ordinatoz. quia isti actus aliter ordinantur in sanitate et in infirmitate. et aliter in vigilante et dormiente. sed quilibet illoz actuum presupponit actum sibi consimilem in sanitate: et in vigilante. Et istomodo videtur dormiens formare propositiones. et syllogizare. quia vigilans audivit propositiones et syllogismos vel partes illorum. et tunc ymaginatur illa que audivit. et propter diversam dispositionem corporalem alio ordine ymaginatur tales actus vel voces. Quarto dico. quod in intellectu necesse est ponere habitum quia post frequentiam actuum intelligendi redditur promptus et inclinatus ad consimiles actus. et nullomodo ante omnem actum. Tum quia intellectus esset eodem modo in potentia ante omnem actum. et post quod falsum est. quia post primum actum intelligendi destructo obiecto vel absente: potest intellectus in aliquos actus in quos non potuit ante primum actum. et ista est ratio phi. 3. de anima ponendi habitus intellectuales. quia habitu intelligimus cum volumus destructo obiecto. Quinto dico. quod maior est difficultas de voluntate. quia voluntas non potest aliquid velle nisi cognitum. Et ita faciliter potest elicere actum. ita perfectum in prima cognitione: sicut post multos actus elicitos. ideo difficile est probare necessitatem ponendi habitum in voluntate. Potest tamen rationabiliter sustineri et persuaderi. tum quia facilius erit in actum post multos actus quam ante ceteris paribus. Etiam magis inclinatur

ad actum et intensiore actum elicit vel pot
elicere voluntas post multos actus quos
ante ceteris pibus in parte sensitiva. Exem
plum continens huiusmodi pravos et cupiscentias et non
sequit eas: prius tamen ante actum voluntatis
sequebat eas. et non est hic aliqua variatio
in parte sensitiva. sed post multos actus volu
tas est inclinata ad non induz eas et pri
us non. Aliter non est continens. Tum quod
post multos actus dilectionis magis inclina
tur voluntas ad diligendum quos ante. tum
quod post multos actus elicitos circa aliquod
obiectum cum maiori difficultate et tristi
tia: potest elicere actum primum quos ante omnem
actum: sicut quilibet expit in se. igitur neces
se est ponere habitum generatum ex illis a
ctibus. Ad argumentum principale patet
quod non possunt saluari sine habitu.

Questio xxi

¶ **T**rum habitus sit causa effectiva a
ctus. quod non. quod tunc habitus esset
potentia. quod nihil efficit aliquid nisi
potentia. Contra. habitus est causa actus.
quod actus dependet ab habitu. et non nisi a
causa effectiva. igitur. Ad quoniam dico quod ha
bitus est causa effectiva actus. quod patet. quod illud
a quo dependet aliquid: quod sine illo nul
lo modo potest esse: est causa eius. sed actus sic depen
det ab habitu. ergo est causa. sed non nisi effe
ctiva. patet inductivum. igitur. Preterea quoniam
aliquid potest effectivum in aliquid in quod prius
non potuit. huiusmodi aliquid quod est causa effectiva
eiusdem. vel caret de novo aliquo impe
dimento. patet quoniam candela illuminat medi
um propter amotionem obstaculi. sic est de
habitu. Nam ante habitum non potest quis
in actum in absentia rei. sed quoniam huiusmodi habitus
potest in absentia rei. et ibi non est aliquid im
pedimentum amotionem. igitur habitus est causa.
Preterea illud quod posito: ponit actus

et quo non posito non potest poni. naturaliter
est causa illius. sic est de habitu. igitur. Aliter enim
totaliter frustra poneretur: nec esset necessi
tas aliquid ponendi habitum. Contra. quod
primum actus non datur ab habitu. igitur non
omnis actus datur ab habitu. Preterea/
rea in causis efficientibus essentialibus: non
est circulus. sed actus est causa efficiens habi
tus. igitur habitus non est causa actus. Pre
terea illud sine quo potest aliquid esse non est
causa eius. sed actus potest esse sine habitu. patet
de primo actu. Preterea. habitus est
ponendus propter delectationem. ut aliquid
delectabiliter operetur: et non propter activita
tem. Preterea si habitus habitum inclinam
tem ad actum peccati mortalis: puta ad
faciendum aliquo tempore contra preceptum divi
num infundat gratia: talis habet habitum
perfectum. et tamen non potest elicere actum pec
cati. et loquor de actu intrinsece vicioso
quod ille non stat cum gratia. Ad primum
istorum dico quod primum actus non datur ab
habitu: sed ab aliis causis. quod patet. quod pri
mus actus est causa efficiens habitus. igitur non
datur ab eo. quod idem numero non potest esse
causa et effectus respectu eiusdem. sed primum
actus qui datur in potentiis apprehensi
vis in absentia rei datur ab habitu. ideo
non dixi quod omnis actus datur ab habitu.
Ad aliud dico quod in causis essentialibus po
test esse circulus quantum ad speciem: sed non
quantum ad idem numero. Nunc autem unum
actus est causa habitus. scilicet primus. quod sine eo non
potest esse habitus naturaliter. et postea habi
tus est causa non illius actus sed alterius. et il
le actus bene augmentabit illum habitum.
Contra. patet quod habitus ille sit causa eius
dem actus numero. quod actus primus gene
rans habitum potest continuari cum habitu
et tunc habitus ille generat et servabit il
lum actum. Unde quod non est inconveni

ens q̄ effectus sit p̄servatiu⁹ sue cause ef-
 ficientis in eodē subiecto. ⁊ ita est in pro-
 posito q̄ habit⁹ generat⁹ ex actu primo
 melius conseruat illum actum quē pos-
 set p̄servari sine illo habitu. Ad aliud
 dico q̄ effectus diversi eiusdem speciei:
 possunt eē a causis diuersarum specierū
 licet non idem effectus. patet de calo-
 re qui pōt esse ab igne ⁊ a sole: ita est in
 p̄posito. Primus actus pōt causari ab
 obiecto sine habitu. ⁊ alius actus eiusdē
 speciei non potest causari nisi ab habitu
 Ad aliud dico q̄ habit⁹ non est tm̄ po-
 nendus p̄pter delectatōem. sed aliquan-
 do requiritur habitus vt actus sit. patz
 de actu causato in potentiē apprehensi-
 uis in absentia obiecti. Aliqñ requiri-
 tur habitus vt actus sit intensior. Aliqñ
 vt actus facilius eliciatur: sicut patet in
 p̄cedenti questione. Dico vltra q̄ aliq̄s
 habitus inclināt delectabiliter ad actus
 puta habitus diligendi. Et aliquis in-
 clināt tristabilr. puta hū⁹ odiendi ⁊ h⁹ f̄z
 q̄ act⁹ elicitū sunt delectabiles vel trista-
 biles. Ad vltimū dico q̄ habens talez
 habitum intrinsece viciosum cum gra-
 tia: potest elicere actus fm̄ inclinationez
 habitus. sed tunc gratia corrumpetur.
 Et ideo stante gratia: non potest talem
 elicere. Si autem dicat q̄ experientia est
 ad oppositum. dico q̄ nō. qz actus quos
 experimur cum gratia sunt in parte sen-
 sitiva: non in voluntate. Ad principa-
 le dico q̄ non est potētia: sicut auctores
 loquuntur de potentia. quia vocant po-
 tentiā illā que potest elicere ⁊ recipere di-
 uersos actus ⁊ contrarios. ⁊ sic non ē in
 potentia.

Questio .xxii.

Vtrum inclina⁹ habit⁹ differat
 realr ab habitu. q̄ nō. qz habi-
 tus inclināt voluntatē qñ ē sub
 actu p̄rio. ⁊ p̄ p̄ns inclina⁹ habitus non
 dīt ab habitu. qz si eēt actus: habit⁹ nō
 staret cum actu p̄rio. Sed p̄ inclina⁹
 forme est act⁹ forme. g⁹ differt a forma.
 Ad qōn em dico q̄ inclinatio forme ī
 portat quandā activitatē vel quendā ni-
 sum siue conatū sine quo potest eē for-
 ma. Hoc autē non pōt eē nisi actus. ideo
 dico q̄ inclinatio distinguitur a forma.
 Assumptū p̄z. nam habitus aliqñ incli-
 nat aliqñ non inclināt intellectum. Nam
 dormiēdo non expitur aliq̄s se inclinātū
 ad intelligendum. sed statim cū euigilat:
 expitur se inclinatum. g⁹ ibi fit transitus
 de p̄radictorio in p̄dicto. ⁊ per p̄ns ali-
 quid est ī intellectu qñ uigilat. qd̄ non ē
 ibi quando dormit. hoc autē non pōt esse
 nisi actus. qz habitus est idem in dormi-
 ente ⁊ uigilante. Similiter graue ī loco
 p̄prio non inclināt ad actum. qz inclin⁹
 ē respectu rei absentis nō habite. sed qñ
 est extra locum p̄rium: tūc inclināt ad
 actū sed gravitas manet vtrobiqz. g⁹ in-
 clinare est actū cāre qd̄ reputo verum.
 Contra qñ materia est sub vna for-
 ma inclināt ad aliam ⁊ appetit eā ⁊ ta-
 men materia non causat nec agit. Pre-
 terea graue qñ quiescit super trabē: icli-
 natur deorsum ⁊ tm̄ tunc nullum actus
 elicit. Preterea habitus ⁊ passiōes
 sensitive inclināt voluntatem: q̄uis ni-
 hil causent in ea. Ad primū illorūz di-
 co q̄ inclina⁹ siue appetitus multipl̄ ac-
 cipit. s. large ⁊ stricte. large accipiēdo ī-
 clinatōem nō est aliud q̄ eē in potentia
 in aliqd sine oī inclinatōe ⁊ activitate in
 p̄m ⁊ sic materia ē in poten⁹ naturali ad
 formam. ⁊ inclināt ad eā. ⁊ sic nō intelli-

git illa qd. **A**lter accipit strictē fm qd
addit aliqd vltra eē in potē^a receptina
puta actiuitatē. z sic materia non inclina
tur ad formā. qz sic accipiēdo inclinatio
nem nihil inclinatur ad p^oria. Nec aliqd
agens naturale qd sic inclinā^t ē indifferēs
ad p^oria: sine idē receptiuum naturale nō
inclinā^t ad p^otraria. Nec ē indifferens. qz
breuiter sic inclinare est idē qd cāre vel a
gere. **A**d aliud de graui dico qd qn gra
ue quiescit sup trabem: sp inclinatur de
orsum ēt actiue. qd p^o ex hoc qd continue
agit insubstētās ipsum: intm qd nisi sit
magna resistētia fragit vel diuidit vel ex
pellit ipm sustentans. z tandē descendit.
vn ita bñ inclinatur actiue qn gescit: sic
qn frangit z descendit. s; vna sua actio
est debilitatio virtutis resistentis. Alia a
ctio est dislo vel expulso ligni. **A**d ali
ud dico qd habit^o z passiones sensitive
pprie loquendo nō inclinant volūtatem
nisi qn p^osentit eis mediante volitiōe. Et
ita si voluntas nolit illas passiones z no
lit elicere actum fm habitū: non inclina
būt volūtatem. z ista ē inclin^o quam
homo difficulter vincit. qz cum difficul
tate pōt non cōsentire talib^o passiomib^o:
Ad principale dico qd habitus nō in
clinat potētiā qn est sub actu p^orio.

**Explicit tertium quolibetum. Inci/
pit quartum.**

Questio prima.

Trum quilibet effect^o habe
at cām finalem distinctā ab ef
ficiente. qd non: qz de^o est cau
sa finalis z efficiens eiusdem
effectus. g^o non sp cām finalis distinguit

ab efficiente. **C**ōtra. si non. tūc nō cōnt
quattuor cause distincte. **A**dic p^o viden
dum est quō finis est cā. 2° ad qōnem.

Circa p^o dico qd cālitas finis non est
aliud nisi eē amatū z desideratū ab agen
te efficaciter: ppter qd amatū fit effect^o
Vide sicut cālitas materie nō est aliud
qz informari forma: z cālitas forme nō
est aliud qz informare materiam: ita cālitas
finis est amari z desiderari efficacit:
sine quo amore vel desiderio nō fiet effe
ctus. **E**t isto p^o qd cā finalis z efficiēs di
stinguunt h^o est diffinitōes exprimentes
qd nois eaz sunt diuerse. qz diffi^o cāe fi
nalis ē eē amatum z desideratū efficaci
ter ab efficiente ppter qd amatū fit effe
ct^o. **D**iffi^o cāe efficiētis est ad cui^o p^ontiā
sequit aliud. **E**t aliqñ vna istaz diffinitō
onū puenit vni z alia alteri. z aliqñ p^ont
competere vni. **E**t quo p^o vltra qd finis
aliqñ est cā qn non est: qz finis aliqñ desi
derat qn non est. qz nō est aliud finē esse
cām qz desiderari vel amari mō p^odicto:
Vnde h^o ē speciale in cā finali qd pōt cā
re qn nō est: sicut si forma posset infoz
mare qn non eēt. posset esse cā qn nō ess^o
g^o cum finis pōt desiderari qn non ē: po
test eē cā qn non ē. **S**i dicat illud qd nō
est: nō est cā alicui^o. di^o qd falsum ē. s; o^o
addere qd nec ē nec amat: nec desideratur
z tūc bene sequit qd nō est cā. **N**unc aut
finis pōt amari z desiderari: quīs nō sit
z iō pōt eē cā finalis quīs non sit. **C**ir
ca 2^m dico qd aliter dicendū est ad qōnē
fm veritatē fidei. z alr diceret qd nullaz
auctoritatē recipet. **N**am fm veritatez
fidei quilibet effect^o hz cām finalem pro
prie loquēdo de cā finali: s; nō sp hz cām
finalem distinctā ab efficiēte. qz qnqz idē
est cā finalis z efficiens. sicut de^o qd est ef
ficiens z finis multoz effectuum saltē

semp deberet eē finis sūm rectā rōnem
 S3 nullā auctoritatez recipiens diceret
 q non pōt pbari ex p se notis: nec p ex/
 pientiam q qlibet effect⁹ h3 cām finalē
 nec distinctā nec indistinctā ab efficiente
 qz nō pōt sufficiēter pbari q quilibet ef
 fectus h3 aliquam cām finalē. Et si que
 ras vtrū cālitās cāe finalis sit distincta
 a causalitate cāe efficientis. Rñ q a
 liqua sic: aliqua nō. nā qñ eadē est cā fina
 lis z efficiens: tūc nō distinguunt. Quā
 do aut sunt diuerse tunc distinguunt. qz
 ex h° q est cā efficiens: nō sequit q sit fi
 nis nec e⁹. Sed hic sunt aliq dubia
 pri⁹ qz videtur q descriptio cāe finalis
 nō sit bene data. Nā aliqs pōt odire ali
 quē ppter qd odium facit aliquid: puta
 pcutit z illi⁹ effectus est aliq cā finalis.
 z non nisi ille odit⁹. ergo aliqñ cālitās fi
 nis est eē oditum ppter qd rē. Secū
 do. qz aliquis pōt amare aliquēz ppter
 quem tñ amatam non o3 q faciat effcū
 Tertio aut finis cāt p realitatez ppi
 am z hoc nō. qz qñ effectus catur. finis
 non ē. Aut cāt p aliquid supplens vicez
 eius puta p amorez z illud est cālitās ef
 ficientie. Quarto. qz agentia natura
 lia: z simlr agētia a pposito in prima co
 gnitione z volitōe agunt ppter finem et
 tñ non agūt ppter aliquem finē amatū.
 Quinto. qz cā finalis est nobilior ali
 is cāis. sed illud qd amatur z desiderat
 ppter qd agens agit: non semp ē nobili
 us. 8°. Scdm dubium. qz videt q pp
 ter rōnem naturalem o3 ponere q quili
 bet effect⁹ h3 cām finalē. Tuz qz per
 cām finalē rñdetur ad qōnem: ppter
 quā cām effectus fit. z ois questio talis
 querit cām. vt si queratur qre isti pugnt
 Rñdetur vt dñentur. Tum qz alr non
 pōt saluari quare aliqs nouiter exit de

deo in actum. qd alr omnia agentia age
 rent a casu. Tum qz agentia naturalia
 agunt p determinata media: sicut effect⁹
 natus ē agi. Tum qz alr in nulla actiōe
 eēt error. qz non plus intenderet vñū qz
 aliud. Ad primū istoz dico q descriptio
 ista est bene data. Ad pbatōem di
 co q cā finalis odii est ipse odiens. qz ip
 se amat seipm ppter quem amatus odit
 aduersarium. Cā aut finalis pcuttionis
 est afflictio aduersarii. quā pcutiens desi
 derat. Aliter enī non pcuteret nisi deside
 raret eius afflictionem. Et ita semp cāli
 tas finis est eē amatam z nō eē oditum
 qz ille oditus non ē cā finalis. Ad ali
 ud dico q cālitās finis est amare efficaci
 ter ppter qd rē. z nunq aliqs amat sic
 quin sequatur effectus: nisi impediatur.
 Si autem sit amor sub conditione tunc
 nō est amor efficax. Ad tertium dico
 q finis sic causat p realitatem ppiam:
 quia sua ppiā realitas desideratur. nec
 oportet q illa realitas existat quādo ef
 fectus causatur: sicut prius dictum est.
 Ad aliud dico q agentia naturalia
 z simlter agētia a pposito in sua prima
 cognitione z volitione. nō habent cām
 finalem preamam a voluntate creata
 sed solum a deo qui est superius agens.
 Ad quintuz dico q omne illud quod
 est causa finalis sūm rectam rationem est
 nobilior aliis causis vel saltem eque no
 bile. Aliter potest dici q semp finis ē no
 bilior aliis causis vel in re vel in reputa
 tione: vel appreciatione voluntatis.
 Si dicat hec propositio effectus pro
 ducitur sufficienter verificatur per po
 tentiam agentis z patientis. ergo super
 fluunt alie cause. Rñdeo q non re
 quiritur existentia finis ad hoc q effe
 ctus pducit: tñ in agentib⁹ a pposito re

quiri qd finis ametur et desideret effica/
citer. Ad 2^m dubium dico qd oēs rōnes
phī pcludunt de agente qd pōt sine varia
tione agentis pcurrentis et passi: et aliaz
dispositionū peccare et deficere. hōmō so
lū ē agens libez: qd pōt in sua actōe pec
care et deficere. q̄tūcūq; oīa alia vnifor
miter se hēant. De aliis aut agentib⁹ nō
pcludunt qd hēant cām finalem. Vñ ad
p^m arg^m diceret sequēs p̄cipue ad rōnē
naturalem qd qd ppter qd non hz locuz
in actionib⁹ naturalib⁹. qz diceret qd n̄
la est qd querere ppter qd ignis genera
tur sed solū hz locum in actōib⁹ volun
tariis. et iō bene querit ppter qd isti pu
gnant. qz voluntarie pugnant vt dñent
Et euidenter pōt pbari p̄ experientiam. et
non alr qd agens liberum agat ppter fi
nē. In talib⁹ actionib⁹ aliquñ effect⁹ hz
cām finalem distinctā ab efficiēte: aliquñ
non distinctā. Ad aliud dico qd agen^s
naturalia a^s a voluntate exeunt de ocio
in actū. qz nunc ē amotū impedimentuz:
puta qz nunc ignis apporimat ligno: et
prius non. s; agens libez exit in actum.
qz voluntas intēdit finē. Ad aliud di
co qd pcludit de agente libero qd nō pl⁹
inclinatur ex natura sua ad vnum effe
ctum q̄ ad alium. sed de agente natu
rali non pcludit. qz tale agens ex natura
sua inclinā ad d̄terminatum effectū. sic
qd oppo^m effectū non pōt cāre. p; de ig⁹
resp̄cū caloris. Ad aliud dico qd sic agūt
p̄ d̄teriatā me^s ex nat^s sua qz nat^s sua h^o
nece^o regit. Ad vltimū dico qd pclu
dit de agente libero. qm̄ a^o agente non
ē p̄prie error. qz nihil intenditur a tali a
gente. et iō quicqd euenit naturalr euenit.
et nō errore. Ad principale dico qd iō
dicunt quattuor cāe distincte. qz frequē
ter sunt distincte s; non sp. qz ex hoc ipō

qd aliquid est cā finalis. non sequit ipm
eē efficiens. nec e^o.

Questio .ii.

v Trum pōt sufficienter pbari qd
de⁹ est cā finalis alicui⁹ effect⁹
qd sic. qz phī hoc tenuerunt. s^o
p rōnem. Ad oppo^m. qz si hoc possit
pbari. tunc posset pbari qd de⁹ sit cā ef
ficiens alicui⁹ qd falsum est. p̄na p; . qz
quilibet effectus hñs cām finalem. hēt
cām efficiēte: sed talis effectus non pōt
eē cā efficiens nisi deus. qz tunc illa eilet
prior deo. s^o. In illa qōne p^o p̄mit
tam aliq̄ necessaria ad ppo^m. 2° ad qō
nem. Vñ d̄mū est qd finis est duplex. s.
finis p̄amatus et p̄stitutus a voluntate. pu
ta qñ aliquis opatur p̄ se amatum vel
ppter amicū amatum. Alius est finis intē
tus ab agente: q̄ quīs est primū in inten
tōe est tñ vltimū in executione. et talis fi
nis sp est termin⁹ pductus vel opatio
pducta. De illo 2° fine non est qd. quia
nullum ē dubiū: qd de⁹ non est cā finalis
cuiuscūq; illo mō. qz tunc de⁹ eēt poste
rior aliquo: qd est falsum sicut effect⁹ p
ductus ē posterior pducēte. Intelligi
tur s^o qd de fine primo^o. Secdo p̄
mittendū est circa istam materiā qd non
pōt sufficiēter dem̄ari nec sciri nec p̄ p̄i
cipia p se nota: nec p̄ experientiam qd agēs
de necessitate nature agat ppter talē cāz
finalem p̄desideratā et p̄stitutam a volun
tate et hoc: qz actio talis agentis sine va
riatione talis agētis aut passi aut alicu
ius pcurrentis ad actōem nunq; variat
sed sp vniformiter sequit actio. Et iō nō
pōt pbari qd tale agens agit ppter finē.
His p̄missis di^o p^o qz l; questio ge
neraliter pponat et indifferentē tñ itel
ligitur principalr de cālitate finali dei

respectu intelligentiarum. Et dico qd nō
pōt pbari sufficienter qd de⁹ sit causa fi
nalis scde intelligentie in se. Nec et sui
effectus. qz scda intelligentia est agēs p
cognitiōem libere aut naturalr. Si pri^o
tūc nō pōt pbari qd de⁹ sit cā finalis sue
actionis. qz ipsam pōt eē finis prestitut⁹
a volūtate sua ex quo agit libere. Si 2°
mō non pōt pbari qd alr habeat finē qz
agens naturale sine cognitiōe. qz si agit d
necessitate nature. nō oportet qd plus d
terminetur ad aliquem effectum qz agēs
sine cognitione. qz eius effectus nō varia
tur nisi per variatiōem agētis vel passi.
vel alterius pcurrentis. Nec pōt pbari
qd deus sit cā finalis scde intelligentie in
eēdo. qz non pōt demonstrari ex per se
notis: nec expiētia qd est aliqs effectus a
quocūqz pducibilis: nisi effect⁹ quos ex
pimur inter ista inferiora: et p nō po
test pbari qd scda intelligentia hz cāz ef
ficientē: nec per nōs finales. Scdo di^o
qd nō pōt pbari qd dō sit cā final⁹ agētis na
turalis sine cognitiōe qz tale agēs vnifor
mit agit effectū suum siue de⁹ intendat
siue non. Preterea nō pōt pbari suf
ficienter qd sunt alia pducibilia pter ista
generabilia et corruptibilia: s; non pōt d
monstrari qd deus sit cā efficiens oīum
naturalr pductorū sicut in prima qōne
dictū est. 3° nec finalis. Tertio di^o qd
pōt euidenter sciri p expiētiā. qd deus
pōt eē cā finalis effectuum pductorū ab
agentibus liberis hic inferius. qz quili
bet experitur qd pōt facere opa sua ppt
honorem dei siue ppter deū tanqz ppter
cām finalem. Quarto dico ppter ar
gumentū principale qd supposito qd pos
sit pbari sufficienter qd deus sit cā fina
lis scde intelligentie et alioz hic inferius
tū non pōt demonstrari qd sit cā efficiens

illi⁹ effectus. qz qnqz effectus et finis di
stinguunt. 3° ex hoc qd aliqs est finis: nō
sequitur qd sit efficiēs alicui⁹. nōa patet.
Nōs pbat. qz qnqz aliquis agit opa
sua ppter amicū tanqz ppter cām fina
lē qd amic⁹ nihil facit ad illa opa. 3° eodē
mō aliquis pōt facere opa ppter deū.
I; deus nihil faciat de illis operibus.

Contra. quelibet res pticularis plus
appetit salutē vniuersi qz sui. 3° plus ap
petit bonū rectoris vniuersi qz sui. Ante
cedēs p; qz graue naturalr ascēdit ne sit
vacuū: qd non faceret nisi intēderet bo
m rectoris vniuersi. Preterea phi po
nunt qd prima intelligentia mouet scdas
sicut amatum et desideratū. Tunc quero
aut sic mouere est scdam cape eē a pri
ma: et hoc negas aut sic mouere est qd ad
hoc qd scda intelligentia moueat et cau
set aliquid: amat primū. et tunc prima ē
finis effectus scde intelligentie. Con
firmatur qz si mouet sicut desideratū. 3°
cāt desiderium in scda intelligentia: sed
actus scde intelligentie est ei⁹ substantia.

Preterea aliter eēt plura nece^o eē
quoz vnum non dependeret ab alio.

Preterea p se notum ē qd primo enti
uenit omis perfectio simplr. sed qd om
nia dependeant ab eo sicut a fine est pfe
ctio simplr. Preterea alr eēt duo fi
nes vltimi quoz vnus non dependet ab
alio. Preterea ratio dictat qd vnū v/
niuersum ordinat ad vnum principem:
sicut exercit⁹ ad ducem. Preterea in
nullo genere cāe sunt duo prima. Pre
terea Comentator. i. 2. metha. cōmē. 3°
dicit. qd finis efficit desiderium eoz qd sūt
ad finem. et desiderium eoz est eoz suba
et loquit de intelligētis. Pre^o catio fi
nis respectu alicuius ē catio: vel requi
rit catioem effectiua alicuius cāe respu
s 3

Aut dem. Si g^o de^o sit cā finalis scđe in
telligentię mari^o in eēdo. vel deus erit
cā efficiētia illi^o intelligen^o vel aliq^a crit
cā efficiētia: et hoc nō. qz illa cā efficiētia
eēt prior deo. **P**roterea dubiū ē de in
tentōe pbi in illa materia. **A**d p^m isto
rū nego aūs. qz nulla res p^{ticularis} pl^o
appetit bo^m vniuersū q̄ sui: nec rectoris
vniuersū q̄ sui. **A**d pbatōem dico qz gra
ue ascendit ne sit vacuū non ppter aliqđ
bonū rectoris vniuersū. **S**z q̄re nūc mo
uetur ne sit vacuū et pri^o non: s; ali^o mo
uet alias dice^t. vñ per hoc nihil remo
uet vel accrescit rectori vniuersū. **A**d
aliud dico. qz pbi posuerunt illud tanq̄
p̄abile. s; non tanq̄ sufficienter demō
stratū. qz non pōt demonstrari qz sit ama
tus vel desiderat^o ab aliquo. **A**d p̄firma
tōem dico qz non sequit^r mouet sicut de
sideratū. g^o cā desiderium sicut nō sequit^r
sanitas nō habita mouet ad bibēdū
potionē amaram: sicut desideratū. g^o sa
nitas efficit desiderium illud. Simil^r non
sequit^r de^o facit aliqđ ppter seipm ama
tum. g^o ipse efficit desiderium in se. **A**d
aliud dico qz non pōt demonstrari qn sint
multa necesse eē: quoz nullū depēdet ab
alio. et hoc forte posuerunt pbi de intel
ligentiis. **A**lr pōt dici qz non sequit^r qz
sunt multa necesse eē: si de^o non est cā fi
nalis oīum. qz non pōt demonstrari qz q
libet finis vltim^o sit necesse eē. Si dicat
finis vltim^o aut ē ingenerabil^r et incor
ruptibil^r aut non. Si sic. g^o est necesse eē.
si nō. g^o si cātur h; cām finalem. et de illa
quero. et sic in īfinitū. **R**nd^o qz non pōt
demonstrari qz sit ingenerabil^r et non seq̄
euidēter. cātur g^o h; finez. qz diceret ad
uersarius qz cātur natural^r et non libere
Nunc aut dictū est qz non pōt euidēter
sc̄ri qz effect^o natural^r pductus h; cāz

finalem. **I**ō dico qz ista p̄na est necessa^o
de facto est finis vltim^o. g^o est necesse eē
tñ illa p̄na nō est natural^r euidens. **A**d
aliud pōt negari maior. qz forte creditū
est qz p^o enti puenit omis pfectio simpli
citer. **A**lr pōt concedi maior et tūc mi
nor: nō est natural^r euidens. **V**nde pbi
ponerent qz nō est perfec^o simpl^r qz deus
intelligat a^o a se. s; impfec^o. qz tunc vile
sceret intellect^o ei^o: ita diceret in p̄posi
to. **E**t si dicat a quocūq; negat^r oīa depē
dere ab eo sicut a fine vltimo. ipm ē imp
fectū. di^o qz h^o non pōt natural^r p̄bari.

Ad aliud dico qz non pōt dem̄rari qn
eiusdē effect^o sint duo fines vltimi: sicut
aliq; pōt ire ad tabernā ad comedendū
et bibēdū tanq̄ ppter duos fines. et vtrū
qz pōt eē cā sufficienter isti^o ambulatōis.
qz si nō iret ad comedendū adhuc suffici
enter iret ad bibēdū et ad comedendū si
nō iret ad bibēdū. **A**lr pōt dici qz h;
eiusdē effect^o nō possint eē duo fines vl
timi: tñ diuersoz effectū possunt eē duo
vltimi fines. **E**t ita diceret in p̄posito qz
vn^o est finis vltim^o vnius effect^o et ali
us alteri^o. **A**d aliud dico qz nō pōt d
monstrari qz vniuersum ordina^t ad v^m
p̄ncipē in desiderādo. **A**d aliud di^o:
qz nō pōt dem̄rari qn sint duo pri^o in co
dē genere cāe. **A**d aliud di^o qz si p̄men
posuit vltim^o finē agere desiderium in scđa
intelli^o resp̄cū sui effect^o: dic^r hoc tanq̄
p̄abile. qz hoc nō pōt dem̄rari. **S**i aut
posuit qz est cā final^r ipsi^o scđe intelli^o: tē
oz pcedere qz ē efficiēs ipsi^o. **A**d aliud
di^o qz primā intelligentiā vel deū eē cām
finalē resp̄cū scđe intelli^o. pōt intelli^o du
pliciter. v^o qz sit cā final^r effect^o scđe in
telli^o. 2° qz sit cā final^r efficiētis i^m effēz
s. ipsi^o scđe intelli^o in se. **P**ro^o intelligen
do nō sequit^r qz sit cā efficiēs alicuius ex

71

h^o q^o est cā finalis: q^o pōt sufficienter di-
ci q^o scda intelli^o mouet z cāt effectum
suū ppter primam intelligentiā amataz
et desideratā: cū hoc q^o prima intelli^o
nihil causet: sicut nec finis efficiēs hic i-
ferius nō efficit i^m effectū eo ipso q^o est
cā finalis. S^z 2° intelligēdo primam i-
telligentiā eē finē scde: z supposito cum
h^o q^o sit tm̄ v^o prima intelligētia. tunc ex
hoc q^o ē cā final^o pōt demrari q^o est cau-
sa efficiēs. q^o si prima sit cā final^o scde in
eēndo. 3° scda h^z cām efficientē: non po-
steriore se: q^o posterius nō cāt prius. 4°
priorē. s^z p suppo^m ē nihil eē prius ea
nisi vna prima q^o ē d^o. 5° necessa^o cābi-
tur a prima intelli^o. Si aut ponerent plu-
res intelli^o prime. tūc nō posset demrari
q^o posset dici q^o vna intelligētia p^a est fi-
nis scde intelli^o z vna a^o efficiēs z si es-
sent duo p^a. tūc ista intelligētia nō eēt se-
cūda s^z 3^a. Ad vlti^m d^o q^o intentio p^h
fuit q^o p^m ens sit cā final^o alioz s^z nō effi-
ciens. q^o posuit q^o corpa celestia cū aliis
cāis inferiorib^o pducūt oīa ista inferio-
ra. Ad principalia p³.

Questio. iii.

Trū d^o repñtet creaturas. q^o si
q^o sic intellecto deo. intelligeren-
tur oēs creature: sicut intellecto
repñtatio: intelligunt oīa repñtata.

Contra d^o ē cogni^o oīum creaturaz
3° oēs repñtat. Ad qōnem d^o q^o rep-
sentare capit multipl^r. v^o p illo quo a
liquid cognoscit: z sic repñtans ē cogni^o
z repñtare est eē illud quo aliqd cogno-
scit. sicut cognitōe aliqd cognoscit. a^o ac-
cipit repñtare p illo q^o cognito aliqd ali-
ud cognoscit. sicut imago repñtat illd cui^o
ē imago p actū recordādi. 3° accipitur
repñtare p aliq^o cāte cognitōem sic ob-

lectū cāt cognitōem. p^o accipiēdo repñ-
tare. d^o q^o d^o repñtat oīa. q^o sua eēntia
ē cogni^o oīum: s^z sic nō repñtat nisi sibi q^o
cognitōe sua nullus ali^o cognoscit nisi
iple sol^o. 2° loqūdo de repñtatio d^o q^o
possibi^o ē q^o repñtat aliq^o alicui alteri. Et
h^o siue d^o cognoscat intuitive suū abstra-
ctiue. q^o repñtare non ē aliud nisi ducere
intellectū in cognitōem recordatiuā. vel
memoratiuā alicui^o creature. z h^o nō in
primā cognitōem simplicē: z p^oriā crea-
ture. s^z in scdam cōez notitiā si sit simplex
vel incōpositā p^oriā creature. sicut p h^o
q^o video p imaginē pauli: nō ducoz in p^o
mā notitiā pauli. q^o illa p^osupponit z nō
natural^r catur a paulo solū. s^z in notitiā
aliquā ppositā p^oriā paulo. vel forte in
notitiā cōem. Ita aliq^o cognoscēs deū
ducit p notitiā memoratiuā ad cognoscē-
dū de creatura p^oriā visa: sicut hō cogitādo
de deo. recordat de vno scō hoīe quem
p^oriā vidit. Si dicat: cogni^o recordati-
ua catur solū p sile: d^o aut nulli ē s^olis. re-
spondeo q^o nō solū catur p sile. sed ēt per
dissile. sicut aliq^o p v^o 3° recordatur d^o
alio 3°. 2° loquendo de repñtatio: sic
d^o voluntarie repñtat oīa. q^o cāt quācū-
q^o cognitōem creature: sicut placet sibi.

Et istis patet q^o vidēs dīnam essentī-
am nō necessario videt oīa. sed solū illa
quorum cognitōem deus in eo vult cau-
sare. q^o essentia sua non est cā naturali-
ter representans sic loquendo: sed volun-
tarie causans cognitionem cuiuscunq^o.

Sed contra. deitas est cognitio per
te. ergo eodem modo representat quo
representat cognitio. sed si vnus ange-
lus videret in mente alterius. hanc pro-
positionem: homo est animal. posset esse
certus q^o ipse format talem propositio-
nem. ergo cum cognitio dei sit per-

fectissima videndo illā cognitiōem. possz aliquis certificari qd de^o intelligit talem ppōnem. Preterea notū est cuilibet fideli qd res ē talis qualē de^o vult eaz eē g^o si beatus videat volitionem dei: qua vult antichristum fore in a. videtur qd pōt certificari p hoc qd antixps erit i a. z ita arguo in oibus aliis. Ad p^m istorum pcedo qd eētia diuina est cognitio creature. z qd vn^o angel^o videt in mente alterius hanc ppōnem hō est aīal. Et tñ videndo diuinā eētiam non pōt videre qd intelligit istā ppōnem. fortes sedet Et cā est. qz ppō que cōponitur ex cognitionib^o ē realr in mente. angeli iō potest videri. Non aut est realr in deo sed tñ obiectiue. iō non pōt tñ intelligendo cognitiōem dinam p domū recordatiōis intelligere illā ppōnem. si prius illā ppōnem intellexerit sicut quelz res tā creata qz icreata pōt ducere in recordatiōz alteri^o. Ad aliud di^o qd hec vltis est vera: z nota qlibet res ē talis qlem dō vult eā eē. tñ hec est falsa: de qlibet re scitur a me qd ipsa ē talis qle de^o vult eā eē. qa multe sunt res de quib^o nescio vtrū sint volite a deo. Sicut hec est scita a me qd libet mula est sterilis. z tñ hec est falsa de qualz mula scitur a me. qd est sterilis qz nescio vtrū illa mula que est rome sit z per pñs nescio vtrū sit sterilis. Et ideo dico qd videns volitiōem dei: nescit p h^o deum velle antixpm fore in a. z p pñs nō pōt certificari qd antixps erit in a. Ad principale pzer dictis.

Questio .iiii.

¶ Trum de^o possit reuelare notitiam euidentē de futuris ptingentib^o. qd non. qz futuz ptingēs vt futurum non pōt sciri. g^o non pōt euide

ter reuelari. Contra de^o pōt oē qd non includit pdictiōem: sed hoc est tale. ergo.

Ad qōnem dico qd sic. qz nō video qd includat pdictiōem qd futurum euidenter cognoscatur. qz ipsemet de^o euidenter talia cognoscit. g^o talis noti^o euidēs pōt esse in rez na^o. z p pñs pōt cārī l reuelari a deo. Sed hic sunt aliqua dubia. p^m qz accipio aliqd contingens euidenter reuelatū alicui. Puta qd resurrectio mortuoz erit. Et quero vtrum tale reuelatū euidenter necessa^o eueniet. vt reuelatuz ē aut non. si sic: tunc nō est ptingēs si non

Contra hec fuit aliqn vera hoc ē reuelatum a deo. g^o semp post instās reuelatiōis hec fuit necessa^o: hoc fuit reuelatum a deo p istā regulā omis ppō de presenti vera hz aliquā de preterito necessaria. z nō fuit reuelatū vt falsum. qa talis fuisset falsus. ppheta. g^o tanqz vez z per pñs tale reuelatum necesse ē euenire. Scdm dubiū est. vtrū talis noti^o euidens possit cārī sine notitia intuitiua extremorum. Tertium dubium est qd lē notitiā hūerūt de facto pphē talū futuruz. Ad p^m di^o qd tale reuelatū contingēter eueniet z qd pōt non euenire. Et dico qd hec fuit aliqn vera hoc ē reuelatū z tñ illa de pterito sp fuit ptingens ē p^o instās reuelatiōis. s. h^o fuit reuelatuz sic hec est vā mō de scō peccās est pdestinat^o. z tñ p^o istud instās hec sp fuit ptingēs peccans fuit pdestinat^o. Et iō dico: qd h^o reuelatum a deo pōt nō reuelari a deo z potuit nunqz fuisse reuelatū a deo sic pdestinat^o pōt nō pdestinari: z potuit nunqz pdestinari: z ad illam regulam dico qd habet intelligi de illis propositiōibus quarum veritas non dependet ex veritate alicuius propositiōis de futuro. Nunc autē ista propositiō

hoc est reuelatū a deo lz sit de pnti 2^m vocē: equiualeat isti de futuro. hoc. s. futurū ptingens qđ reuelatur erit ideo i^o de pnti 7 de preterito. similiter sunt contingentes. Et si ponat qđ nō eueniat illō reuelatū. Tūc dicendū est qđ nunq̄ fuit vera hoc est reuelatū a deo. nec hec hoc fuit reuelatū. Et si dicat qđ hec mō ē vera hoc fuit reuelatū a deo. posito tūc qđ nō eueiat. hec erit falsa hoc fuit reuelatū. tunc mutat de veritate in falsitatem sñ oī mutatōe rei qz cognitio q̄ pri^o erat manet mō eadē. 7 oīa alia. Rñ ideo qđ qđ nullo^o talis ppō que ē equiualeter de futuro mutatur de veritate in falsitatem. sed si sit vā oī tēpo: e preterito fuit vera: 7 si semel sit falsa: oī tēpoze preterito fuit falsa. Et ideo talia p̄dictoria n̄ possunt successive verificari. et si dicat qđ hec fuit aliqñ vera deus causat hoc d̄mōstrata ppōe de futuro. 7 ista nō dependet ex futuro. ergo post hec erit necessaria deus creauit hoc. R̄spōsio qđ hec p̄positio deus creauit hoc. si per ly hoc demōstratur ppō de futuro vel illa qualitas que est ppō est necessaria ipost instans creationis. qz sua de presentī nō dependet ex veritate ppōis de futuro. Sed si per ly hoc demōstratur reuelatum vel notitia euidentis: tūc est illa de p̄terito contingens. quia illa de pnti dependet ex futuro. Nam ista deus causat hoc reuelatū siue noticiā euidentem iportat qđ hoc reuelatū erit quia falsuz pōt causari nō reuelari. Sed ista deus causat istā ppōem vel qualitatē: nō importat qđ ista ppō erit vera vel falsa. vñ in ista materia fere dicendū est per oīa sicut de predestinato 7 p̄scito. 7 de successionē contrariōz vel p̄tradictōioz in ill^o

Ad 2^m dubiū dico qđ talis nō^o cui-

dens nō pōt naturaliter causari sine cognitione intuitiua terminoz. Sed deus pōt talem assensum causare euidentem sine noticia intuitiua. sicut cū noticia intuitiua. quia lz ppō pponat ex cognitio nibus abstractiuis posset eē euidentior mediante cognitione intuitiua q̄ sine qz eadē ppō euidentius cognoscitur quādo cognoscitur p̄ plura media. q̄ per vnuz solū quia omē totū est maius sua parte tñ deus pōt supplere causalitatē illi^o visionis. 7 ita per potentiā diuinā supplementem causalitatē illā: pōt ppō ita euidenter cognosci sine visione sicut cū visione lz hoc nō possit fieri naturaliter. Ad 3^m dubiū dico qđ ppōe habuerūt illam noticiā euidentē de futuris cōtingentib⁹ vel pōt dici qđ deus reuelauit eis tales veritates causando in eis solū fidē. S3 quid de facto sit nescio. quia nō est mihi reuelatū. Si dicat si aliquis vidisset virginē parere post posset euidenter recordari virginē peperisse per habituz derelictū ex illa visione ergo si deus creasset in aliquo p̄similē habitū ante partum. potuit euidenter scire qđ virgo pariet. R̄spōdeo qđ ante partū pōt aliquis euidenter scire hanc ppōem de futuro virgo pariet: s3 n̄ mediante illo habitu nec consimili quia ille habitus solum inclinatur ad actū respectu preteritū: 7 nō respectu futuri. Ad principale dico qđ futurū contingens pōt sciri euidenter accipiendo scire large p̄ euidentē cognoscere.

Questio. v.

Trum videns deum videat oīa que deus videt. qđ nō. qz deus videt infinita ergo. Contra. nō est maior rō quare videat vnum

¶ aliud. ergo vel videt oia vel nihil.

Ad qdem dico q videns deū nō videt distincte oia que deus videt. abstractiue tamen pōt oia cognoscere quia cognitō entis est cognitio gñalis infinitoz & oim que deus videt. Sed distincte videre nō pōt. hoc p̄bo quia scia creature nō pōt eā ri scie dei nec intēsiue nec extēsiue. Tum quia tūc p̄iret reuelatio quo ad talē sciētem oia. tū qz talis & quilibet btūs esset certus qñ foret iudiciū. Tum qz talis posset distincte videre oēs ptes cōtinuū: quod videtur falsum. **Dre** intellectus creatus nō pōt distincte videre infinita simul. sed de⁹ videt infinita g^o & c. **Assumptū** pbatur qz si pōt distincte videre infinita. Aut pōt hoc vnica visione. & hoc nō. qz nulla visio vnica est infinitoz obiectoz vel distinctis. & tunc eēt infinite visiones in vno simul quod ē im possibile. etiā si aliqua eēt infinitoz obiectoz illa eēt dīna. g^o & c. Sed contra intellectus btūs pōt intelligere nō tot qn pla. ergo pōt intelligere infinita. **Dre** rea vbi pluralitas nō arguit maiorē p̄fectionem: ibi infinitas nō arguit infinitā. sed intelligere pla nō semp maioris est perfectionis q̄ vnū quia intelligere deū & creaturā vno actu simul nō est maioris perfectionis q̄ intelligere deū soluz. **Aliter** aliquis actus eēt melior actu beatifico. **Dre** terea aīa xpī videt oia. patet per scripturā que dicit q in eo sūt oēs thesauri sapientie & scientie. & i euāgelio dicitur. scimus quia scis oia. **Ad primū** istoz dico. qz sequentia non valet nisi intelligendo vnū post aliud. sed nō potest simul infinita intelligere: sicut ista consequentia non valet conti^m pōt diuidi in nō tot quī in plura. ergo in infinita simul in actu. Si dicatur: sequit

intellectus intelligit nō tot quī plura. ergo intelligit infinita. ergo eodem sequitur intellectus pōt intelligere nō tot quī plura. ergo pōt intelligere infinita.

Dico qz nō valet. nisi intelligatur qz hec sit possibilis intellect⁹ intelligit nō tot quī plura. Nūc aut hec est impossibilis. iō nō sequit. nā ista p̄pō de inē. intellectus intelligit nō tot quī plura. Nūc aut hec est impossibilis ideo nō sequitur nā ista p̄pō de inē. intellectus intelligit nō tot quī plura equiualeat huic intellect⁹ intelligit infinita. iō est falsa sicut alia. **Ad aliud** dico. qz intelligere plura distincte est maioris p̄fectionis q̄ itelligere tm̄ v^m & iō dico qz intelligere deū & creaturā distincte vno actu. est p̄fici⁹ q̄ intelligere tm̄ deū. & vltra dico qz vtra qz visio. s. que terminatur ad deū tm̄: & q̄ terminatur ad deū & creaturā: est beatifica. **Ad aliud** dico qz xpūs 2^m naturā diuinā videt oia. nō sm naturā humanam. & ita intelligit illa auctoritas in eo sunt omnes thesauri. et cetera.

Sed quantū ad aliā naturā. dico qz sicut oia noticia gñali: sicut prius dictuz est. **Ad argumentū** principale dico qz est maior rō qz videat vnū q̄ aliud. qz deus vult in eo causare visionē vni⁹: & nō alterius. Sed quare tūc dicitur illa visio in verbo. **R**ñdeo. qz semp de⁹ euz illa visione videt sine videatur p̄ illā visionē qua videt creatura: sive non p̄ aliā

Questio. vi.

Trum audiens predicatōem articuloz fidei & videns miracula fieri p̄o illis acquirat aliquē habitū adheſiuū distinctū a fide. qz sic. quia videns talia miracula fieri. & audiēs predicatōem simul. aliquā cer

itudinalē z euidentiā h̄z: q̄ nō habz au-
diens predicatōem solā: sed audiēs pre-
dicatōem solā habet fidē. ergo alius h̄z
aliquē aliū habitū. Cōtra tūc de articu-
lis fidei posset eē aliqua scia q̄ falsum
est. Ad q̄dem dico: q̄ audiens predi-
catōem z videns miracula fieri nō ac-
quirit per hoc noticiā euidētē de illis
ar. sed solū acquirit fidē. quod probō. qz
nullus actus euidens est respectu falsi.
quia p̄ actū euidētē ip̄ortatur. q̄ ita sit
in re: sicut denotatur per pp̄ōem cui as-
sentitur. Nunc autē sarracenus predicat
legē machometi. p̄ quo fiunt miracula
apparentia. cū ergo articuli illius legis
sint falsi per predicatōem z miracula n̄
habet audiēs actū quocūqz euidētē
sed solū fidē: ergo eodē mō in p̄posito.
talis solū acquirit habitū fidei. Sed cō-
tra. voluntas virtuosē ip̄erat intellectui
q̄ assentiat articulo fidei. ergo virtuosē
imperādo presupponit rectā rōem. q̄
sic est ip̄erandū. Aliter nō eēt virtuo-
sa. quia nō imperaret sicut dīctaret rectā
rō. quero tunc aut est euidens aut non.
Si sic habetur p̄positū. Si nō ergo ad-
heret illi. Et vltra illa volitio potest eē
virtuosa. quia virtuosē p̄t ip̄erare. z
per p̄sequens illa volitio presupponit
rectā rōem. Et de illa quero si est eui-
dens z erit p̄cessus in infinitū vel erit a-
liqua rō euidens: z habetur p̄positum.

Preterea actus assentiendi articu-
lo est veridicus. ergo nō causat nisi p̄-
pter aliquā certitudinē habitā de arti-
culo. quia si ip̄eritū voluntatis sufficerz
ad causandū illū actū: tūc posset causa-
re actū opinādī. Nō oportet tūc aliquā
rōem hēre. Preterea tūc infideles eēt
alliciendi p̄ dona nō p̄ predicatōes z mi-
racula Preterea si vn̄ predicaret le-

gem xp̄ianā z alius legē machometi ali-
cui pagano totaliter indifferenti z equa-
liter ad apparentiā facerēt miracula. il-
le nō tenetur assentire plus legi xp̄iane:
q̄ legi sarracenoꝝ. ex quo predica⁹ z ve-
ra miracula nō faciunt maiorē euiden-
tiā q̄ falsa miracula. Ad primū z p̄
aliis soluendis distingo de tali audien-
te. qz aut scit soluere argumēta facta p̄
fide. z consequētias inferentes articulos
z etiā miracula aut nescit. Si secūdo
tunc talis necessario adheret articulis
nō tū euidenter sed magis assentit p̄p̄
ignorantiā: quia nescit soluere rōes. z ta-
lis assensus nō est virtuosus. qz non est
in ptate voluntatis. Si autē sciat solue-
re tunc assentit cōtingenter z nō necessa-
rio. Et illū assensum p̄t voluntas vir-
tuosē ip̄erare: vt intellect⁹ p̄seruet ad-
hesionē iam causatā respectu articuloꝝ
sed nō p̄t meritoꝝ ip̄erare. vt illi ar-
ticulo de nouo adheret. qz nunq̄ ip̄erat
meritoꝝ nisi ip̄eret ex charitate que ca-
ritas nō p̄supponitur in tali vel p̄t cō-
cedi q̄ virtuosē potest imperare. sal-
tem vt loquitur philosophus de virtu-
te que non requirit charitatem. Et
concedo q̄ ista volitio virtuosa presup-
ponit rectam rationem q̄ sic est. impe-
randum. licet non presupponat rectam
rationem quocūqz modo euidētem.
tamen scienter imperat. quia p̄cipit se sic
dictare. Et quando queritur vtrum il-
la ratio presupponitur ad actum volū-
tatis p̄pter quem dīctat. P̄t vno
modo dici q̄ non. quia q̄uis sciat rōes
soluere. quia tamen rōes sunt multuz
apparentes. nec aliquam rationem ha-
bet in contrariū. z p̄ntat predictos arti-
culos volūtati ex eo q̄ nullam falsita-
tem reperit in eis: z videt predicatōem

per miracula conformari: oia ista simul si
ne oī actu voluntatis causat illud dicta
men q̄ assensus respectu articuloꝝ est i
perandus. Aliter pōt dici q̄ illa ratio
presupponit actū voluntatis nō respec
tu huius p̄plexi q̄ sic est dictandū: sed ac
tum quo iperat assensus respectu talium
cōplexoꝝ ista sunt vera miracula: iste p̄
dicans est verax hō rē. Ex quibus sta
tim causatur assensus respectu huius
p̄plexi assensus respectu articuloꝝ est
iperandus. sed actus voluntatis quo i
perat primū actū credendi in toto pro
cessu nō est nec pōt esse intrinsece virtu
osus. quia nō presupponit rectā ratiōem
z si dicat si nesciens soluere rōnes adhe
reret necessario hoc eēt p̄pter euidētiā
illoꝝ articuloꝝ vel p̄pter euidētiā illo
rum cōplexoꝝ. ex quibus infert illos ar
ticulos. z siue sic siue sic. semp̄ h̄z noticiā
euidētē de articulis. Respondeo q̄
adheret necessario nō p̄pter euidētiā il
loꝝ articuloꝝ: nec aliquoꝝ ex quib⁹ se
quitur sed p̄pter ignorantia. quia nescit
argumenta soluere. sicut aliquis necessa
rio adheret falsis p̄clusionibus. quia ne
scit soluere argumenta in cōtrariū. non
tamen euidēter adheret. Ad 2^m du
biū dico q̄ i^o actus assenciendi est veri
dicus z est ip̄a certitudo q̄ nō p̄suppōit
aliā certitudinē euidētē ex q̄ euidēt se
quit. S̄z aliqñ presupponit ignorantia
p̄pter quā nescit argumenta soluere. ali
quando presupponit dictamen volunta
rie iperatū. sicut dictū est. Nec est simile
de actu opinādi quia ille nō est natus cā
ri per iperatū voluntatis. Ad aliud di
co q̄ homo predicat revelatōem z mi
racula: nō quia causant assensum euidē
tem. sed quia aliquando causant actus
fidei. puta in fidelī. Aliquando augent fi

dem prius acquistam. Dona autem nō
sunt nata. causare actum credendi. sed
potius actum amandū. Ad vltimum
dico q̄ in tali casu deus qui nunq̄ dese
rit creaturam rationalem sine auxiliis
oportunis: inspiraret sibi cuius predica
tio esset vera. Aliter neutri tenetur
credere. Ad principale dico q̄ audi
ens predicationem z videns miracula
intensiozem actum credendi acquirit q̄
ille qui solum audit predicationes sine
visione miraculoꝝ.

Questio .vii.

Trum suppositum humanū
possit assumi a verbo. q̄ non
quia hec est impossibilis sup
positum humanum est assumptum er
go. Contra. natura singularis est sup
positum eadem natura singularis potest
assumi ergo. Dic primo videndum est
quid sit suppositum. Secundo ad que
stionem. Circa primum dico q̄ supposi
tum est ens completum incōicabile per
idempritatē nulli natum inherere z a
nullo sustentatū. Der primū sc̄z ens cō
pletū. excludit oīs pars tam eēntialis. q̄
integralis. q̄ neutra ē ens p̄pletū. Der
2^m excludit eēntia dīna. q̄ lz sit ens cō
pletū. q̄ tñ est p̄municabilis p̄sonis dīni
nis per ydēptitatē. id nō est sup^m q̄ sup
positū est incōicabile p̄ idēptitatē. Der
3^m excludit oē accēs siue inheret siue
nō inheret. Der quartū excludit na
tura a verbo assumpta q̄ ab ip̄o susten
tat. Ex istis p̄z q̄ eadē natura numero
pōt eē sup^m puta qñ nō est sustentata:
z post nō est sup^m. puta qñ est sustenta
ta. Exemplum est si natura huma
na assumat q̄ p̄ aliq̄d t̄ps ante assumptio
nē fuisset per se ex̄ns. Similiter eadē

pars hoīs vel aeris. pri^o nō est suppositum. quando est pars: et postea est suppositū qm̄ nō est pars. et similiter eadem natura numero est p^m sup^m quādo nō est pars integralis. et postea quādo ē pars integralis nō est suppositū. Exemplū si aliqua pars hoīs vel aeris separaretur a toto pri^o erat pars et p^o sequens n̄ sup^m et p^o ē sup^m qz nō est pars cū sit separata a toto et existat per se: similiter aliqua nō sit pars: et postea sit pars puta quando aīal augetur tūc alimentūz quod p^o nō erat pars: post fit pars aīalis: et p^o sequens prius erat suppositū: et p^o non est sup^m. Ad 2^m dico qz sup^m pōt assumi a verbo. quia hec natura humana pōt assumi a verbo et hec natura ē suppositū ergo et cetera sequentia p^o per syllogismū expositiū. 3° dico qz hec est impossibilis suppositū humanū ē assumptū a verbo. qz quādo p^o in q̄ subicit diffi^o est impossibilis illa i q̄ subicitur diffinitū est impossibilis. sed hec est impossibilis ens cōpletū zc est assumptū. ergo hec est impossibilis sup^m est assumptum. Si dicatur suppositū pōt assumi p^o te: ponatur ergo inesse: tūc ista erit possibilis: suppositū est assumptū. Dico qz illa de possibili in sensu diuiso vel equiualeus illi nō debet poni inesse. p^o loquendo. sed i sensu cōposito p^o p^oie d^o poni inesse: sicut ista possibile est hoīem esse nigrū. pōt poni inesse dicendo hec ē possibilis hō est niger. vbi est idē predicatū et idē subiectū quod fuit in p^opositione de possibili. Improprie tamen pōt poni inesse ponendo p^o nomen demonstrans illud p^o quo subiectū supponit loco subiecti p^opositionis de possibili: sic dicendo: hec natura est assumpta et hec est bene possibilis. Nūc autē hec p^oposi-

tio suppositū humanū pōt assumi a verbo exprimit sensum diuisionis hui^o suppositū humanū esse assumptū a verbo ē possibile: et ideo ista de possibili suppositum humanū pōt assumi a verbo v^o nō debet sic poni inesse. hec natura hūana est assumpta a verbo. et hec est possibilis. Exemplū hui^o est. quia hec p^opositio. album pōt esse nigrū nō debet poni sic inesse album est nigrū. quia hec est impossibilis sed sic: h^o est nigrū demonstrato illo p^o quo supponit album. Cōtra ista. p^obo qz suppositū humanū sit assumptū pri^o. quia qm̄ aliqua supponit oīno p^o eodez impossibile est qz de vno verificetur eē assumptū. et de alio nō. sed ita se habent natura et sup^m quia sunt oīno idē. ergo impossibile qz hec sit vera. hec natura ē assumpta nisi hec sit vera. sup^m humanū est assumptū. Similiter hec natura humana. et iste hō sunt oīno idē. ergo si hec natura sit assumpta. iste hō erit assumptus et dependet: quod falsum est: qz nec homo qui est deus dependet nec alius homo. 3° d^oreterea aut ista natura hūana est in potentia neutra ad dependendū et n̄ dependendū ad suppositū extrinsecum: et tūc nō plus p^o naturā cōueniret sibi nō dependere q̄ dependere. aut nō est in potentia neutra: sed magis determinatur ad nō dependendū: et sic tūc dependendo a verbo violētaretur. Itē per te qm̄ quodlibet aliquoz p^ouenit alicui contingenter: illud per potentiā diuinā pōt simul esse sine oībus illis: sed dependere ad suppositū extrinsecū et esse suppositū conueniūt nature humane contingēter ergo pōt deus facere hanc naturā. ita qz nec sit suppositū in se: nec dependeat ad suppositū extrinsecū. 3° d^oreterea eodem modo p^ouenit nature humane qz sit

ingularis. et quod sit suppositum. quia posita
sola natura verum est dicere quod est singu-
laris. ergo sicut contradictio est quod natu-
ra sit. et non sit singularis: ita contradictio
est quod natura sit: et quod non sit sup^m. et per con-
sequens repugnat sibi dependere ad sup-
positum extrinsecum. **¶** Preterea posse esse
in alio sicut pars integralis non impedit ali-
quid esse sup^m per te. ergo nec posse esse in
alio sicut pars essentialis. quia dum est pars
integralis non plus est suppositum quam dum
est pars essentialis. **¶** Ad primum d^o. quod
illud ar^m si debeat apparentiam habere
deus sic formari quoniam duo termini supponunt
omnino pro eodem vel significant omnino idem. si
propositio in qua ponitur unus terminus sit vera
vel possibilis: propositio in qua ponitur alius ter-
minus erit vera vel possibilis. sed hec
natura humana. et hoc sup^m supponunt
omnino pro eodem vel significant omnino idem si hec
ergo sit vera h^o n^o est assumpta. hec erit vera
hoc sup^m est assumptum. Nam sic arguendo
quod aliqua supponunt omnino pro eodem t^o.
hec est falsa. quia termini significantes
sunt realiter distincti. Et si terminus esset
assumptibilis: posset unus assumi et alius
non. Et ideo accipiendo illud ar^m in for-
ma predicta. Dico primo quod maior est fal-
sa. nisi illi termini habeant eandem diffini-
tionem exprimentem quid nominis. sicut est de
nominibus synonymis. Quoniam autem habent diuer-
sas diffinitiones tunc est falsa. scilicet ri-
sibile et homo supponunt omnino pro eodem. et tamen
hec est vera. homo est animal per se primo. et non
hec risibile est animal per se primo. Similiter
vnum et ens supponunt omnino pro eodem. et ta-
men hec est vera vnum est passio entis. et
hec falsa. ens est passio entis. Et hoc quod
illi termini habent diuersas diffinitio-
nes quid nominis. Ita est in proposito. quia
natura et sup^m habent diuersas diffini-

tionem: propter quam diuersitate hec est pos-
sibilis natura est assumpta. et hec impossi-
bilis sup^m est assumptum. Similiter ad mi-
norē dico quod si loqueris de natura assump-
ta et supposito diuino: certum est quod signifi-
cant diuersa et supponunt pro diuersis. Si
autem loqueris de natura non assumpta:
tunc est vera de facto quod illi termini signi-
ficant idem: sed possunt non significare idem
sine noua institutioe per mutatioem rei. **¶** Du-
ta si natura assumeretur tunc sine omni no-
ua institutione sup^m significaret filium
dei. propter hoc ergo quod isti termini habent
diuersas diffinitiones consurgit veri-
tas vel falsitas propositiois. **¶** Ad aliud quoniam
dicitur quod hec natura et hic homo sunt idem
Aut loqueris de natura assumpta in il-
lo homine. qui est christus et certum est quod non
sunt idem. Aut de natura non assumpta. et
tunc concedo quod sunt idem. et ultra dico quod
est bona propositio. sed sicut propositio est falsus. ita
et alius. Similiter dico quod est propositio ut nunc
quia alius potest esse verum sine propositioe. Similiter
alius est possibile et propositio impossibile. scilicet quod
aliquis homo sit assumptus. quia licet ho-
mo nunquam potest supponere nisi pro supposito.
Exemplum est hec est propositio ut nunc omnis
homo est sortes. ergo plato est sortes. quod alius
potest esse verum sine propositioe. tamen alius est pos-
sibile posito casu quod nullus alius sit. et
propositio est impossibile. scilicet quod plato sit sor-
tes. **¶** Ad aliud dico quod aliquid potest esse
in potentia neutra ad aliqua. vnum quod non
plus inclinatur natura sua active ad
vnum quam ad aliud et sic natura assumpta
et quecumque alia est in potentia neutra
ad dependendum ad sup^m extrinsecum. vel
non dependendum. quia neutrum conuenit
sibi pro natura sua active. Aliomodo potest
esse in potentia neutra. quia si derelin-
tur nature sue non plus predicatur de eo

vnu q̄ aliud. ⁊ sic natura assumpta nō
 est in po^a nentra. qz si derelinquat na/
 ture sue tunc nō dependebit ad supposi/
 tū extrinsecū: sed tūc nō sequit̄ q̄ violen/
 tatur nisi p̄ naturā suā effectiē faceret se
 nō depēdere sicut gravitas efficit motuz
 deorsum. Ad aliud dico q̄ illud prin/
 cipiū intelligit̄ de p̄ueniētia reali. quan/
 do q̄libet illoz̄ ip̄ortat aliquod reale.
 quō diuerse forme p̄ueniūt materie: ⁊ di/
 uersa accidētia p̄ueniūt subiecto p̄ ifor/
 matōem. Nō aut̄ intelligit̄ q̄n aliq̄ p̄ue/
 niunt alicui p̄ predicatōem. sicut est i p̄/
 posito. qz in talibus illud principiū non
 habet veritatē. Ad aliud dico q̄ ista
 predicata sin^e ⁊ suppositū eodē p̄uenire
 nature humane pōt intelligi dupliciter.
 vel eodē subiecto. vel eadē diffinitione
 Primo^o eodē p̄ueniūt sibi. qz eadē na/
 tura q̄n nō est assumpta est singularis ⁊
 sup^m. Sed nō p̄ueniūt eadē diffinitione
 quia alia est diffinitio singularis ⁊ sup/
 positi p̄pter quā diuersitatē est p̄radic^o
 q̄ aliqua natura sit ⁊ nō sit singularis: ⁊
 nō est contradictio q̄ hec natura sit ⁊ nō
 sit sup^m. quia sup^m ip̄ortat aliquid actu
 vel po^a. q̄ nō ip̄ortat natura nec singu/
 lare. Ad aliud dico. q̄ posse esse in alio
 sicut ps eēntialis ip̄edit aliqd̄ posse dici
 sup^m. qz sup^m est ens p̄pletū existens p̄
 se in genere. Sed ps eēntialis nō est nec
 pōt esse tale ens p̄pletū. pars aut̄ inteḡ/
 lis lz nō sit ens p̄pletū q̄n ē ps. sic nec tē
 est sup^m t̄m pōt esse ens p̄pletū. qz pōt eē
 p̄ se exis in ḡnē. q̄n est sepata a toto.
 Ad ar^a principalia. pater ex dictis.

Questio. viii.

Trū tres p̄sone possint assu/
 mere eandē naturā n̄mero ar/
 guit̄ q̄ nō. qz nō pōt p̄sonari duplici p̄/

sonalitate creata. g^o nec increata. N̄ns ē
 vey. quia op^m includit p̄dictōem. ⁊ n̄a
 p̄z qz t̄m repugnat vnu sicut aliud. Con/
 tra. hoc nō includit p̄dictōem. g^o pōt fie/
 ri a deo. Ad q̄dem dico q̄ sic. qz nul/
 la cōtradictio apparet q̄ eadē nata n̄e/
 ro vniatur tribus p̄sonis. q̄ p̄bo qz idē
 effect^o pōt depēdere a duob^o efficiētib^o
 ⁊ a duob^o s̄mbus. p̄z de calore qui de/
 pendet a sole ⁊ ab igne. Tū qz idē effec/
 tus pōt p̄seruari a duab^o causis p̄seruā/
 tibus. ⁊ hoc sufficiēter p̄z de luce q̄ p̄
 conseruari a sole ⁊ a cādela. Tū qz ea/
 dem aīa intellectiua dependet a diuersis
 partibus corporis. Tū qz idē corp^o pu/
 ra lapis pōt sustētari ⁊ portari a diuer/
 sis hoīb^o. g^o tres p̄sone p̄nt eadē naturā
 sustentare. Sed p̄tra arguit̄. qz idē non
 pōt depēdere a duob^o totaliter terminā/
 tibus illā depentiā. Dicit̄ illud nō sup/
 positat aliud totaliter quo circūscripto
 nihilomin^o suppositatur illa natura. s̄z
 supposito q̄ due p̄sone nō suppositēt ni/
 lom̄^o vna suppositabit. Dicit̄ illud
 quod p̄sonat fit p̄so^a ergo q̄ p̄sonatur
 a pluribus p̄sonis fit plures persone. s̄z
 nulla natura creata pōt eē plures p̄sone
 ergo tē. Scdm̄ dubiū vtrū h^o sup/
 posito q̄ tres assumerent eandē natu/
 ram numero: ille tres persone sint vnus
 homo vel tres homines Tertium du/
 bium vtrum talis natura vnitur per v/
 nam v̄nionem vel per tres. Quar/
 tum dubium: vtrum possit natura sup/
 positari a duobus suppositis creatis.

Ad primum argumentum dico. q̄ as/
 sumptum est falsum quia idem potest
 habere duo totaliter terminantia depen/
 tiam suam. Ad secundū dico. q̄ sup/
 positare totaliter dupliciter accipitur.
 vno^o qz precise suppositat. ⁊ sic assumptus

est verū. q̄ illud nō suppositat p̄sci. q̄
 circūscripto. illa nihilomin⁹ suppositat
 Aliter pōt intelligi totaliter supposita/
 re. hoc est sufficienter. et sic nō est verū
 quia filius sufficienter suppositat: et tñ
 circūscripto filio: nihilomin⁹ pōt pat̄
 suppositare. Ad 3^m dico q̄ p̄sonari
 dupliciter accipitur. vel quia fit p̄sona.
 vel quia sustentatur a p̄sona. Primo
 natura humana nō personatur a v̄bo:
 quia nō fit p̄sona. sed sc̄do quia susten/
 tatur a p̄sona. Ad 2^m dico q̄ de vir/
 tute sermonis debet concedi q̄ sunt tres
 hoies. tria aīalia. tria corpora. tres s̄b̄.
 quia oīa ista concreta supponūt p̄ sup/
 positis. nō pro natura. Ideo sicut sunt
 tria supposita. ita sunt tres hoies. Si
 tñ ex vsu loquentiū concretū supponerz
 pro abstracto quod tñ nō est logice lo/
 cutū tunc deberet dici q̄ nec sunt tres
 hoies. nec vnus homo. sicut nec sūt tres
 humanitates. nec vna humanitas. Ad
 3^m dico q̄ si vnio sit res distincta. tunc
 illa natura vnitur tribus vnionibus. tñ
 quia vnio multiplicatur ad multiplica/
 tionē terminōz. Tum quia si vna perso/
 na deponeret illā naturā alia existente
 vnita tunc manet vnio ad illā. et alia nō
 est vnita quia deposuit p̄ casum. Ad
 quartū dubiū et ad argumentū principa/
 le dico q̄ nō quia includit contradictio/
 nem q̄ suppositatur in alio supposito et
 tñ suppositat in supposito pp̄rio. patet
 p̄ descriptōem suppositi. Non sic est de
 supposito dīno. quia tñ illa natura nō
 sustentatur in supposito pp̄rio.

Questio. ix.

Trum angelus pōt videre
 cogitationes et volitiones no/
 stras. q̄ sic. quia obiectū itel/

lectus angeli est ens in cōi et per conse/
 quens ille intellectus pōt in omne ens. er/
 go in actus nostros. Contra. solus deus
 scrutatur corda. Ad quē dico. q̄ an/
 gelus naturaliter pōt videre cogitatioes
 et volitiones nostras. quod p̄bo. quia q̄
 cunqz natura pōt habere noticiā intuiti/
 nam alicuius subiecti pōt habere noti/
 ciā intuitiua cuiuslibet accētis eius qd̄
 natū est esse obiectū illius potentie. sed
 angelus pōt videre intellectū nostrū. er/
 go cogitationes eius. Preterea obie/
 cto sufficienter approximato potentie si
 ip̄edimentū nō sit: pōt sequi noticiā: sed
 predicti actus nostrī possunt sufficientē
 approximari intellectui angelico. et non
 est ip̄edimentū supposita generali dīni
 influenza: ergo et c. Preterea si hoc
 nō pōt aut h̄ ē. quia nō est obiectū talis
 potentie. aut quia est obiectū voluntari/
 um. aut quia est ip̄editum obiectum aut
 potentia. p^m nō pōt dari. quia omne ens
 citra deū est obiectū naturale illius po/
 tentie. Nec 2^m quia cogitatio est quidā
 effectus naturalis et nō liber. Nec 3^m.
 quia nullū ip̄edimentum pōt assignari.
 Preterea angelus pōt naturaliter vi/
 dere accidentia substantie corporalis. ergo
 m̄ro magis accidentia sub̄ spūalis. Se/
 cundo dico q̄ de facto nō videt. et hoc
 dicit scriptura. nisi quando deus vult. et
 hoc pōt esse. quia deus non vult coage/
 re active cum intellectu suo ad causan/
 dum illā visionē. Sed hic sunt dubia pri/
 mū. quia videtur q̄ corpus medians in/
 ter cogitationem et angelū. sit obstaculū
 sicut est in nobis. Secundū dubiū est
 vtrum angelus videns intuitive cogita/
 tionē nostrā ex hoc videat intuitive ob/
 iectū terminās illā cogitatioem Ad p^m
 dico. q̄ obstaculū corporale non ip̄edit

4
sicut nec inter pō muri ipedit vnū ange^m
videre aliū. **Prima** p^m adhuc p^obo
quia oē ac^m respectu vnus passi est ac
tūū respectu cuiusq; passi eiusdē rōnis.
sed vna intellectio angeli pōt esse causa
z obiectū alterius intellectōis eiusdē an
geli. patet de actu recto z reflexo. ergo
eadē rōne pōt cogitatio nostra causare
visionē in angelo per modū obiecti. **Ad**
2^m dico q^o no videt intuitiue obiectum
terminans quia intellectus tam angeli
cus q^o humanus pōt intuitiue cognosce
re intellec^m abstractiua rei. non exi^ois
imo rei ānihilate. ergo si ex h^o q^o angel^o
videt cogitatōes nostras videt obiecta
eoz sequitur q^o naturaliter videret res
nō existētes. Cognoscit tamen cogita
tionū obiecta abstractiue per discursum
ab effectu ad causam q^o admodū per fu
mū cognoscimus ignē vel cognoscit ob
iectū per modū recordationis sicut co
gnoscit res per suā ymaginē. z isti duo
modi cognoscendi presupponunt cogni
tionē obiecti in sua essentia z natura p
pria. **Aliter** pōt obiectū cognosci in ali
quo cōceptu cōi. sicut dictū est in primo
quolibet de locutione angeloz. **Ad**
principale patet ex dictis.

Questio. x.

Trum deus pōt facere motū
i^ostanti. q^o sic. quia oīs res pōt
eē in instanti. sed motus ē res

Cōtra. quia includit cōtradictionē
ergo deus nō pōt facere. **Respōdeo**
q^o ista qō pōt habere duplicē intellectū
vn^o est q^o motus sit aliqua res totaliter
distincta ab oibus rebus pmanētib^o ita
q^o hoc nomen motus significet illā rem:
vnōmō significādi sicut hoc nomen ho
mo vel aial z tunc pōt questio querere

Vtrū motus sic acceptus pōt eē in instanti
per potentiam diuinā **Alius** intellectus
est q^o hoc nomē motus ponat loco hui^o
verbi moueri vt sit idē querere. **Trum**
deus pōt facere aliquid moueri in instā
ti. **Si** primo^o intelligatur qō. dicendū ē.
q^o deus pōt facere motū in instanti. quia
oēm rem siue sit simplex siue cōposita pōt
deus facere in instanti: sed fm illū modū
intelligendi motus est quedam res zc.
Itē quis deus nō posset pseruare vnā
rem cum alia re sibi contraria in eodem
subiecto pōt tū pseruare oēm rem cum
alia re in rez natura. vel in eodē subiec
to: vel alibi: ergo si motus eēt talis: res
distincta ab oibus rebus pmanētibus
posset deus cōseruare vnā partē motus
cum alia parte in rez natura **Et** per cō
sequens posset deus cōseruare totā istā
rem que est motus in instanti. z ita mo
tus posset eē in instanti. **Si** autē qō in
telligatur. **2°** dico q^o deus nō pōt face
re motū in instanti. **Cuius** rō est. quia
deus nō pōt facere q^o aliquid moueatur
in instanti. pbatur. quia ipossibile est q^o
aliquid moueatur. quin p^otradict^o si for
mentur per intellectū verificētur: s^o de^o
nō pōt facere quecūq; cōtradictio^a veri
ficari in instanti: ergo assumptū p^oz. q^o si
aliquid moueatur ipm est vbi prius nō
fuit. vel habet aliquid quod prius non
habuit: vel nō habet aliquid quod pri^o
habuit z per psequens in quacūq; mesu
ra motus sit: in eadē verificabūtur i^a cō
tradictoria. mobile habet aliquid: mo
bile nō habet illud que prius fuit vera.
z hec copulatiua erit vera in eadē men
sura **Quin** patet. quia in instanti non
est prius neq; posterius. ergo illa p^otra
dictoria nō possunt esse vera in instanti.
Si dicat hec est vera in instanti. motus
b

est sine ista aliquid mouet. ergo iste motus est in instanti. Rñ ideo psequētia nō valet. sicut nec ista psequētia valet. hec est vera in hoc instanti cesar fuit: ergo cesar est in hoc instanti sicut nō squitur hec copulativa est vera in hoc instanti cesar fuit: et nō est. ergo cesar est et non ē in hoc instanti: ita nec ibi cuius rō est: qz ista ppō aliquid mouet in hoc instā/ ti. equiualeat vni copulatiue tali: h° mobile fuit in hoc loco: in hoc instanti. et nō est in hoc loco in hoc instanti. Similiter hec ppō aliquid mouet equiualeat vni copulatiue tali aliquid mobile cōtinue ē i diuersis locis. et nō cōtinue in eodem loco vel equiualeat huic co° aliquid hz p̄tinue aliud et aliud: et nō semp idē q̄ copulatiua hz sit vera in hoc instanti nō tū p hoc instāti. et si dicat hec est vera i h° instanti motus est. ergo hec est vera motus est in hoc instāti. Antecedēs est verū ergo et psequens. Rñ ideo q̄ psequētia si valet. qz pl° denotat per p̄ns q̄ p̄ añs Nam p̄ añs denotatur solū q̄ hec ppō est vera in instanti. motus est. Et hec si/ militer aliquid mouet. et hoc est verum quia in hoc instanti mobile est vbi pri° nō fuit vel habet aliquid quod pri° nō habuit. Sed per psequens denotatur q̄ aliquid mouetur in instanti et importat successionē in instanti. ita q̄ in hoc instāti est in multis locis successive in quib° prius nō fuit. Ad argumēta p̄ncipi/ palia patet ex dictis.

Questio. xi.

Trum filia° xp̄i ad btām vir ginē sit. alia res ab oī re abso/ luta. q̄ sic. quia oīs relatio est alia res ab oī re ab. g° et filia°. Cōtra

si sic. illa filia° habuit aliquod subiectū sed neqz corpus neqz animā. quia neqz corp° xp̄i fuit filiatio nec anima fuit filiatio. Ad qōem dico q̄ idē est iudī ciū quantū ad hoc de filiatione xp̄i ad beatā virginē. et de aliis filiationib°. Et ideo dico primo vlr q̄ nulla filiatio est alia res a rebus absolutis. Quod p̄bo Primo sic. oēm rem distinctā loco et sub iecto. pōt deus conseruare sine alia re di/ sticta loco et subiecto. sed filiatio si sit ta/ lis res parua alia a permanentibus di/ stinguatur loco et subiecto a paternitate ergo potest deus filiationem conserua/ re sine paternitate. Preterea minus dependet ista res que nec est causa: nec effectus ab alia: q̄ effectus dependet a sua causa. sed deus potest facere effectū sine sua causa. ergo 1° deus potest facere rem sine sua causa. 2° ergo mltō fortius pōt facere sine illo q̄ non est ei° causa Si dicat q̄ iste rōnes procedūt de re absoluta. Contra. eadē facilita/ te dicam sic de albedine. imo ita de quo cunqz accidente respectu sui subiecti. Preterea si filiatio sit illa res aut est ac cidens diuisibile aut indiuisibile. Non diuisibile. quia diuisio subiecti pars filia/ tionis destrueretur. et ita vna pars filia/ tionis esset in pede et alia in manu. Et p̄ psequens pes vere esset filius. quia es/ sent partes eiusdem rōnis cum tota fi/ liatione et per consequens consimilit de/ nominarent suum subiectum sicut tota filiatio. Sicut etiam pars albedinis de nominat eodem modo: sicut tota albedo Si sit accidens indiuisibile. Contra: tūc esset tota in toto. et tota in qualibet par/ te. et redit idem argumentum quod pes erit filius. Preterea sicut filiatio est in homine: ita est in brutis puta in asino.

91
sed in asino nullū est accidēs indiuisibi
le quod denominat subiectum. puta asi
num. ergo nec in homie est tale accidēs
Propterea quedam aīalia sunt diuī
sibilia in plures partes: quaz̄ quelibet ē
animal. patet de anguilla ⁊ aīalibus a/
nullosis. ergo in talib⁹ vtraq; pars ē fi
lius ⁊ per consequens generatur ibi no
ua filiatio per solam diuisionē vel prece
dens filiatio in duobus subiectis primis
esset. Propterea oēm rem quā deus
pseruat sine alia re potuit pducere d̄ no
uo ita si illa alia res nunq̄ fuerit. sed
si filiatio sit alia res a filio illam conser
uat deus sine generatione passiva. quia
illa est preterita. ergo potuit deus illam
filiationem pducere si nunq̄ fuisset ge
neratio illa. ⁊ sic potest aliqs esse filius
alicuius. qui nunq̄ genuit illum. nec ip̄e
fuit genitus. Propterea pono q̄ deus
de nihilo creet vnū hoīem post quē vo
lo creet aliquos homines. ⁊ post volo
q̄ alii hoīes generentur. tunc arguo sic.
qualis res est in aliquo istorum hominū
talem potest deus de potentia sua abso
luta creare in isto homine creato ab eo
⁊ per consequens si filiatio sit alia res:
potest deus filiationē creare in isto ho
mine creato ante omnes alios: ⁊ per cō
sequens ille erit filius ⁊ non nisi alicui⁹
⁊ tamen cum quilibet aliorum sit iuni
or eo per casū iste homo non erit fili⁹
q̄ includit contradictionem. R̄o di
co q̄ filiatio xp̄i non est distincta ab a
liis: quia si sic posset deus consimilem po
nere in alio homine eiusdē rationis cuz
filiatione christi. Et ita posset pone
re in matre vel in patre br̄e virginis ⁊ es
set filius beate virginis. Si dicat si
filiatio non sit alia res ab absolutis ne
cessario ponitur filiatio postis absolu

lis: ⁊ ita si christus ⁊ beata virgo fuisset
creati a deo. adhuc xp̄s fuisset eius fili
us. Dicendum q̄ prima consequen
tia non valet sicut non sequitur curui
tas linee non dicit aliam rem a linea er
go posita linea illa erit curua. quia po
test successive dici recta ⁊ curua prop̄
solum motum localem partium. Si
militer creatio non dicit aliam rem a
deo ⁊ cretura: ⁊ tamen posita creatura
non semper ponitur creatio quia deno
minatio variatur per solem transitionē
temporis. Ita est in proposito q̄ filia
tio non dicit aliam rem. tñ est talis denomi
natio quando filius ponitur post patrē
mediantibus motibus localibus ⁊ alte
rationibus naturalibus sine miraculo.
Quando autem ponitur filius miracu
lose tunc non est talis denominatio.
Ad principalia argumenta patet ex
dictis.

Questio. xii.

Trum predicatio analogā
distinguat̄ a predicatione
vniuoca ⁊ equiuoca. q̄ sit. qz̄
secunduz̄ philosophum quarto metha
phisce sanum predicatur de animali ⁊
vriā. ⁊ non vniuoce neq; equiuoce n̄
denominatiue. ergo r̄c. Contra. in p̄
dicamentis non ponit nisi predicationē
vniuocam equiuocam ⁊ denominati
uam ergo r̄c. Ad questionem dico.
q̄ equiuocum est duplex scilicet a casu
⁊ a consilio. Equiuocum a casu est:
quod significat plura eque. primo plu
ribus impositionibus: ⁊ mediantibus
lib⁹ p̄ceptōib⁹. Et ita iponit̄ vni
ac si n̄ iponeret̄ alij: sic h̄o nomē fortes
h 2

si sit pluribus ipostitū. Equiuocū a cō
silio est q̄ iponitur pluribus ipostitiōib⁹
ad significandū plura mediātib⁹ plu/
rib⁹ cōceptionib⁹. Et nō iponit vni
nisi quia prius iponitur alteri. Et h⁹ p̄
pter aliquā similitudinē inter illa duoyl
plura. Exemplum de animali ad ani
mal viuū z pictū imponitur enim
animali picto qz prius iponebat̄ aialivi
uo. z hoc ppter similitudinē inter illa.
Et fm hoc est duplex predicatio equi/
uoca. s. a casu z a consilio. Hoc sup̄
dico ad qōem. Accipiendo equiuocū ge
neraliter fm q̄ includit equiuocum
a casu z a consilio sic nō est predicatio
analogā me^a inter predicatōem vniuocā
quiuocā z denoiā^m hoc pbo. qz oīs
predicatio vel est in conceptu. vel i vo
ce vel in scripto. sed in conceptu nō est a
liqua predicatio analogā. Quia aut p̄
dicatur vnus cōceptus de alio concep
tu. Aut plures conceptus de vnoyl plu
res de pluribus. Si vnus de vno. z vt
qz sit simplex z p̄prius aicūi singulari.
tūc ē p̄dic^o discre^a. Nec vni^a nō equuoca
Nec denoiatiua p̄prie loquēdo qz p̄bi.
z auctores tractādo de hmōi predica
tionibus loquebātur solū de predicatio
ne termini cōis. Si aut vterqz cōcept⁹
vel saltē prius sit conceptus cōis tunc ē
p̄dicatio vniuocā. qz oēs tales predica
tionē vocāt vniuocā. Si aut plures cō
ceptus de vno: tunc aut vn⁹ p̄cept⁹ na
tus est determinare reliquū. aut sunt cō
ceptus repugnātes aut iptinētes. Si pri
momodo: sicut hic sortes est homo al
bus sic est composita ex vniuoco z de
nominatiuo: quia homo predicatur vni
uoce. z albū denominatiue. Si secundo
modo vel 3° tunc vel propō non erit in
telligibilis. vt hic sortes est homo asi⁹.

yl'erunt plures ppōes. vt sortes est grā
maticus albus. vel sortes est homo ani
mel. Et oēs isti conceptus vel predicant̄
vniuoce vel denominatiue. R^o dico. qz
predicatio analogā non est distincta ab
vniuoca. equiuoca z denoiatiua in vo
ce. nec in scripto. quia eadē rō est de ill:
quia quero aut in voce: aut in scripto
predicatur vnus terminus de vno solo:
aut de pluribus. Si de vno sicut nomen
p̄p̄riū vel terminus discretus: est predi
catio discreta que nec est vniuoca nec
equiuoca nec denoiatiua nec analogā.
quia de tali nō est dubiū. Si aut predi
catū in voce predicatur de pluribus si
cut terminus cōis tūc at̄ illud predica
tum accipitur significatiue. aut nō. Si si
nihil ad p̄positum. quia sic nō intelligit̄
questio. Si sic. aut significat illa p̄ qui
bus supponit vna ipōne z mediante v
no conceptu: z tunc est predicatio vni
uoca: sicut hic homo est aial. aut pluri
bus ipositionibus z mediantibus pluri
bus cōceptibus: tunc est equiuoca: sicut
hic animal latrabile est canis z eodē mō
per oīa arguo de predicatione in scripto
Tertio dico qz accipiendo predica
tionē equiuocā: pro equiuoco a casu: z
predicationem analogā. quando predi
catur equiuocum a consilio: sic predica
analogā est media inter vniuocam equi
uocam. z denominatiuam. Sic enim sa
num predicatur analogice de animali.
vrina z dieta. quia nec predicatur equi
uoce a casu. nec vniuocē nec denomina
tiue. sed equiuoce a consilio. Similiter
animal predicatur analogice de animali
viuo z picto. Sed contra fm p̄m p^o
posteriorū si passio sit analogā: medium
erit analogum. sed subie^m passio z me^m
vniformiter se habent ad analogum et

91
subiectum alicuius scientie est analogū
ergo zc. Preterea quarto me^e ens
non dicitur equiuoce: nec uniuoce: sed
medio mō analogice. Et ponit exemplū
de sano quod dicitur de animali vrina
z dieta. Preterea ens dicitur de deo
et creatura de substātia z accñte. z non
uniuoce nec equiuoce: ergo zc. Pro
istis z aliis distingo de uniuoco. quia
aliquando accipitur stricte. quando scz
subiectū z predicatū significant illa pro
quibus supponunt vnica impositione z
mediante vno conceptu z vno mō signi-
ficandi logicali z grāmicali: z sic oīs
predicatio uniuoca est predicatio in qd
Sic em̄ aīal predicat uniuoce de hoīe:
z asino. z in quid. qz sic animal significat
oīa sua significata vna ipositione z me-
diante vno conceptu z oīa significat eq̄
primo z nō vnū in rcō z aliud in obliq̄
Non vnū principaliter: z aliud cogno-
tando. Et ita per oīa eque principaliter
significat hō oīa sua significata z asinus
str̄ z ideo est p̄dicatio uniuoca in quid
Aliqñ aut uniuocū accipit large. qñ scz
subiectū z predicatū significant illa pro
quibus supponunt vnica impositione
mediante vno conceptu. siue vno modo
significandi siue diverso: z sic predicatio
uniuoca non solum est predicatio in qd
sed etiam denominatiua. Sic enim pre-
dicatur album uniuoce de homīe et asi-
no quia album significat oīa sua signifi-
cata vnica impōne. z mediante vno cō-
ceptu: sed non significat eodem mō signi-
ficandi logicali. qz vnū significat in rcō
puta asinū z aliud i obliquo puta albe-
dinē homo autē z asinus. significant
sua significata omīa in rcō. ideo illa pre-
dicatio est uniuoca large capiēdo. nō
in quid Ita etiaz ens predicatur de ho-

mine z asino uniuoce. large loquēdo:
quia licet ens z homo omīa sua signifi-
cata significant eodem mō significandi grā-
maticali z logicali nō tñ albū. Hoc
supposito dico qz p̄t. primo p^o z quar-
to meta^e vocat predi^m analogam predi-
catōem equiuocam a consilio. Sic enī
fm eum ens predicatur analogice de. x.
predicamentis. quia nec pure uniuoce:
nec pure equiuoce a casu: sed mediomō
quia equiuoce a consilio z hoc quia ta-
lis fuit vsus loquendi tempore suo in lī-
gua: greca. qz ens significabat subām et
alia predicamenta pluribus ipoibus et
mediantibus pluribus conceptionibus
Et primo significabat subām. Ita qz si
prius non significasset subām: post non
fuisset impositum ad significandum ac^o
sicut patet in exemplo. Nam sanum in
nostro vsu vna impositione z vno con-
ceptu significat primo sanitatem aīalis
z aliis impositionibus z aliis conceptio-
nibus secundario significat dietam z vri-
nam. vnum quia efficit sanitatē aīalis.
z aliud quia est signū sanitatis aīalis. et
nō significat dietā z vrinā nisi quia prius
significat sanitatem aīalis. z 2^m istū mo-
dum loquendi debet dici qz subā est ens
pprie loquendo: z accñ^o nō sunt entia:
sed dispositiones siue effectus entis. qd
pprie est subā sicut aīal pprie dicitur
sanum: sed vrina non pprie est sana sed
est signū sanitatis. Nec dieta est pprie
sana. sed causat sanitatē. z hoc mō etiaz
nos vtimur hoc noīe subā. Nam dicit̄
qz subiectū accñ^m est subā. ita dicimus
qz oīs q̄ntitas est subā. z hoc nō uniuoce
nec equiuoce a casu. sed a consilio mo-
do predicto. Ad aliud dico qz licet se-
cundū intentōem p̄t. ens dicat̄ equiuo-
ce a consilio de deo z creatura: de subā:

z accñ. Non tamen fm vsum nostrū lo-
quendi. quia vt nos vtimur hoc nomie
ens significat omnia sua significata vna
impositione z mediante vno pceptu et
vno mō significandi. quia oīa entia signi-
ficat in rē. Ideo dico q̄ ens predicat
vniuoce de deo z creatura de subā z q̄li-
tate. Et in quid. z hoc stricte loquendo
de predicatione quia oīa ista noīa ens
deus subā. creata: qualitas significant
sua significata vna impositione median-
te vno conceptu z eodem mō significan-
di. Eodem mō predicatur vniuoce stric-
te loquendo de subā z quantitate rela-
tione z de oībus aliis predicamentis ab-
solutis z respectiuis. si importent tales
paruas res distinctas a rebus absolutis
sicut hoīes ymaginantur cōiter. Si autē
nō importent tales paruas res vno mō
significandi. sed significant aliud in rē z
aliquid in obliquo: tunc fm veritatem
ens predicatur de eis vniuoce large su-
mendo sed non in quid: quia nō signifi-
cant oīa sua significata vno mō signifi-
candi. De substātia autē z aliqui-
bus quātitatibus predicatur solū equi-
uoce a consilio. puta de numero: z hoc
quia numerus importat plura. z plura-
li numero nūero s̄c duo z tria. Nūc au-
tem nihil predicatur vniuoce de singu-
lari z plurali pluraliter sumpto. Nam
quīs hic sic predicatio vniuoce: homo
est aīal. non tamen hic hoīes sunt aīal. s̄z
est falsa. hec autē est vera. homines sunt
aīalia. sed tunc predicatur alius termi-
nus tam in voce q̄ in conceptu q̄ etiam
in scripto. Et ille terminus nō predica-
tur de singulari. nā vnus terminus nō p̄-
dicatur vniuoce de singulari z plurali.
Ad principalia patet ex dictis.

Questio. xiii.

Trū xps eris in eucharistia
pōt videre alia. z videri ab a-
liis. q̄ nō. quia omē q̄ videt
sub pyramide videtur cuius conus est
in oculo z basis in're visa scōm auctore
pspectiue. hoc autē nō pōt cōpetere. nec
rei habenti modū quantitatiuū. quales
modū nō habet xps in eucharistia ergo.

Cōtra: oīs effectus sufficienter depē-
det ex suis causis essentialibus sed mo-
dus q̄titatiuis nō est causa essentialis
visionis alicuius albedinis. 5° destruc-
to mō quantitatiuo. adhuc albedo pōt
videri. 5° Ad q̄dem d^o p^o q̄ suppo^o
illa que sunt fidei: nō pōt p̄bari sufficiē-
ter quin xps in eucharistia possit vide-
re alia z videri ab aliis. z hoc dico ocu-
lo corporali. q̄ p̄bo. Non minus potest
aliquod principū actiuū habere actōez
quando se toto est p̄ns alicui toti pas-
so. z cuilibet parti q̄ quando per vnaz
partem est p̄ns vni parti patientis: z p̄
aliam ptem est p̄ns alteri parti. sed cor-
pus xpi est hostia. z oīa accidentia sua:
corporalia se toto est p̄ns tali hostie. et
cuilibet parti hostie ergo eodem mō potest
esse p̄m actiuū z passiuū respectu visio-
nis sicut si vna pars cuius coexisteret
vni parti hostie: z alia pars coexisteret
alteri parti. maiōz patet: Nam si albedo
in pariete coexisteret tota toti parieti: z
ita cuilibet parti parietis: nō minus vi-
deretur tūc q̄ tunc hoc etiā patet: quia
in aīa intellect^a est to^a in to^o z to^a in q̄li-
bet parte corporis. Et 2^m Aug^m p̄ de
tri. ipa agit ī corp^o transmutando z al-
terando z causando sanitatem z infir-
mitatē z multas qualitates corporales

ergo eodemō pōt color agere in corpore
quīs nō sit circumscrip̄tue in loco.

Præterea agente sufficienter appro-
ximato passo disposito et non impedito:
nec sequitur ac^o vel sequi potest: s; ac-
cū^a corporis et potentie vi^e hoīm circū-
stantium sunt huiusmōi. ergo si nō im-
pediantur pōt sequi visio. Præterea si
non possunt. hoc nō est nisi quia agens
et patiens corporale ad hoc q; agant ac-
tione corporali necō sunt in loco circun-
scriptive et quantitative: sed hoc non re-
quiritur. Quod p̄bo. quia s̄m auic. si ca-
lor esset separatus ab oī subiecto. adh^c
posset habere oēm actōem quā pōt ha-
bere in subiecto. sed tunc non esset ne-
cessario in loco circumscrip̄tue sed diffi-
nitue tantū. Præterea idē potest a-
gere in se nō solum actione spūali. sicut
est de intellectu et voluntate sed etiam
actione corporali. sicut patet de aqua ca-
lida sue nature derelicta que naturalit̄
causat in se frigus. Et hoc ar^o agens
corporale et patiens possunt agere et pa-
ti quīs non distent localiter sicut patet
quando idē agit in se. ergo agens corpo-
rale pōt agere: quīs non sit in loco cir-
cumscrip̄tue. Ans est v^m g^o et p̄ns p̄a p̄z
quia eadem ratio videtur esse v̄trobīq;

Præterea actū naturale respiciens
diversa passa sibi approximata sufficiē-
ter et eque distincta si pōt agere in vnu;
et in reliquum. sed color corporis christi
pōt intuitue videri ab angelo bono: er-
go idem color pōt videri a visu corporali
si nō impediatur: sed modus quantitati-
uus nō pōt plus impedire visionem cor-
poralem q̄ visionē angeli. Præterea
modus accidentalis alicuius principii
actiui nō impedit actōem et passionem
illius sed esse circumscrip̄tue in loco est

modus accidentalis corporis. g^o. 2c. Ideo
dico q; xps exns in eucharistia posset vi-
dere oculo corporali illa que sūt in al-
tari. Et videri ab aliis visione corporali
nisi eēt impedimentū spāle. Itē dico q;
xps in eucharistia pōt naturaliter vide-
re visione intellectuali illa que sūt in al-
tari et p̄similivisione posset videri ab ho-
minib⁹ circūstātib⁹ nisi eēt spāle ipedi-
mentū. q; p̄z. tū quia pōito ac^o sufficien-
ti et passivo pōt sequi ac^o sicut supra dī-
ctū est. Nec est ista p̄pō negāda: q; ra-
tio non apparz. et nec auctoritas scri-
pture nec experiētia p̄cludit. q; deus ibī
suspendit actōem quā ne agant. Tum
q; nō repugnat intelle^m pati ab obiecto
hñte modū quāti^m sicut patet de intelle-
ctu meo vidente albedinē extra: nec etiā
ab obiecto nō hñte modū sicut patz qñ
intelligit se et suā cognitōem. ergo ad h^o
q; naturaliter intelligat: nō refert v^m
hēat modū quantitativū vel nō. Tertio
dico q; de facto corpus xpi et accū^a eius
corporalia nō vident naturaliter ab ho-
mine: licet forte videantur ab angelo.
Sed hoc solum scimus per experiēti-
am. Et causa quare non videntur de
facto est. quia deus non coagit natura-
li influentia illis qualitatibus vt videā-
tur ab homine. Nam si deus coage-
ret illis qualitatibus per generalem in-
fluentiam sicut coagit aliis: tunc de fac-
to naturaliter viderentur sicut alia.
Et ideo videtur q; deus suspendit mi-
raculose illas actōes sic actōez ignis in
camio. Sed vtrū christus videat illa vi-
sione intellectuali vel oculo corporali:
vel non nescio. quia ad hoc non habeo
rationem convincentem nec auctozita-
tem nec experiēciam: sed ipsemet novit
quomō est rationabilius tñ est dicere q;

sic loquendo de facto. quia satis videtur
mirabile & extraneū qd xps sit in eukari
stia: & tñ nō videat vbi sit. Sed hic sunt
dubia quia videtur qd corpus xpi nō pōt
videri in eukaristia. quia omne visibile
habens ptes distinctas pōt vna pars di
scerni ab alia. sed in eukaristia non pōt
caput xpi & pedes discerni. qz ibi est con
fusio ptiū. ergo &c. **P**roterea si sic: tē
posset eadē rōe calefacere & calefieri ab
igne appropinato hostie. qz oīa argu
menta equaliter pcludūt vnū sicut aliū
Rū dubiū vtrū xps pōt videre seipm ī
hostia sicut posset si esset in distinctis lo
cis circūscriptiue. pbatur qd nō qz inter
videntē & rem visam debet pportio di
stantie: sed corpus xpi in vna parte ho
stie non distat a se in alia parte. ergo &c.
Ad primū illoz dico qd maior ē diffi
cultas de colore. q̄ de aliis qualitatib⁹
quia color ad hoc qd videatur requirit
certā situationē partiū: qualem non req
rit calor nec alie qualitates. quia taliter
possunt duo colores situari: qd alter non
videbitur. & taliter: qd vterqz videbitur.
Exēplum si ponatur pān⁹ albus tenuis
sup corpus rubeū intansum tunc tantū
videbitur rubeū distincte. Si autē ponat
in eodē situ cum corpore rubeo: tunc v
trūqz videbitur distincte maxime. si vnū
distet ab alio. ideo difficile est iudicare
quō colores videntur in corpore christi
& quis videtur & quis non. quia hoc cō
stat nobis p experientiam. Sed quīs
illa situatio colorum in corpore xpi pos
sit se inuicem impedire. ne omēs videan
tur tamen illa diuersa situatio non pōt
impedire quin aliquis color videatur si
deus non suspenderet acci^om suā. **N**ō
ad argumentū dico qd partes alteri⁹ rō
nis possunt distingui si viderentur. non

autem pātes eiusdem rōnis. exempluz
est in albedine intensa & remissa vbi p/
tes non possunt ab inuicem distingui.
Similiter non possūt distinguere duo
lumina eiusdem rationis in eadem par
te medii: & tamen possunt videri. Nam
plura requiruntur ad noticiam discreti
uam q̄ apprehensiuam. **A**d secundū
dico qd conclusio esset concedenda si de⁹
non suspenderet acci^om istarum qualita
tum. miraculose de facto autem non est
ita propter istam suspensionem. **A**d
secundum dubium dico qd oculus xpi ī
vna parte hostie potest ita bene videre
se in alia parte. sicut posset si esset in di
uersis locis circūscriptiue sed si eēt cir
cūscriptiue in diuersis locis tunc exis
in vno loco possz se videre in alio loco:
ergo & nunc. **A**d probationem dico.
qd sicut idem distat a se quando est in
diuersis locis circūscriptiue distantia
requisita ad visionem. ita idem distat a
se sicut vidit & qñ est in diuersis locis
diffinitive distantia suf^e. ad visionē co
poralem sic est in ipso. **A**d prin
cipale dico qd actor perspective dicit si
cut vidit. & quia nunqz vidit colozē nisi
extensum. ideo posuit colozem videri se
cundum cursum naturalem s^m figurā
vnius piāmidiscuius conus esset in ocu
lo & bas. in re visa. Tamen deus potest
facere colozem non extensum: & tunc il
le posset videri non p̄r talem figuram
& hoc dico nisi deus suspendit miracu
lose eius actionem sicut fecit in camino
ignis.

Questio xiiii

Trum anima christi potest
mouere corpus christi in eu
charistia. qd non. quia omē mobile est

corporeale extensum. et circūscriptiue in loco s; corpus xp̄i in eucharistia nō est extensum nec circūscriptiue in loco. 5° ibi non potest moueri localr. Contra corpus xp̄i in eucharistia mouet ad motum hostie p̄secrate. sed aīa xp̄i pōt mouere hostiam motu pulsionis tractionis vel alicuius talis. 5° et corpus xp̄i. Ad q̄onem p^o videndum ē de q̄sto. vtrū corpus xp̄i in eucharistia pōt realr et vere moueri. 2° ad q̄onem. Circa primū dico q̄ corpus xp̄i in eucharistia pōt realr et p se moueri non p accidens. et hoc p̄bo sic. qz qd̄ est in loco p se et non p accidens: potest moueri per se et non per accidens. sed corpus xp̄i sub hostia ē huiusmōi. qz immediate ē p̄ns loco hostie. et per p̄ns est p se in loco hostie. 3° De terea d̄s poss; si sibi placeret p̄seruare corpus xp̄i p̄ns eidem loco. destruendo hostiam q̄ est p̄ns loco. qz illa hostia nō inheret corpori xp̄i. immo est totalr extrinseca. sed destructa illa hostia et remanente corpore xp̄i p̄nte loco: est corpus xp̄i immediate et p se p̄ns illi loco. et non p aliqd̄ aliud. 5° et nunc existente hostia ē corpus xp̄i p se et immediate in loco. qz eodē mō est nūc p̄ns sicut tunc. Et vltra nūc ē p se et immediate in loco. 5° pōt p se moueri localr q̄ concedo. Circa 2^m dico qz corpus xp̄i sub hostia pōt moueri localiter ab aīa xp̄i. et hoc tam p potentiaz organicā q̄ per potentia vel virtutē nō organicā: nisi impediatur a deo. h^o p̄bo. qz quando aliqua duo sic se habent qz vnum habet modū eēndi conuenientem mobili. et aliud h; modum eēndi conuenientem mouenti: pōt vnum mouere et aliud moueri. sed corpus xp̄i sub hostia habet modū eēndi conuenientē mobili. et aīa xp̄i habet modū eēndi conuenientē

41
mouenti. et hoc tā per potentiam organi-
cam q̄ non organicā. qz modus eēndi q̄
tatiuus vel nō q̄tatiuus non impedit
hoc. 5° aīa xp̄i potest mouere corpus xp̄i
sub hostia per vtrāqz potentiam. Ideo
cōcedo qz anima xp̄i potest velle efficaci-
ter corpus xp̄i moueri ad motum hostie
et sic potest saltim partialr mouere. Si-
militer pōt potentia executiua organica
exequi imperium voluntatis et sic actu-
atur mouere. Sed hic sunt dubia.
Primum est que est potentia organica et
non organica per quas aīa mouet cor-
pus xp̄i. Scdm̄ dubiū est. qz videtur
qz corpus xp̄i sub hostia mouetur a so-
lo deo. qz qñ aliqua duo precise coniun-
guntur per actū voluntatis contingen-
ter se habentis ad illam cōiunctionem: si
vnum illorū sit mobile oīno impporti-
onatum ipsi mouēt. et aliud p̄porti-
onatum non eadē motione potest mouere v-
trūqz iunctorum. Exemplū si angelus
iungat se voluntarie lapidi. nā tūc ma-
nifestū est qz non poterit homo eadē mo-
tione mouere vtrūqz. qz h; lapis sit mo-
bile p̄portionatum homini non angelus
Sed hostia et corpus xp̄i precise coniun-
guntur p actū voluntatis diuine: que p̄tin-
genter se h; ad istā cōiunctionē. Et ho-
stia est mobile p̄portionatum potētie mo-
tiue creature. corpus aut xp̄i non. 5° ista
duo non possunt moueri eadē motione
ab eadē virtute motiua. ergo cū hostia
mouetur a potentia creata corpus xp̄i
mouet sub hostia a solo deo. Ad pri-
mum istorū dico qz potentia organica et
non organica distinguunt realr. qz sicut
in alio quolibet dictū est: aīa intellecti-
ua sensitiua: et forma corporeitatis disti-
guuntur realr. et ideo potentie illaz for-
az distinguunt realr. Unde di^o qz

potentia organica est illa que virtutur organo corporali in sua actione cuiusmodi sunt omnes potentie extense in materia: sicut sensitiva et executiva: et per tales potentias potest anima sensitiva christi sub hostia movere corpus. nisi deus suspendat actionem earum. posset enim velle hostiam moveri et appetere appetitu sensitivo propter aliquod pulchrum et delectabile moveri cum hostia vel quiescere hostia mota. Potest etiam potentia executiva exequi imperium voluntatis imperantis corpus illud moveri. et sic potest movere corpus suum per potentias organicas. et hoc dico nisi deus suspendat miraculose actionem causarum naturalium. Potentia autem non organica est illa que non indiget organo corporali in sua actione. sicut est de intellectu et voluntate et per illas movet anima christi corpus suum sub hostia intelligendo et dictando: corpus est movendum ad motum hostie. et volendo efficaciter corpus suum moveri ad motum hostie sicut dicit intellectus. Et conformando se voluntati divine. que est causa principalis in omni tali motu. et sic patet quomodo movet corpus suum per potentias non organicas. Ad secundum dubium dico quod potest moveri ab anima christi modo predicto. Ad rationem dico quod bene probat quod corpus christi non potest moveri ab omni virtute creata que movet hostiam. quia non potest immediate moveri a sacerdote mediante hostia. quia respectu sacerdotis saltem de facto est mobile improporcionatum. et ideo respectu talis virtutis nec movetur eadem ratione. nec eadem virtute creata: sed non probatur quin corpus christi sub hostia potest moveri ab anima christi. Et similiter hostia consecrata. quia utriusque est mobile proportionatum anime christi. quia ani-

ma christi eadem voluntate efficaci potest velle corpus suum. Et hostiam transferri simul de loco ad locum. semper tamen concurrente deo sicut causa partiali. Et sic patet quod ambo tam corpus christi quam hostia moventur eadem motione ab anima creata et duplici motu quarum una est creata et alia increata. Jovetur etiam duplici motu passiva sicut sunt duo mobilia. Ad argumentum principale dico quod assumptum est falsum sed nullibi invenitur de facto instantia nisi in proposito de corpore christi quod licet non circumscribatur loco. tamen coexistit corpori circumscriptione existenti in loco et hoc sufficit ad motum localem.

Questio. xv.

Verum anima christi potest movere corpus christi sub hostia organice: et non organice. quod non. quia in celo non potest corpus movere istis motibus. ergo nec in sacramento. Contra approximatis causa sufficienti et passivo non impeditis: potest poni effectus. sed christus sub hostia habet potentias organicas sufficientes: et corpus christi eis est approximatum. ergo etc. In ista questione primo exponendi sunt duo termini scilicet movere organice et non organice. secundo ad questionem. Circa primum dico quod movere organice est primo movere unam partem medii et post illa parte mota movere aliam distantem loco et situ: a prima parte mota: ita quod movere organice necessario requirit ista duo scilicet quod primo moveatur una pars localiter: et post alia mediante prima parte: scilicet quod inter partes corporis moti sit distantia localis. Exemplum. Anima intellectiva primo motu progressivo: movet cor motu lo-

9
cali & reali. & p^o medi^o motu cordis alia
pars magis propinqua mouetur. & post
tertia & sic deinceps. & hoc est vniuersali
ter verum in oī motu composito ex pul
su & tractu. q^o primo pellitur vna pars
& post trahitur alia. Ex isto sequitur q^o
solum illud mouetur organice quod est
circumscriptiue in loco. quia solum par
tes illius corporis distant loco & situ.

Mouere corpus non organice ē mo
uere totum & partem eque primo & non
primo vnam partem & post aliam. & h^o
indifferenter est verum siue partes cor
poris distant inter se loco & situ: siue non
Exemplum angelus in corpore assump
to est totus in toto. & totus in qualibz p
te illius. & hoc sicut motor in mobili.

Non autem sicut forma in materia. nec
sicut perfectio imperfectibili. ideo eque
primo mouet totum corpus assumptuz
& quālibet eius partem. Circa secun
dum dico primo q^o anima christi in celo
potest mouere corpus suuz ibi solum or
ganice sicut potest anima mea mouere
corpus suum. Cuius ratio est: quia cor
pus christi in celo est circumscriptiue in
loco. ideo potest anima christi mouere
corpus. primo mouēdo vnā partē & po
stea alias partes fm q^o potest existens in
vna pte celi. velle aliquid efficaciter in
alia parte. & ita vult corpus suum mo
ueri ad illud. Sed non organice non
potest corpus suum mouere in celo. li
cet anima intellectiua sit tota in toto cor
pore & tota in qualibet parte corporis: si
cut angelus in corpore assumpto. Non
tamen est in qualibet parte: sicut motor
in mobili: sed sicut forma in materia. pp
ter quod non potest corpus suum non
organice mouere sicut potest angelus.

Et si queras causas istius. dico q^o na
tura rei talis est q^o forma informās cor
pus existens circumscriptiue in loco pri
mo mouet vnam partem & post aliam.

Secūdo dico q^o anima christi sub ho
stia potest mouere corpus suum non or
ganice tantum. Nam organice non po
test mouere: cum inter partes corporis
christi sub hostia: nulla sit distantia loca
lis. quia totum coexistit toti & totum cui
libet parti. ideo non potest primo moue
re vnam partem & post aliam. quia que
libet pars est in eodem loco cum alia: s^z
bene potest velle & forte vult de facto q^o
corpus suum moueatur ad motum ho
stie. Et hoc pformādo se voluntati diue
que vult illud corpus moueri ad mo
tum hostie: & ita volendo quando mo
uetur hostia mouet corpus non organi
ce. Sed hic sunt dubia. Primum.
quia si corpus moueatur in celo organi
ce. q^o mouetur sub hostia etiam organi
ce. quia idem corpus numero non simul
mouetur & quiescit. Secundum est q^o
si anima christi sub hostia suspendat a
ctum voluntatis sue nolendo corpus su
um moueri ad motum hostie a quo tūc
moueatur corpus christi ad motum ho
stie. Tertium est. vtrum anima chri
sti sub hostia potest mouere hostiam nō
organice. Quartum est. vtrum ani
ma christi sub hostia potest mouere cor
pus suum non mota hostia. Quidā se
parare se: & recedere nō mota hostia vel
quiescere mota hostia. Ad primum
istoruz dico: q^o corpus christi potest mo
ueri organice in celo & quiescere sub ho
stia. Et si dicat q^o contradictio est q^o ideo
simul moueatur & quiescat. Respon
deo q^o si intelligas per quiescere vel

quietem precipue privatōem motus: sic ē
 traditio q̄ idem corp⁹ simul mouea/
 tur ⁊ quiescat. qz qđ sic quiescit nullum
 mutat locū. Si aut̄ per quiescere solum
 intelligas q̄ corp⁹ existēs i aliquo loco
 ⁊ nō mutans illū locū quiescit ⁊ p mo/
 ueri intelligas q̄ corp⁹ existens in aliq̄
 loco ⁊ mutās illum locū moueat sic po/
 test idem corp⁹ simul quiescere ⁊ moue/
 ri. qz potest mutare locū in celo. ⁊ conti/
 nue eē in loco hostie. ita q̄ non mutat lo/
 cū hostie. ⁊ sic quiescit. Ad scđm di/
 co q̄ isto casu adhuc ad motum hostie
 mouebitur corp⁹ xp̄i a solo deo sicut ho/
 stia mouetur. Ad 3^m dico q̄ satis pa/
 tet solutio ex dictis. Ad 4^m dico q̄ nisi
 esset ordinatio dīna in contrarium que
 ordinauit illud corp⁹ semper moueri ad
 motum hostie: ⁊ quiescere ad eius gerez
 posset se separare ab hostia ⁊ mouere n̄
 mota hostia. ⁊ hoc volē^o efficacit̄ rece/
 dere ad a^m lo^m ita bñ sc̄ si eēt circūscrip/
 tione i lo^o. vñ eē circū^o i lo^o l' diffinitie ē
 impertinens ad eius motū vel quietem.
 Ad argumentū principale in oppo^m
 dico q̄ licet xp̄s sub hostia habeat potē/
 tias organicas ⁊ non organicas: non po/
 test tñ corpus suū ibi organice mouere.
 qz ibi nō est corpus suū passum disposi/
 tum ad talem motionem eo q̄ ibi inter/
 partes corporis christi nō est distātia lo/
 calis que necessario requiritur ad talem
 motionem. Dico etiam q̄ potentia nō or/
 ganica potest mouere corpus organice ⁊
 non organice. sicut patet de anima intel/
 lectiua christi que mouet corpus suum
 in celo organice ⁊ sub hostia non orga/
 nice.

Questio. xvi.

¶ Trum om̄is actus assentiendi p̄
 supponat actum apprehenden/
 di respectu eiusdem obiecti. qđ
 sic. qz intellectus nulli assentit nisi q̄ ve/
 rum reputat nec dissentit nisi qđ falsum
 reputat: sed intellect⁹ nihil reputat verū
 vel falsum nisi cognitum ⁊ apprehensū
 ergo om̄is assensus necessario presup/
 ponit cognitionem ⁊ apprehensionem.

Contra ex̄te ista ppōe in mēte: oē to/
 tum ē mains sua pte: sine om̄i alia appre/
 hensione ppōnis: statim necio intellect⁹
 assentit sibi. igit̄ iste assensus nō presuppo/
 nit apphensiones. Sic p̄mitto aliquā
 distinctionem. 2° ad qōnes. Circa pri/
 mum dico sicut dictū est in alio: quol̄ q̄
 duplex est act⁹ assentiēdi. vn⁹ quo assen/
 tio aliquid eē vel non eē sicut assentio q̄
 deus ē: ⁊ q̄ de⁹ est trinus ⁊ vn⁹. ⁊ q̄ de/
 us nō est diabolus. ⁊ tñ nec assentio deo
 nec diabolo. sed assentio q̄ deus non est
 diabolus. Vnde de virtute sermōis per
 istum actum nlti assentio. tamē per istuz
 actum apprehendo deum ⁊ diabolum:
 qz om̄is actus assentiendi est actus ap/
 prehendendi: sed non econuerso. Ali/
 us est act⁹ assentiendi quo assen^o alicui:
 ita q̄ act⁹ assentiēdi referatur ad aliqd
 sicut assentio ⁊ dissentio alicui cōplexo: si/
 cut huic ppōitiōi hō ē aīal. qz reputo
 eam esse veraz ⁊ non solū assentio huic
 ppōni. hec ppō homo est aīal est vera
 vbi hec ppō homo est aīal est subiectū
 sed ē assentio huic ppōni hō est aīal in
 se ⁊ absolute. ⁊ hoc qz scio q̄ sic impoz/
 tatur per istam ppōitionem sicut est i re

Circa secundum dico q̄ primus as/
 sensus non necessario presupponit ap/
 prehensionem complexi. quia iste as/
 sensus non est respectu complexi tanq̄
 alicuius obiecti: sed presupponit ap

prehensionem singularium rerum lz non assentit a reb⁹ singularibus. Sz scds assensus naturalr loquendo nece^o pre/ supponit apphensionem coplexi. z hoc i differenter: siue tale coplexuz coponatur ex cognitionib⁹ singularium rez siue no Et ro est. qz talis assensus hz complexu p obiecto. nunc aut nulli naturalr assen tim⁹ vel dissentimus: nisi cognito z app/ henso. g^o impossibile est qz naturalr as/ sentiatur alicui coplexo nisi apprehenda^t

Sed contra. si intellect⁹ formet istaz pp^onem omne totum est maius sua pte circūscripta oī alia apprehensione cople xi pter istam cop^onem. statim catur hic assensus evidens. alr non eēt pp^o per se nota. Simlr si intellect⁹ formet istam p positōem ds est trinus z yn⁹. sine oī alia apphensioe illi⁹ articuli cū impia volun tatis. pōt cārī actus credendi. g^o talis as/ sensus non p^osuppōit apphensionē. D^ore teresa apphen^o coplexi nō est pp^o. qz in/ tellect⁹ pōt formare pp^onem lz non co/ gnoscat vel apphendat eam: sicut possū cognoscere lapidem: lz nō cognoscam il lā cognitōem: Nec apphen^o ē ps pp^ois qz quelz ps pp^ois pōt eē cognit^o rei eē z nulla alia cog^o est necessaria ad actuz assentiendi. g^o zc. D^oreteresa alius est assensus resp^u rei z ali⁹ resp^u coplexi sicut alia est apphen^o rei z alia coplexi. g^o saltem assensus resp^u rei nō p^osuppo nit assensum resp^u coplexi. Ad p^misto rū d^o qz tā ad actū assentiendi i cōi qz ad actū credendi. ar^m pcedit de p^o assensu z dissensu z non de 2°. Ad 2^m di^o qz apphen^o coplexi nec est ps pp^ois pposi/ te ex cogitationib⁹ rez extra. nec est ipsa pp^o. qz quis possit eē pars vnus alteri⁹ pp^ois. lz est vna alia distincta cog^o tam a pp^one qz ab assensu. Et istam cognitō

ne p^osupponit assensus hns coplexū p ob iecto. Et hoc nō solū est vez qn assenti^t coplexo pposito ex cogitatōibus rez: sicut in istis: hō est aīal: hō nō ē asin⁹. sed ēt qn assenti^t alicui pp^oni c^o subiectuz vl pre dicatuz est vna alia pp^o cuiusmōi sunt oēs pp^ones in sensu coposito vt tales. hō est aīal: est pp^o vera vel necia. z sic de aliis modis. qz anteqz assentiā talibus coplexis necesse ē ipsa prius apphenderi z cognoscere. Ad arg⁹ principalia p3 ex dictis.

Questio. xvii.

v Trum viator hēat aliquē pcep tum simplicē pprium deo añ co pōnem z dīsonem vel postea. qz sic. qz ille pcept⁹ ē simplex de quo qrun^t tales pcept⁹ ppositi. vtrū ds sit ens ifun tū. vtrū sit act⁹ pur⁹: sed tales qrun^t de pceptu dei zc. maior p3. qz tales non que run^t de pceptu dei pposito pprio. qz tūc idē qreretur de se qd est falsum. Cō/ tra nulla creatura p^otinēt pceptuz dei sim plicē z pprium eēntialr: nec virtualr. g^o nulla creatura pōt illum cāre. Ad qd nem di^o p^o qz viator ex puris naturalib⁹ non pōt hēre de deo cognitōem aliquaz q sit cogit^o absoluta nō cognotatiua: affir mativa nō negatiua: simplex nō pposita: ppria non cōis añ copōem z dīsonem. Cui⁹ rō est. qz alr nō posset negare deuz eē. qz suppono qz p sensatōem rei nō cā tur aliq^o cog^o ppria alic⁹ impossibil^o ante pōnem z dīsonē. Tum qz sensa^o nullā hzactōem ad ipossibile vt cāet eius co/ gnitōem ppria. Tū qz eadē rōne sensatō cāret cognitōes pprias infinitoz impos sibiliū. qz eālem hitudinē hz ad oīa ipos sibiliā. Tunc ar^o sic: Tu pcedis cognitō nē dei ppriam: cārī añ oēm dīsonē z cō/

ponem et non ex fide. qz in fide cōcorda/
mus. et tñ non ponim⁹ hoc. g^o euidenter
cognoscis hoc. qz cog^o dei ppria catur
p sensatōem. et p rñs euidentis est infideli
deum eē. qz posset euidenter arguere qz
cept⁹ catus mediante sensatōe nō est a l
cui⁹ impossibilis s; possibilis. et ex quo me
diante sensatōe cogit⁹ simplex ppria dei
an⁹ pōnem cāta est: ista cogit⁹ non est a
licuius impossibilis s; possibilis. g^o qlibet
infidelis possit euidenter scire qz d^s ē pos
sibilis. Et qz in ppetuis non dñt eē et pos
se. quibz infidelis euidenter sciret deū esse
qd est falsum. Et iō dico qz an⁹ cōpōnem
et dñsonem non hz viator talem pceptuz
nec hñe pōr. Preterea not^a incōple^a
vni⁹ rei nō cāt notitiā incōplexā alterius
rei simplicē et ppriam. qz nō intuitivā. qz
illa catur imediate a re ex naturalr lo
quendo. Nec abstractivā. qz si illa esset
cognitio simplex ppria: nece^o p̄supponit
notitiā intuitivā. cum g^o viator nō pos
sit deū p statu isto intuitue videre nullā
cognitōem talem de deo pōt hñe. Se
cūdo dico qz viator non pōt hñe tales cō
ceptum simplicē et pprium p⁹ pōnes et
dñsonem. Qu⁹ rō est. qz mediāte pōne
et dñsione acquirūt solū notitiā discursiua
et oīs notitiā acq̄sita p discursuz est cem
plexa. Sed p. p^o qz hoc dato tūc intel
ligerem⁹ deū nihil aliud intelligendo. qd
pbat. qz isti pceptus cōes: ens p^m. vni⁹
eodem ordine succedūt sibi in mēte sicut
in voce. S; qñ prim⁹ pceptus ē in mēte
nō plus intelligit d^s qz creatura. nec qñ
scōs est in mente. nec qñ terti⁹. g^o nunq̄
intelligit. d^s pceptu pprio: nisi vlti⁹ pcept⁹
successiue formati cāent pceptum simpli
cem et pprium. Preterea alr intelli
gēdo deū. erit magnū tps anteq̄ intelle
ctus intelligeret deum. qz oportet incipe

re ab ente descendēdo per cōpōsitiōem
et diuisionem. Preterea diffinitō sub
stantie create pōt cāre conceptum sim
plicem et pprium diffiniti. g^o descriptio
dei potest cāre conceptum dei. Antece
dens p3. qz alr in linea predicamentali:
diffinitio et conceptus simplex. nō differ
rent nec in demñarōne eēnt tres termi. qz
non esset ibi pceptus simplex diffiniti.

Preterea alr non eēt conceptus re
spectiu⁹ in nobis. qz neutru extremū po
test cāre conceptum alterius. Nec catur
a duobus extremis an⁹ cōpōsitiōem et di
uisionem. qz expientia docet qz intellectus
prius non hz conceptum respectiuū. an⁹
qz vnum alteri per cōpōsitiōem et diuissio
nē comparat. puta p hoc qz intellectus
format hoc cōplexum. hec albedo ē ta
lis qualis est illa catur pcept⁹ similitudī
nis. Preterea alr non possem⁹ hñe i
tellectōem chymere in vno instāti. qz p/
tes conceptus ppositi sibi succedunt i mē
te sicut in voce vt prius dictum est.

Preterea qñ intellectus format h^o
cōplexum. de⁹ distinguitur a quolibet qd
non est ipm. Aut subiectū illius pōnis
in mente est pceptus simplex dei: et habe
tur ppositum. Aut non: et tunc faciā ali
am ppositōem demonstrādo rem que d
us est. sic hec res significata p hoc com
plexum distinguit a quolibet qz nō est ip
sum: et tunc. Aut demonstro deum p v^{us}
actum simplicem et hñetur pposituz. Aut
per conceptum ppositum ex multis acti
bus: et erit pcessus in infinitum. Ad
primū illorum concedo qz viator nō po
test naturaliter deuz intelligere nihil ali
ud intelligendo. quia licet per conceptuz
compositum totalem intelligatur solus
deus. tamē per quēlibet conceptum par
tialē nullius compositi intelligitur aliud

a deo. quia quilibet conceptus talis est cōis
deo et aliis. Sed ultra dico quod probatio
deficit. quia licet possibile sit in aliquo ca
su. quod conceptus cōmunes eodem ordine
sibi succedat in mente sicut in voce. hoc
tamē non est necessarium. quod intellectus po
test formare aliquam p̄p̄ōem in qua mlti
ti conceptus cōes simul p̄dicantur et subii
ciuntur. et per omnia in tali conceptu com
posito pōt deus intelligi. Ad 2^m di^o
quod non oportet incipere ab ente. quod potest
incipere ab istis conceptibus: primū vel sū
stantia et sic de aliis. Nec requiritur ad in
telligendum deum talis descensus vel di
scursus per componem vel diuisionem.
Nec magnū temp⁹ requiritur. quod quā deus
intelligitur primo per aliquem conceptū
cōpositum: pōt aliter intelligi per habitū
inclinantem ad cognitōem simlem in in
stanti. sicut in instanti pōt formari tota p̄
positio. Ad 3^m nego assumptum. quia
conceptus diffinitive cōi lege p̄supponitur
diffinitōi. quod cognitio diffinita diffinitōe
p̄p̄ie dicta. catur mediante cognitōe in
tuitiua vnius individui. quod concept⁹ spe
ciei pōt abstrahi ab vno individuo. Dif
finitio autē non pōt abstrahi ab vno indi
uiduo. Diffini^o autē non pōt totaliter cā
ri q̄ntum ad omnes eius ptem nisi per co
gnitionem multorum individuum.

Ad probationem dico quod neutrum illo
rum impossibilium sequitur. quod non p̄pter
hoc distinguitur conceptus diffinita a dif
finitōe. quod catur ab ea. quod nullo modo cā
tur ab ea. sed seipsis distinguuntur: et cān
tur a suis cāis que sunt diuerse. Ad q̄r
tum dico quod argumentū est ad opp^m. nā
conceptus respectu⁹ ab vtroq; extremo
simul posito ante cōpositionem et diuiso
nē non pōt causari quod p̄bo. quod subiectum
et predicatum p̄positōis p̄cedunt saltem

ordine nature p̄positionē. Nūc autē intel
lectus in ipsa formatōe hui⁹ cōplecti hec
albedo est alteri siml^r vel equalis: ponit
conceptū receptiuum a pte predicati. 1°
Isti conceptus p̄cedunt illam p̄positōem. vñ
iste est ordo quod vñs duabus albedinibus
primo catur in intellectu conceptus speci
fic⁹ albedis. 2° natural^r mediāte illo cō
ceptu specifico catur concept⁹ similitudinis.
Et dico immediate ab ipsis albedinibus:
vel cognitionib⁹ earum. et p^o saltem or
dine nature formatur p̄positio. Ad p
bationē dico quod experientia docet quod non pri
us iudicat per actū assentiēdi illas albe
dines eē similes: q̄ intellectus comparet
vnam albedinē alteri per p̄pōnem et di
uisionem: sicut prius dictū est sed experien
tia non docet quod prius hēat conceptum re
spectiuum aī cōpositiōem et diuisionem.

Ad quintum dico quod possum⁹ intelli
gere chimeram in vno instanti p̄ vno cō
ceptu cōpositum includentem p̄dictio
nem sed nullo mō per cognitōem simpli
cem p̄p̄iam. Et ultra dico quod probatio af
finit falsum. scilicet quod ptes conceptus cōpositi
succedunt sibi in mēte sicut in voce. quod in
mēte concept⁹ illi sū existunt in subiecto i
dissibili. in voce nō. Ad vltimū dico quod
subiectū hui⁹ p̄pōnis de⁹ distinguit^r et
non eēt conceptus simplex sed p̄posit⁹. Eo
dem mō di^o quod formatō talē p̄pōnē hec
res significata p̄ hunc conceptū p̄positū di
stinguit^r et subiectū istius scōe p̄pōnis
est concept⁹ cōposit⁹ ex conceptu dei et p̄no
mine demōstratiuo. Et ultra formando
aliā p̄pōnem sicut dicēdo res signata p̄
hunc scōm conceptū p̄positū distinguit^r et
subiectū adhuc erit cōcept⁹ p̄posit⁹. et iō
p̄cessum in infinitū concedo: formando
tales p̄positiones distinctas. saltē minor.
Et p̄ subiectum in qualibet p̄positione

erit conceptus et positus et non simplex. Ad
 arguendum principale dico quod tales conceptus
 compositi ens infinitum: actus purus querun-
 tur et demonstrantur de conceptu entis particu-
 lariter sumpti. puta queritur utrum in uni-
 uerso sit aliquod ens infinitum vel actus purus.
 Et probatur quod aliquod ens est infinitum. et ac-
 tus purus. subiectum autem istius propositionis
 est conceptus et positus ex conceptu entis in
 eodem et huius sine categorizematis aliquid et ita
 non est inconueniens quod unus conceptus com-
 positus queratur et probetur de alio con-
 ceptu composito.

Questio xviii

¶ **T**rum quantitas corporis christi sub
 hostia possit habere positionem de gene-
 re quantitatis sine positione que est predicamen-
 tum supposito quod quantitas sit res distincta
 a substantia et qualitate: quod sic. quia deus potest
 separare et conseruare prius absolutum sine po-
 sitione. sed quantitas per positionem est res abso-
 luta. et similis positio que est eius propria. positio
 autem est quidam respectus fundatus in quanti-
 tate. igitur potest deus conseruare quantitatem cor-
 poris christi cum prima positione destruendo se-
 cundam. Contra. impossibile est quod ponatur
 fundamentum respectus et terminus: nisi
 ponatur respectus vel nisi tale denotetur per
 conceptum respectuum. sed quantitas corporis
 christi est fundamentum ipsius positionis: et lo-
 cus hostie cui est prius corpus christi est im-
 minus illi respectus. igitur impossibile est quod il-
 la quantitas sit prius loco nisi habeat positionem re-
 spectu illius loci. Ad quoniam dico quod
 possibile est quod quantitas corporis christi sit prius
 loco et habeat positionem que est propria quantitati
 nisi habeat positionem que est predicamentum. quod
 probatur multipliciter. primo sic. quia positio que est
 propria quantitati est ordo partium in toto tunc
 queritur. Aut ille ordo situatus est ita quod una

pars sit superior et alia inferior. una autem et alia
 retro et cetera. Aut est ordo perfectionis ita quod
 una est perfectior et alia imperfectior. aut
 est ordo totius et partium: sicut oculus est pars
 capitis. Aut quarto est ordo calitatis ita quod
 una pars est calidior alterius. Aut quinto est or-
 do originis aut nature: ita quod una pars prius
 natura est in rerum natura quam alia.
 Alio modo non video quod possit esse ordo partium
 in toto. Si primo modo intelligitur ordo partium
 in toto habetur propositum. quia notum est quod non
 potest esse ordo situatus absque distantia lo-
 cali partium. quia in tali ordine contingit assi-
 gnare primam partem secundam et tertiam respe-
 ctu loci. quoniam corpus est immediate prius
 loco. et per prius ille ordo non potest esse sine po-
 sitione que est predicamentum. Aliis quatuor mo-
 dis loquendo de ordine non potest dici quod il-
 le ordo sit propria quantitati quia quilibet alius
 ordo ita deus potest competere partibus corporis
 christi. si eorum separe ab omni quantitate sicut quod
 do sunt coniuncte cum quantitate. Nam ita
 est una pars perfectior: tunc sicut nunc. quantum
 ad secundum ordinem ita est unum: tunc est pars
 alterius puta oculi capitis sicut nunc. Nec
 plus una pars est calidior alterius tunc quam nunc.
 Nec plus tunc est una pars prior alia quam nunc
 quia prius natura est aliquid secundum philosophum. igitur me-
 thaphisicorum. quoniam unum potest separari ab alio et non esse.
 Et ita patet manifeste quod solum ordo situatus
 qui requirit distantiam localem inter partes
 facit aliquid esse et habere positionem que est dif-
 ferentia quantitati. Secundo sic omne quantum
 situatum est longum. sed nihil est longum
 sine distantia locali partium. igitur si quantitas cor-
 poris christi sub hostia sit longa. oportet quod
 una pars sit extra aliam et distet ab alia.
 Tertio sic. omne quantum est extensum
 sed nihil est extensum: nisi una pars distet
 ab alia. et sit extra aliam quia ad extensio-
 nem non sufficit partem rei alicui quanto.

Alias anima intellectiva esset quanta cum
 sit presens toti corpori et cuilibet eius par
 ti. ergo si illa quantitas habeat positioem
 de genere quantitatis: illa est extensa ha
 bens partem extra partem. et per consequens
 habet positioem que est ordo partium in
 loco. Quarto sic omne quantum partium. et
 non infinitum permanens est figuratum ali
 qua figura. sed ad figuram requiritur ordo
 partium in loco si corpus figuratum sit pre
 sens loco: ergo ad quantitatem et eius positionem
 requiritur talis ordo. Assumptum patet:
 quia nullus alius ordo partium sufficit
 ad finem. quod facta sola mutatione situ
 alium sine omni alia mutatione finem muta
 tur. Patet de sorte sedente et stante ubi
 est diversitas finem per solum motum localem
 hoc etiam patet. quia si deus crearet unum
 hominem cum omnibus suis accidentibus ab
 solutis sub specie panis: ita quod esset ibi
 diffinitio nullibi et circumscriptive. Ille homo
 nullius esset figure. quia nec circularis
 nec triangularis. et sic de aliis. Nec esset
 eius corpus rarum nec densum. quia
 eius partes non iacent propinque nec re
 mote eo quod omnes sunt simul. sed istius
 causa sola est quia partes non ordinan
 tur in loco. ergo et cetera. Quinto sic corpus
 heterogeneum puta ignis vel aer. vere ha
 bet positionem que est differentia quantita
 tis. quia vere est quantum. sed inter partes
 illius corporis non potest esse nisi ordo situa
 lis. hoc est ordo partium in loco et positio que
 est predicamentum. ergo una positio non potest es
 se sine alia. Assumptum patet quia cir
 cumscripto illo ordine nulla pars potest es
 se alia prior: nec posterior cum omnes sint
 eiusdem rationis. Sexto patet hoc per philosophum:
 in predicamentis qui dividit quantitatem
 in habentem positionem. ut linea. superficies
 corpus singulum enim illorum situm est ali

cubi: sed talis situatio non potest esse si
 ne ordine partium in loco ergo et cetera. Super
 praeter quolibet natura respiciens contin
 genter quolibet speciem. et individuum pertinentem
 sub aliquo genere respicit contingenter to
 tum illud genus. quia quando aliquid deter
 minat sibi certum genus determinat sibi
 certam speciem illius generis. sed corpus christi
 respicit contingenter quolibet speciem positio
 nis que est predicamentum et quodlibet individuum
 quia sine qualibet potest esse. ergo sine toto
 illo genere. et per consequens potest habere
 unam positionem sine alia. Preterea quod
 sunt duo respectus extrinsecus adveniētes
 quorum unus presupponit alium potest prior
 separari a posteriori. sed ita est de respe
 ctu quantitatis et positionis. ergo potest quantitas
 esse presens loco sine positione. Preter
 pterea positio que est predicamentum presupponit
 ubi proprie dicitur. scilicet circumscriptum: sed
 deus potest preservare quantum sine tali ubi
 proprie dicitur. ergo et cetera. Ad primum illorum
 dico primo quod illa propositio habet mul
 tas instantias. Tum quod quantitas contin
 genter respicit quancunque positionem
 que est differentia quantitatis. et tamen
 non respicit contingenter totum genus finem.
 Tum quod quantum nunquam est sine longitu
 dine et latitudine. nec per consequens sine
 finem. Tum quod linea contingenter respicit recti
 tudinem et curvitatē. et tamen non respicit
 contingenter finem omnino quia linea non potest
 esse sine finem. Ratione dico quod conclusio potest
 procedi unomodo quia si deus faciat quanti
 tatem sine omni loco. tunc esset positio que est di
 ferentia quantitatis sine positione que est predi
 camentum. et hoc quia tunc quantum non est
 presens loco et posito quod quantum sit pre
 sens loco: non est per consequens sicut non va
 let. deus potest facere quantum sine illa
 positione. et sine illa et sic de aliis. ergo sine

omni. Exemplum. posito qd sol nō sit de⁹
pōt facere corp⁹ sine oibus distātiis ad
solem. quia sol nō est: sed posito sole im/
possibile est qd sit corpus in mūdo sine oī
bus distātiis ad solem. et tamē tale cor
pus ptingenter respicit quālibet distan/
tiam. Tertio dico qd aliqui sunt termini
absoluti qui significant oīa sua significa
ta vnomō. Et quando tales termini im
portant res totaliter distinctas. tunc in
illis est maior vera. Exemplum. homo pōt
esse sine albedine et nigredine et c. ergo si
ne oī colore per potentiā dei. Simili/
ter dilectio potest esse sine noticia intuit
iva et abstracta et sic de aliis g^o pōt ef
se sine oī cognitione saltem per poten
tiam dei. Sed sunt alii termini pnotati/
ui qui nō significant omīa sua significa
ta vnomō significanti: sed aliquid in re
cto et aliquid in obliquo. et quando ta
les termini sunt subordinati: in illis est
ppositio falsa. Exemplū de linea et fi^a.
Et ratio est quia quicquid significat li
nea in p̄muni significat figura in p̄muni
principaliter licet pnotant diuersimode.
puta affirmatiue vel negatiue et omnia
que pnotat linea negatiue: pnotat etiā
figura negatiue. et ideo impossibile ē. qd
sit illa linea sine oī figura. Ad ppositū
dico qd h³ corpus quantū respiciat conti
genter oēm positiōem que est predic^m.
nō tamen potest esse presens loco et sepa
ri a toto illo genere. quia tam posi
tio que est predic^m. q̄s positiō que ē dif
ferentia quantitatis significant illud idē
qd cor⁹ q̄stū: iō cor⁹ q̄stū nō pōt ab oīb⁹
separari. Ad aliud et 3^m dico qd nec
positio nec quantitas nec vbi sunt tales
partii respectus: sicut hoīes ymaginātur
quod patet ex hoc quia si essent tūc pos
set quantitas esse presens loco et sepa

ri ab illis. et tunc illud quā^m nō haberet
partes ordinatas in loco quod includit
contradictōem. sicut pbatū est. ideo di/
co qd isti termini important solum res
absolutas diuerso mō significanti. Ad
argumenta p̄cipalia patet ex dictis qd
non sunt tales respectus sicut homines
ymaginātur.

Questio. xix.

Primum subā materialis ex n̄sa
p̄ponatur ex partibus substā
tialibus eiusdem rationis si
tualiter distinctis. qd nō. quia hoc soluz
conuenit q̄ntitati. ergo nō subē. Con
tra. alia pars materie est in capite. alia
in pede. et sic de singulis ergo et c. Ad
q̄dem dico qd sic: et hoc pōt euidēt pro
bari primo sic. quia lignū non tantū com
ponitur ex materia et forma que sunt p
tes essentielles eius et diuerse rōnis: sed
etiā p̄ponitur ex partibus integralibus
eiusdē rōnis: quāz quelibet est lignū. et
ille partes nō sunt in eodē situ vt mani
festum est: ergo distant actualiter. Se
cundo sic diuiso ligno in duas medie/
tates nulla substātia fm se totā de no
no generatur. sed nunc facta diuisione
sunt due subē distantes realiter. Aliter
accidentia in vna medietate remanerēt
sine subiecto. sed ille due subē ligni qua
rum vtraqz ē quoddā totū post diuio
nem preserunt facientes vnū lignū to
tum et nō fuerunt prius in eodē loco er
go prius actualiter distabant. Cōfirmat
quia vna medietas ligni pōt corrupti a/
lia non corrupta et illa corruptio est
subālis. ergo aliqua subā que prius fuit
nunc est corrupta. et manifestū est qd ali
qua subā manet. ergo prius erant due
partes subāles ligni cōponentes vnū

lignū sitū distantēs. Tertio sic. albe/
 do exis in ligno est tota in toto: et pars
 in parte. Aut ergo in toto et partibus li/
 gnū. et habetur ppositum quia sicut par/
 tes albedinis localiter distant: ita et par/
 tes subē in quibus erunt. Aut sunt i to/
 to quodā accidente et pars in parte acci/
 dentis: et tunc illud accidens sicut ē sub/
 iectū albedinis habet aliquod subiectū
 primū: ita qd totum sit in toto. et pars in
 parte. Et tunc quero. Aut subā est eius
 subiectum primū. et habetur ppositū
 sicut prius. Aut accidens. et tunc querā
 iterum de illo accidente. et sic erit pces/
 sus in infinitum. vel oportet stare ad a/
 liquod accidens extensum: cuius subie/
 ctum primū est aliqua substātia materi/
 alis. habens tales partes. Quarto sic
 Non plus esset illa subā materialis ex/
 tensa. q̄ anima intellectiva. quia sicut ai/
 ma intellectiva est tota in toto corpore
 et tota in qualibet parte corporis. ita q̄li/
 bet subā materialis esset tota in tota q̄/
 titate et tota in qualibet parte quantita/
 tis. Oportet ergo dicere qd quolibz sub/
 stātia materialis: habz partes substātia/
 les distantes localiter. quaz vna pōt de/
 strui alia. non destructa. et ipis manen/
 tibus possunt ab inuicem separari et q̄li/
 bet talis subā est quoddam totū quod
 concedo. Ad argumentū principale.
 dico qd si quantitas sit res absoluta disti/
 cta a subā et qualitate sicut est cōis opī/
 nio: non solum conuenit quantitati ha/
 bere tales partes integrales. sed etiā sub/
 stantie materiali.

Questio. xx.

Trum subā materialis exten/
 sa per suas partes intrinsecas
 sit immediate presens loco. qd non. q̄

solū est p̄ns per quantitatē que primo est
 in loco ergo et c. Contra. si subā et quā/
 titas distingūtur realiter alia est p̄ntia/
 litas vnius ad locū q̄ alterius. quia re/
 spectus mutantur ad mutatōem funda/
 menti immediati. ergo vtrūqz est immedā/
 te p̄ns loco. Ad q̄dem dico breuiter
 qd sic. Qd p̄bo primo sic. Q̄mē illud qd
 est p̄ns loco est. p̄ns per seipm vel per
 aliquid cui ipm est p̄ns illi loco. sed sub/
 stantia materialis extensa est p̄ns loco
 ergo per seipam vel aliud cui subā est p̄/
 sens puta per quantitatē cui substātia ē
 p̄ns que quantitas est p̄ns loco. Et
 loquor de illo per quod aliquid non di/
 stans a loco est p̄ns loco. et nō aliter. s̄z
 si subā materialis sit p̄ns loco per par/
 tes suas intrinsecas habetur ppositum.
 Si per aliud puta per quantitatē tunc
 arguo sic. Quando aliqua duo suo sūt
 presentia et indistantia localiter: quicq̄
 immediate est p̄ns vni illoz: per idem im/
 mediate est p̄ns alteri. sed quantitas et lo/
 cū ei⁹ sūt p̄ntia indistantia localit et subā
 materialis exis sub q̄titate p̄ ptes suas
 intrinsecas ē immediate p̄ns q̄titati. ergo
 p̄ easdē ptes ē immediate p̄ns loco illius
 q̄titatis. R° sic subā materialis ē pre/
 sens q̄titati que immediate est p̄ns loco
 suo: ita qd tota illa subā est p̄ns toti quā/
 titati et ps p̄ti sicut illa tota subā informa/
 tur illa tota quantitate et ps p̄te. et aliter
 nō eēt exis. aut 5° illa subā ē immedia/
 te p̄ns q̄titati aut p̄ aliqd me^m. 2^m nō ē
 dari. qz de illo me^o q̄ro aut immediate est
 p̄ns tā subē materiali q̄ q̄titati. et hētur p̄/
 positū. aut erit p̄cessus i infinitū i mediis
 5° ipa subā immediate ē p̄ns q̄titati. qz
 non plus pōt stare in 2° q̄ in primo. Et
 tūc arguo oīs subā p̄ seipam. et p̄ partes
 suas: est immediate. presens quantitati. et

Tota est p̄ns toti. ⁊ pars parti. p̄r seip/ sam. sed quantitas per seipsam ⁊ p̄ par tes suas intrinsecas. est imēdiatē p̄ns lo co: ita q̄ tota est p̄ns toti. ⁊ pars parti. quia alia p̄sentialitas ē eius ad locū ⁊ alia quantitatis quod patet ex separa bilitate eor. ergo ⁊c. Ad argumentū p̄cipale dico q̄ subā materialis ex h° ip̄o q̄ imēdiatē est p̄ns quātitati: sic q̄ tota est p̄ns toti. ⁊ pars parti est imēdia te p̄ns loco illius quātitati per partes suas intrinsecas.

Questio. xxi.

Trum subā materialis exten sa per partes suas intrinse/ cas sit in loco circūscriptiue vel diffinitive. q̄ nō circūscriptiue. qz omē quod est in loco circūscriptiue etiā imēdiatē est quantitas. sed subā materi alis nō est quantitas. 5°. Contra: est imēdiatē p̄ partes suas p̄ns loco: ita q̄ tota est p̄ns toti: ⁊ pars parti: ergo cir cūscriptiue est in loco. Ad primo videndū est quid est eē circūscriptiue ī loco: ⁊ quid diffinitive. 2° ad questōem

Circa primū dico q̄ esse circūscrip tiue in loco: est eē in loco q̄ totū sit in toto loco. ⁊ pars in parte loci. Sed esse ī loco diffinitive est totū esse ī toto loco ⁊ totū in qualibet parte illius loci: sicut corpus xp̄i est in eucharistia ⁊ sicut an gelus est in loco. ⁊ aīa intellectiua ē isto mō in corpe: licet non sicut in loco. Cir ca 2^m dico q̄ subā materialis extensa p̄ suas partes est imēdiatē in loco circū scriptiue. q̄ patet ex predictis quia ipsa est tota in toto. ⁊ tota in qualibet parte loci. quod p̄batnr. quia si deus destrue ret vnā medietatē quantitatis huius li gni. ⁊ aliā medietatē p̄seruaret: ille due

partes subāles ligni distarent localiter ⁊ vnā est circūscriptiue in loco. ergo ⁊ alia medietas. quod patet ex hoc q̄ to ta subā ligni est in toto loco. ⁊ pars in p̄ te. Secundo sic fm ponentes respec t^o p̄nalitas ligni ad locū nō dependet ex respectu inherētie quantitatis ad lig nū. qz destructa illa inherētia pōt ad huc lignū esse p̄ns loco. Tunc sic. omē quod nō depēdet ab alio pōt per po^{am} diuinā p̄seruari sine eo. ergo respect^o p̄na litatis totius ligni ad totū locū ⁊ partis ad partē pōt p̄seruari sine inherētia q̄ titatis ad lignū. quo facto mai^m est. q̄ totū lignū erit imēdiatē in toto loco. et pars in parte. ergo circūscriptiue. Ter tio sic. sicut tota subā est prior tota quā titate. ita ptes subē sunt priorē partib⁹ q̄ titatis. Tunc quero fm modū loquen di alioꝝ aut in illo priorē partes sunt in eodē loco vel in distinctis. Non in eodē qz nō plus in vno q̄ in alio. ergo in di. stinctis. ergo in illo priorē subā habens distinctas ptes est circūscriptiue in i^o loco. Quarto sic. circūscriptio pas siua locati fm cōiter loquentes est quid respectus. sed respectus variatur taz ad variatōem fundamenti q̄ termini. cum ergo subā ligni ⁊ q̄ritas distiguātur re aliter circūscri^o passiua subē ligni. Et circūscri^o passiua quantitatis eius disti guntur realiter: ⁊ per p̄sequens alia cir cūscriptiōe passiua est subā ligni ī lo co ⁊ alia quantitas ⁊ ipsa posset esse per potentiam diuinam destructa alia.

Quinto. ex eodem me^o arguo sic. Alia est distantia localis vnus partis subē ligni. ab alia parte. qz respect^o di/ stinguuntur 2^m distinctōem fundamenti ⁊ termini. ergo tota subā ligni per ptes suas intrinsecas distātes localiter est cir

7
circumscriptive in loco. Sicut sic: ad existē-
tiā respectus sufficiunt fundamentū et
terminus cum causis extrinsecis. sed di-
stantia localis partium subē ligni est q-
dam respectus habens p- fundamento
et termino ipsas partes subē distātes. 3°
positis partibus subē ligni et causis extri-
secis que faciunt eas distāre. ponetur il-
la distantia q-ntitas aut cum nō sit funda-
mentū nec terminus istius respectus si
requiritur erit causa extrinseca illi⁹ re-
spectus. et ultra tunc quicquid de⁹ pōt
mediante causa 2^a extrinseca pōt sine ea
ergo ille respectus pōt esse sine quāntita-
te tali: et per se sequens subā ligni per se
et per partes suas erit circumscriptive
in loco. Ad argumentū principale.
patet ex dictis.

Questio. xxii.

Trum deus possit conserva-
re subā materialē extensā
sine motu locali destruendo
omne accidens absolutū in ea. q- nō. quia
deus nō pōt facere subā extensā sine
extensione: sed si deus destrueret omne ac-
cidens absolutū in ligno: et conservaret
subā ligni longuā: larā: pfundā. sine q-
ntitate: illa subā eēt extensa sine quāntita-
te et extensione. Contra: hoc nō iclu-
dit contradictōem: ergo non pōt fieri a
deo. Ad q-ōem dico breuiter q- sic. Et
ad hoc pbandū fundo me in illo arti-
culo credo in deū p-ēm oīpotentem. Ex
quo accipio istam ppōem quicquid de-
us pducit mediātib⁹ causis secundis
pōt imediate sine illis pducere et pserua-
re. sed mediātib⁹ causis naturalib⁹ ex-
pellit et introducit multa accidentia ab-
soluta in idē passum localiter nō muta-
tum: sicut patet in alteratione et genera-

tione vbi generatū et corruptū sunt eq-/
lia 1^a oēs dimēssiones vbi nō solū quali-
tas corrupti cōrūpitur: sed etiā qualitas
nova et noua quāntitas introducitur se-
cundū cōiter loquētes sine oī motu loca-
li materie ergo pōt deus imediate p se
omne accidens absolutū ligni destruere et
pseruare eius subā sine oī motu loca-
li. Secundo ex eodē principio arguo
sic. Deus pōt rem posteriorē naturalit⁹
destruere. et priorē sue nature relinque-
re vt ipā p p-riū modū agat. destruat.
ergo deus oē accidens absolutū huius
ligni. et relinquat subā ligni sue natu-
re quo factū. Aut subā ligni est nō mo-
ta localiter: et habetur ppositū. Aut erit
mota localiter: et hoc nō pōt esse. q- ad
nullā dzām loci pōt se transferre nō de-
orsum cum principium penetrandi. ter-
ram nō habeat sicut nec quando habe-
bat accidentia sua Nec sursum pōt mo-
ueri. sicut nec prius. quia nō habet prin-
cipiū mouendi sursum plusq- prius Nec
ante nec retro. quia nulla cā est q- re pl⁹
mouetur ad vnū q- ad reliquū Nec mo-
uebitur ab agente extrinseco: q- si sic.
Aut tota subā mutabit totū locū quod
nō pōt fieri p cām extrinsecā naturalez
Aut partes subē ligni que prius erant
distantes cōcurrent quass in vnū punc-
tū et hoc nō. Tum quia punctū nō est a-
liquid tale: sicut hoīes ymaginānt. Tuz
quia nō habet aliquod principium. sic
mouendi sicut p3. Tum quia si esset tale
principiū nō esset maior rō. quare plus
pcurrerent ad vnū punctū q- ad aliud.
Nec esset aliqua rō quare pars media
plus moueret ad vnū punctū q- ad aliud
punctū ppe finē. 3° sic ex eodē principio
arguo deus pōt totā subā huius li-
gni pseruare et oīa accidentia vni⁹ ptis

destruere. et accidētia absoluta alterius
partis conseruare in parte ligni hoc est
deo possibile sicut possibile est sibi vnā
medietatē albedinis destruere: et aliā cō
seruare in pariete. Quo facto: si dens
dimitteret totā subām ligni sue nature:
quero tunc q^o moueretur medietas sub
stantie ligni que pseruatur sine omni acci
dente absoluto. Non posset virtute pro
pria aliā partē sabintrare: nec se totali
ter et naturaliter ab illa parte separare
ergo sue nature derelicta manebit imo
ta localiter. Quarto sic. subā ligni
existens sub accidentibus materialibus
est in loco circumscriptione. et pūs loco p
partes suas intrinsecas. sicut prius pba
tum est. tunc sic. Deus potest conser
uare subām ligni presentē suo loco. si
ne sui mutatione locali. et sine presentia
accidentium absolutorum ad illū locū. quia
sicut substantia ligni est prior natura ac
cidentibus: ita prius est presens suo lo
co q̄ accidentia. et per psequens pōt de
separare vnā presentia ab alia. Qui
to sic. ois respectus pōt per diuinā potē
tiam conseruari sine eo quod nec ē ter
minus nec fundamentū illius respectus
sed distantia qua vnā pars ligni distat
ab alia: est quidā respectus fm eos: cui⁹
fundamentū est pars subē distans: et ter
minus eius est alia pars subē a qua di
stat. et per consequens nullum accidens
absolutum est fundamentū vel termin⁹
illius distantie. ergo pōt ille respect⁹ idē
numero conseruari sine oibus accidenti
bus absolutis: et ita pōt subā ligni pser
uari sine omni motu locali et oia acciden
tia sua absoluta destrui vel separari.

Ad principale argumentū concedo
q̄ deus pōt conseruare subām ligni lō
sam: latā. pfundā: et sic extensam sine oī

extensione que sit res absoluta distincta
a substantia.

Questio. xxiii.

Trum subā materialis per
suas partes intrinsecas possit
esse quātitas siue quāta. q̄ nō
quia passio adequata alicui subiecto p
prio nunq̄ potest alicui ppetere. nisi me
diante illo subiecto. patz de risibili et ho
mine. sed esse quāntū est passio adequa
ta quātitati que est accidens. ergo nō pōt
cōpetere subē sine illa quātitate. Cō/
tra. p partes intrinsecas pōt esse longa:
lata: et pfunda: ergo per illas pōt eē q̄/
ta. Circa istam questionē primo vidē
dum est quid est esse quāntū. 2° ad que
stionē. Circa primū dico. q̄ esse quā
tum est habere partē extra partem et p
tem distantem situaliter a parte. Ex q^o
sequitur duo vni est q̄ omē illud quod
est p se vni vere extensum est vere et re
aliter quāntū. Secundū est quod oē
illud quod est circumscriptione in loco:
est quāntū. quia oē tale est totū in toto.
et pars in parte et econuerso. Omē quā
tum est circumscriptione in loco si sit loc⁹
ambiens ipm. Circa secundū dico q̄
substantia materialis per suas ptes in
trinsecas pōt esse quāta. Quod pbo
multipliciter. primo sic. sicut prius patet
deus pōt pseruare subām materialē ex
tensam nō motam localiter. et destruere
omē accidens absolutū in ea: quo posi
to manifestū est q̄ tota subā ligni cōser
uatur. ita q̄ nulla eius pars destruitur
sed remanent eedē partes que prius de
quibus quero vtrū distent loco et situ si
cut prius quando fuerunt sub acciden
tibus: vel nō. Si primo^o habetur ppo
situm. quia sicut patet in primo articulo

omne per se vnu habens partes distan-
tes loco & situ. est quantum. Si 2°. &
iste partes non sunt corrupte. nec vna
pars puerla in alia: quia manent sicut
prius. ergo necessario erunt mote loca-
liter. quod est contra positu. quia prius
distabant situ. mo no. Secundo sic ac-
cipio tota subam huius ligni denudata
ab oibus accidentibus absolutis & sit: a
& quero. Aut a coexistit toti loco suo &
pars a coexistit parti loci. aut no. Si sic
ergo a habet partes distantes loco & si-
tu. & per psequens a per partes suas in-
trinsecas est quantitas. Si non & prius
quando a fuit sub accidentibus: totus a
coexistat toti loco: & pars parti loci. 3°
aliqua pars a est mota localiter: quia
omne quod prius est pns alicui loco: et
postea manens no est pns nisi cum non
sit extra oes locu necessario transfertur
de loco ad locu. & per psequens aliqua
pars a est mota localiter. Si dicat q a
no est in loco nisi per quantitate que est
accns sube: & ideo quando deus destru-
it illa quantitate nec est in loco nec mu-
tatur localiter. Contra hoc no vide-
tur theologice dictu. Nam sicut oes sanc-
tos angelus est in loco. & mutatur de lo-
co ad locu. tamen no est quantus tali q-
tate distincta. ergo eodem mo quantu cu
qz substantia ligni separaretur ab oi acci-
dente. nisi ponatur extra mudu: erit i lo-
co totum a & quelibet pars eius. & tunc
stat ar^m. Et si dicatur adhuc destructo
omni accidente absoluto: a erit i loco dif-
finitive sicut angelus & non circumscrip-
tine. Contra si sit in loco diffinitive.
pbo q est circumscripitive in loco: quia
si a sit diffinitive i loco. tunc eade roe p-
tes sue que sunt b. c. sunt diffinitive i lo-
co tunc quero. aut b est in eadem parte

loci diffinitive in qua prius fuit aut no
Si sic eade rone. c. erit in eade parte lo-
ci diffinitive in qua prius fuit & per co-
sequens b. & c. distant localiter & situali-
ter sicut prius ante destructoem accidē-
tium. quia in eisdē locis manent. sed oē
totum habens partes localiter distates
est circumscripitive in loco. ergo a est cir-
cumscripitive in loco. Si aut b no sit in
eade parte loci diffinitive in qua prius
fuit nec. c. hoc est vel qz b. est alibi diffi-
nitue. & per psequens est mutatu locali-
ter. vel quia non est alibi diffinitive. qd
no pot dici cu manet in mundo sicut nec
hoc pot dici de angelo. Et similiter hoc
dato tunc mutaretur localiter. quia ex
quo manet in reꝝ natura & non est i co-
dem loco in quo prius necessario muta-
tur localiter. Tertio arguo sic. Acce-
ptis duabus aquis a & b. non maioris
virtutis est conseruare a. & b. sine omni-
bus accidentibus absolutis. quando
sunt partes vnus aque totalis: qz si non
sint partes alicuius totius. Sed deus
potest conseruare a. & b. hic sine
omnibus talibus accidentibus. quia no
oportet si deus separat a. & b. ab acci-
dentibus suis & b. hic q deus transe-
rat a. ad locum istum vel medium: nec
econuerso: & ita conseruatur in distinc-
tis locis. a. & b. quando non faciunt v-
num. ergo si a. & b. essent partes vnus
aque posset deus conseruare a. & b. in di-
stinctis locis & destruere omnia accide-
tia absoluta in eis. quo posito aqua to-
talis esset quanta per b. & a. que sunt
eius partes distinete situ. quod est pro-
positum. Confirmatur quia si deus p-
potentia sua absolutam conseruaret to-
ta subam aque maris oceani sine omi-
bus accidentibus absolutis. no necessi-

careretur deus ad transferendum aquam que in oriente est ad aquam maris que est in occidente vel ad locum medium vel econverso. sed hoc posito manifestum est quod prima substantia est quanta per aliquas partes. quarum aliquae sunt in oriente. et aliquae in occidente. Quarto quia quando subiectum et accidens habent partes sibi correspondentes. sic quod distinctis partibus accidentis correspondent distincte partes subiecti. tunc non minoris potentie est conservare partes accidentis destruendo substantiam sine omni motu locali accidentis vel partem eius quam conservare partes subiecti sine omni motu locali destruendo omne accidens absolute in substantia. Sed primum facit deus in eucharistia destruendo substantiam panis et conservando accidentia eius ergo potest facere. 2^m quo facto manifestum est. quod illa substantia est quanta per suas partes. Confirmatur. quia magis rationabile est quod substantia habens partes distantes localiter sit in loco divisibili. sine omni accidente: ita quod tota substantia sit in toto loco. et pars in parte: quam quod substantia carens omni parte sit in loco indivisibili: ita quod tota sit in toto loco: et tota in qualibet parte. sed secundum est verum de facto sicut patet de angelo et anima separata. ergo primum potest esse verum: saltem per potentiam divinam. Quinto quod omnis res absoluta existens sub aliquo absoluto accidente per informationem: ita quod totum subiectum est sub toto accidente. et pars sub parte potest per potentiam divinam coexistere eidem accidenti: sine inherencia et informatione. hoc statim probatur per hoc quod respectus extrinsecus adveniens potest corrumpi manentibus extremis. inherencia autem accidentis ad substantiam est respectus extrinsecus adveniens ergo etc. Sed si deus conservaret

substantiam ligni presentem quantitati sine informatione et inherencia. ita quod tota sit presentis toti quantitati et pars parti sicut illa quantitas habet partem distantem localiter a parte: ita substantia ligni habebit. et per consequens erit quanta per partes intrinsecas. Si dicis quod ablato respectu inherencie quantitati ad substantiam non erit substantia presentis quantitati predicto modo. Contra: quia respectus presentialis substantie ad quantitatem est prior respectu inherencie quantitati ad substantiam: quod patet quia respectus inherencie non potest separari a respectu presentialis. sed bene econverso. quia substantia potest esse presentis multis. quibus non inheret. sed prius natura potest separari a posteriori: saltem per potentiam divinam ergo respectus presentialis toti substantie ad quantitatem. potest separari ab inherencia quantitati ad substantiam quo posito tota substantia ligni erit presentis toti quantitati. et pars parti sine inherencia et per consequens ista substantia habet partem distantem a parte. ergo sic est quanta per proprias partes.

Ad argumentum principale nego assumptum. quia esse quantum non convenit substantie per aliquod accidens. nec accidenti per substantiam ideo neutri convenit primo sicut passio.

Questio. xxiii.

Trum substantia materialis per suas partes intrinsecas potest esse quanta. sine quantitate addita sibi. quod non. quia substantia non est alba sine albedine. ergo non est quanta sine quantitate. consequentia patet. quia eadem ratio est utrobique.

Contra. substantia pot eē quanta per partes suas intrinsecas. ⁊ nullum impossibile sequitur si ponatur in eē. 3° sequit̄ qd sit q̄ta sine om̄i quātitate. Ad q̄oēz dico qd de facto substantia per partes suas intrinsecas est q̄ta sine omni re absoluta addita sibi. qd p̄bo multipliciter.

Primo sic quando p̄positio verificatur p̄ rebus si due res sufficiunt ad eius veritatē sup̄fluum est ponere tertiam s̄z iste p̄pōnes sub̄a materialis est quanta: s̄z a materialis ē circumscriptiue in loco: sub̄a materialis h̄z partem ex̄ partem. ⁊ sic de similib⁹. verificant̄ p̄o rebus. ⁊ ad verificandum tales p̄pōnes suffic̄ sub̄a cum suis partib⁹ intrinsecis ⁊ locus. qz impossibile est qd sub̄a materialis sit in aliquo loco toto. ⁊ ptes sue sint in p̄tibus loci: nisi oēs i^o p̄pōsiōes sint v̄e: si formetur. ergo sup̄fluum est ponere tertiam rem que sit quātitas ad verificandū illas p̄pōsiōes. sed non ponit̄ p̄pter aliam cām 3° ⁊ c̄. **¶** Ino^o patet. qz posita hypotēs: qd tota sub̄a sit in toto loco: ⁊ pars in p̄te. saluat̄ qd partes sub̄e sue distant situat̄. ⁊ qd sub̄a materialis pōt recipere q̄litatez: quarum ptes nate sunt distare localr̄ qd sub̄a sit q̄ta. qd h̄z partem ex̄ ptes quod est circumscriptiue in loco. sicut ponendo aliam quātitatem mediā: p̄z ex di/cris. 3° ⁊ c̄. Si dicat qd hoc est verum qm̄ partes sub̄e materialis sunt in distinctis locis. sed hoc non pōt fieri sine q̄titate mediā inter sub̄am ⁊ qualitatez.

Contra ab eisdē cāis ⁊ eadē virtute substantia materialis p̄ducit̄ inesse. ⁊ eadem virtute partes eius p̄ducunt̄ in distinctis locis sed per talem quātitatem non producit̄ talis substantia inesse. quia illa quātitas si poneret̄ est posterior s̄o r̄antia: quia accidens ⁊ p̄ consequēs nō

p̄duc̄ partes inesse talis quātitas. sed solum efficiens. Confirmat̄ per idem hēt res esse ⁊ eē distinctū. sed ptes non habent esse p̄ q̄titate. 3° non distinguunt̄ situat̄ p̄ quantitatez. Sc̄do sic omnis effectus dependet sufficiēter ex suis cāis essentialibus. Si ergo distantia localis p̄tium dependet ex quātitate mediā. ergo quātitas est cā distat̄e illaz p̄tium. s̄z h^o est falsuz. qz nec finalis nec efficiens.

Tum qz posteriori⁹ nihil efficit̄ circa p̄ri⁹ eēntialr̄. Tum qz hoc posito adhuc illa substantia eēt q̄ta per partes suas intrinsecas sine illa quātitate que solum eēt cā extrinseca illius distat̄e. **¶** R̄ cum deus sit cā efficiens illi⁹ distat̄e supplens cālitatem cuiuscūqz cāe 2^e qm̄ sibi placet̄ non posset facere illam distat̄iam p̄tium sine tali quātitate mediā: qd falsum est. Nec illa quātitas est cā materialis certum ē. nec formalis illi⁹ distat̄e p̄tium sicut aliquid est albu p̄ albedinem. qz tunc sicut incōpossibile est qd aliqua sint alba sine albedine. ⁊ h^o siue sint sepata abinui/cem siue sint ptes alicui⁹ totius: ita esset impossibile qd illa q̄ mō distat̄ localr̄ p̄ quantitatez: distarent localr̄ sine quātitate tali. ⁊ hoc siue sint ptes alicui⁹ totius siue sint sepata c^o opp^m p̄ri⁹ p̄batū ē. Et p̄z qz deus posset diuidere lignuz in duas medietates ⁊ ponere vnam rome ⁊ aliam hic. ⁊ separe ab oibus accidentibus quo facto illa distarent localr̄ sine quātitate illi. Et eodem^o esset si eēt partes vnius ligni sicut patet p̄rius. Tertio sic supposito qd deus posset p̄seruare corpus xp̄i sub hostia. absqz hoc qd haberz eē circū c̄riptine in celo. vel alibi: q^o posito. Quero. aut illa quātitas distincta a sub̄a ⁊ qualitate que p̄fuit in corpore xp̄i manet. vel non sc̄dm non pōt dari

q̄ absolute variatur ppter variatōes
 respectuum nec destruitur. cum autē in
 celo eē circumscrip̄tue n̄ sit nisi respect⁹ q̄
 dam. ergo ppter hoc qd̄ corpus xp̄i so-
 lum perdit illud vbi in celo non corrū-
 pitur illa quantitas absoluta: sicut nec
 corpus christi quod solum cessat habe-
 re illud. vbi ergo oportet dare primū q̄
 illa quantitas maneat in corpore christi
 sub hostia. et per p̄ns corpus xp̄i ibi ve-
 re erit quantum. q̄ h̄z talcm quantitatē
 in se. sed hoc est falsum. q̄ non h̄z ibi p-
 tem distantem a pte. nec partē extra par-
 tem. Altr enim sequerēt q̄ distincte ptes
 corporis xp̄i coexisterent distinctis p̄tib⁹
 hostie et totum toti quod est falsum. er-
 go corpus xp̄i ibi non est quantum et per
 p̄ns quantitas non est talis res media.

Ad principale dico q̄ non ē sic. quia
 albedo informat corpus albu. sic non est
 de quantitate sicut patet ex dictis.

Questio. xxv.

¶ Trum possit euidenter pbari:
 q̄ q̄ntitas sit res absoluta: distin-
 cta a sub̄a et qualitate. q̄ sic. q̄
 q̄n aliqua duo sic se habent q̄ vnū ma-
 net et aliud non manet necessario distin-
 guunt realr sed in rarefactōe manet tā
 substantia q̄ qualitas: et non manz quan-
 titas. q̄ ex quo in raro plus est de quan-
 titate q̄ in dēp̄so ōz in rarefactione. vel
 totam quantitatē p̄cedentē corrūpi v̄l
 q̄ sint due quātitates in eodem subiecto.
 2^m non est ponendum. g^o primum et per
 p̄ns necessario distinguunt. Contra.
 hoc non potest pbari per p̄positiones p
 se notas. nec per experientiam. ergo non
 euidenter. Ad questionem dicif a ml-
 tis: q̄ sic et pbat multipliciter. pri^o sic. q̄
 nullum accidens est idem cum substantia

sed omnis q̄ntitas est accidens. q̄ in p̄a
 dicamento accidentis. g^o et. Sc̄do sic
 experientia docet q̄ in condēp̄satione a-
 liquid perditur sed non substantia: nec q̄
 litas fm p̄m 4^m p̄b̄sicoz. ergo quant-
 tas aliqua corrumpit et per p̄sequens de-
 stinguif. Tertio sic longitudo et lati-
 tudo aeris et ignis: sunt eiusdem speciei:
 sicut ois quantitas cum alia quantitate
 sed ignis et aer non sunt eiusdem speciei
 ergo distinguif substantia a quantitate.

Quarto sic. quia impossibile est natu-
 raliter duo corpora eē in eodem loco s̄
 substantia et qualitas sunt simul. ergo si
 vtrūq̄ est quātitas et corpus: tot corpo-
 ra simul eēt naturalr quot sunt quali-
 tates materiales: cum sub̄a. puta sapor:
 et color et sic de aliis. Quinto sic. im-
 possibile est q̄ idem sit per se individuu
 substantie et qualita: is. ergo impossibile
 est q̄ idem sit per se individuum sub̄e et
 q̄ntitatis. Antecedens est verum. p̄na p̄z
 quia ita essentialr predicat quantitas d̄
 suo individuo. sicut qualitas et substantia
 de suo individuo. Et confuatur: quia
 individuum substantie et qualitatis sic se
 habent ad substantiam et qualitatē: q̄ im-
 possibile est q̄ illud individuu sit. nisi sit
 substantia vel q̄ntitas. ergo eodē mō est im-
 possibile q̄ sit individ^m q̄ntitatis nisi sit q̄
 titas. Ad primū istorum dico cū An-
 sel. c. 2 4. q̄ accidens triplr̄ dicif. s. stricte
 large et largissime. Stricte accipit p̄ ali-
 qua forma accidentalr informantē sub-
 stantiā que non facit per se vnū cuz sub-
 iecto suo. Ex^m est de albedine et nigredi-
 ne et hmōi. Large accipitur p̄ omni p̄e-
 dicabili contingenter de alio qd̄ p̄t suc-
 cessive affirmari et negari. Ex^m de simi-
 litudine equalitate et huiusmodi: potest
 eum fortis dici successive similis p̄latōi

Vel ppter transmutationem sortis ad al
 bedinem: si plato sit alb⁹ vel ppter trās
 mutationem platonis: si sortes sit albus.
 Largissime accipit accidens p omni
 pdicabili contingenter de aliquo. z suc
 cessive. siue hoc sit ppter mutatoem. p/
 priam vel alienā solum. z sic accidens di
 cit de deo. qz ptingenter z successive est
 nō creans. Et postea creans z huiusmo
 di z hoc solū ppter mutationem creatu
 re. Adimo^o accipiendo accidēs dico
 q nō omnis q̄titas est accidens sicut nō
 omis relatio est accidēs. quia relatiōes
 dicte de deo ex tempore non sunt acci
 dentia talia. Secōdo modo accipiendo
 accidens. sic est accidens quantitas: sicut
 z relatio. quia quātum z quantitas cō
 tingenter predicant de substātia aliqua:
 ppter solam mutatoem localem ipsius
 substātie. nam hec est vera modo de scō
 substātia materialis corporis xpi est
 quantitas: sicut hec est vera de facto sū
 stantia corporis xpi habz ptem extra p/
 tem. puta in celo. sed si illa substātia p
 potentiam dei desineret eē in celo perde
 do illum locuz z solū haberet eē sub ho
 stia. tunc hec eēt vera. ista subā non ē q̄
 titas. quia tunc illa substātia non hret
 partem extra partem: z tamen corp⁹ xpi
 non corrumpitur. sed solum cessat eē p/
 sens vni loco in celo. z incipit esse presēs
 alteri loco sub hostia. Et per consequēs
 hec contradictoria eē quantitas z non ef
 se quantitas. successive verificantur d il
 la substātia. ppter solum motum loca
 lem sui. Ad formam argumenti di
 co q hec propositio quantitas est acci
 dens. est distinguenda sū tertium mo
 dum equiuocationis eo q ly quantitas
 potest supponere personaliter. simplici
 ter vel materialiter. primo modo hec est

vera quantitas est accidēs. quia aliqua
 quantitas. puta albedo est accidens. et
 hec etiam est vera. q̄titas nō est accidēs
 quia aliqua quantitas est substātia. vt
 supponit personalr. quia indefinita ve
 rificatur pro vno singulari. Vnde hec
 quantitas demonstrata quantitate cor
 poris christi in celo est substātia. Si au
 tem quantitas supponit simpliciter vel
 materialiter. sic hec est vera. omnis quā
 titas est accidens. quia tunc accipitur p
 voce. vel conceptu. z sic hec est falsa. sub
 stantia est quantitas. sed personaliter ac
 cipiendo est vera. Ad secundum di
 co q illa experientia est ad oppositum.
 Nam in condempatione non corrup
 pitur tota quantitas precedens. quia tūc
 sapor color z omnia accidētia talis cor
 poris condempati. continue corruppe
 rantur propter corruptionez subiecti im
 mediati. ergo remanet. Aut ergo tota: si
 ne nouitate partis. z tunc illa substātia
 fit minoris quantitatis sine corruptōne
 rei absolute. Aut pars quantitatis cor
 rumpitur. z tunc quero de subiecto pri
 mo illius quantitatis. Aut remanet sine
 quantitate: quod non potest dari. Aut
 est subiectum alicuius quantitatis none
 Et hoc non. quia non est maior ratio:
 quare vna pars condempati: recipiat no
 uam quantitatem q̄ alta. z per psequēs
 tota quantitas erit noua. vel nlla pars ē
 subiectum quantitatis preexistēs. z h^o
 non. quia quantitas non potest naturali
 ter migrare a subiecto in subiectum. er
 go nulla res absoluta ibi corrumpitur.
 Nō dico q sicut tenentes q̄titem esse
 rem mediam inter subā z qualitatem
 dicūt q res condempant. qz ptes q̄titalis
 ppinguis iacent nūc q̄ prius virtute cāe
 agentis. que facit partes illius moueri

localiter et minus distare nunc quam prius
sine omni corruptione quantitatis ita quod
omnia dico quod suba dampnat. quod partes eius
virtute agētis sine omni quantitate media ma-
gis nunc approximant localiter quam prius. et
minus distant situatur nunc quam prius nisi omni
pditione sube. vel quantitatis et si ista ex-
pientia est ad oppositum. Ad 3^m dico quod
sicut secundum Ioan. dama. in logica sua. ea-
dem res est in genere sube et quantitate secundum a-
liam et aliam inuentioem. unde dicit dicitur quod
possibile est eandem rem secundum aliam et aliam in-
uentioem. sub alio et alio predicato reduci.
et sicut corpus quidem secundum quod naturale est sub
suba reducit secundum autem quod mensuratur sub
quantitate. Ex quo sequitur quod res de gene-
re sube potest esse in diuersis predicamentis
puta substantie et quantitate ita possibile est
quod due res sub eadem specie quantitate con-
tineantur. et sub diuersis speciebus sube. et
ita concedo quod longitudo ignis et aeris que
non distinguunt ab igne et aere sunt eius-
dem specie in predicamento quantitate. quod lon-
gitudine que est species quantitate predicatur
vniuoce de hac longitudine et illa. Et ta-
men sunt diuersae specie in genere sube. sed
licet longitudo predicatur vniuoce de hac
longitudine et illa non tamen de proprie de-
monstrante rem extra. Et 3^m hec predicatio
est vniuoce et in quid hec longitudo est longi-
tudinem demonstrando subam per terminum absolutum.

Ad 4^m dicitur quod corpus dupliciter accipitur.
vno per individuum per se existens in genere sub-
stantie. quod non est natura esse pars alicuius exi-
stentis per se in genere sube. Alio accipitur per
illo quod per partes intrinsecas est longum la-
tum et profundum. Primo impossibile est per
naturam duo corpora esse sicut. et de talibus lo-
quitur philosophus. 2° non est impossibile. quan-
do vnum natura est esse forma alterius. et ita est

in proposito de quantitatibus. Si dicat duo
corpora primo modo non possunt naturaliter esse
simul propter repugnantiam dimensionum. et
per omnes nulle dimensiones possunt esse simul.
Unde de dimensionibus corporum primo
accipiendo. repugnat naturaliter esse simul.
licet non repugnet eis esse simul per potentiam
diuinam. Et dimensionibus corporum. 2° non
repugnat et huius non est alia causa queren-
da: nisi quod natura rei talis est. Et hoc con-
stat partim per rationem partim per experi-
entiam. Per rationem enim constat quod quan-
titas non est talis res media inter subam
et qualitatem. Per experientiam constat nobis
quod materia et forma materialis et quanti-
tas extensa sunt sicut. quoniam informant materiam
et formam. Sicut constat nobis per experientiam. quod
quando vnum corpus naturaliter existens
per se intrat locum. aliud corpus erit.

Et si dicat videmus quod species in eu-
charistia: cedit corpus per se naturaliter exi-
stens. et tamen ille species sunt nature informa-
re subam. Unde de hoc est vel quod quan-
titas preexistens non est nata informare
subiectum in quo nunquam fuit producta vel
quia corpus cedens habet qualitates con-
similes. vel quia deus vult hoc facere.

Ad 5^m dico quod omnia non valet. quod sub-
stantia et qualitas sunt termini absoluti. quod
significant sua significata. vno modo si-
gnificandi sic non est de quantitate.

Ad probationem dico quod quantitas
predicatur essentialiter et in quid de suo
individuo siue de termino notatiuo. pu-
ta de talibus hec linea est quantitas. hec
superficies est quantitas sed non predi-
catur in quid de termino absoluto sui
individui. Duta de talibus: sortes est
quantitas. hoc lignum est quantitas
et huiusmodi. Ad confirmationem
dico quod non est simile. quia quantitas

significat substantiam connotando ipsam habere partem extra partem. et quod substantia potest esse licet non habeat partem extra partem: id potest esse licet non sit quantitas. Substantia et qualitas non sunt connotatiua: et ideo dico quod non potest esse nisi sit substantia vel qualitas. Ad argumentum principale dico quod est ad oppositum quod in rarefactione non corrumpitur tota quantitas precedens. quod tunc omnes qualitates puta color et sapor etc. corrumpentur continue propter corruptionem subiecti. 6° remanet. Aut 7° tota sine nouitate alicuius prius: et tunc fit corpus rari sine acquisitione alicuius absoluti. Aut per quantitatis acquisitionem de nouo. Et tunc quero de subiecto per huius. aut prius fuit naturaliter sine quantitate quod non potest dici. aut fuit subiectum quantitatis et tunc cum illa non corrumpitur et recipit nouam quantitatem. tunc habet duas quantitates. vel illa quantitas precedens migrabit naturaliter de subiecto in subiectum. Et cum eadem sit ratio de vna parte rari. et de toto: sequitur quod tota quantitas erit noua vel nulla pars: sed non tota. quod tunc naturaliter duae dimensiones sunt simul: quare vna nata est expellere aliam. Ad dico sicut prius de compositione quod substantia fit rara sine acquisitione quantitatis per hoc quod partes substantie virtute cause agentis: magis distant nunc quam prius.

Questio. xxvi.

¶ **T**rum per principia fidei possit sufficienter probari quod quantitas sit res absoluta distincta a substantia et qualitate. Quod sic. quod fide tenemus quod quantitas manet in eucharistia: sed si quantitas esset substantia: tunc sicut substantia panis non manet: ita non maneret eius quantitas quod est contra fidem. Contra. omnia pertinentia ad fidem possunt saluari ponendo sub-

stantiam et qualitate per partes suas intrinsecas esse quantitates. ergo superfluum est ponere aliquam quantitatem. Ad questionem de cetero quod sic. Quod probatur multipliciter. primo quod si aliqua substantia esset quantitas: tunc sequuntur duo inconuenientia contra fidem. Primum quod sicut substantia panis conuertitur in corpus christi. ita quantitas panis conuerteretur in corpus christi. Et sicut substantia panis conuertitur ex vi sacramenti in substantiam corporis christi ita conuerteretur in quantitatem corporis christi. et sic corpus christi ex vi personis esset quantum et circumscripctiue in loco sub hostia quod est falsum. Secundo sic post consecrationem partes specierum sunt naturaliter incompatibiles in eodem situ. quod expellunt se inuicem et alia corpora. et ista naturalis incompatibilitas non uenit eis per qualitates. quod albedo et alie qualitates in eodem subiecto et in eodem situ: potest interdi: et substantia panis non est ibi per fide. ergo illa naturalis incompatibilitas erit per quantitatem media. Tertio sic ille species post consecrationem. aut sunt incompatibiles in eodem situ cum alia substantia. aut non. Si sic 6° substantia que prius fuit subiectum illarum fuit illis incompatibilis in eodem situ quod falsum est. Assumptum per 3. quia incompatibilitas est passio specifica: et talis passio si conueniat vni individuo: potest conuenire cuilibet individuo eiusdem speciei. ergo si non sit naturaliter compatibilis alteri substantie in eodem situ. requiritur alia res ad reddendum illas species incompatibiles substantie et non nisi quantitas media. quia qualitates sunt compatibiles in eodem situ cum substantia. et substantia panis non est ibi post consecrationem. ergo etc. Quarto sic. causa naturalis potest qualitates in hostia con-

Recreata de nouo pducere: et priores au-
gere. quia hoc negare est tollere omnem
certitudinem quam habemus ex via sensus
et dare infideli occasionem errandi et non
credendi: eo quod ad presentiam ignis vide-
ret illam speciem calefieri post consecra-
tionem sicut ante: sed causa creata non po-
test aliquid agere sine passo: et substantia
non est ibi. ergo est ibi quantitas. Quia
sic: si substantia corporis christi homi-
nis haberet naturalem impossibilitatem
ad eundem in eodem situ cum alio
corpore: tunc corpora beatorum: vel non
mouebuntur vel violenter erunt cum aliis cor-
poribus: quando transibunt celum. quia
contra inclinationem naturalem. Sed
ista opinio non videtur vera. quia quan-
do oppositio verificatur per rebus et cetera. sed
per substantie essentielles et qualitates
saluari possunt. nec istae rationes conclu-
dunt. Ad primum illorum dico dupli-
citer. vno modo quod quantitas illa que est
substantia panis: conuertitur in corpus
christi: sicut conceditur quod conuertitur in
corpus christi substantia panis. Nec op-
positum illius inuenitur in aliquo scrip-
to autentico. unde in omnibus talibus
argumentis ponenda est definitio quan-
tatis loco nominis et videndum est quod sequi-
tur. hec enim est definitio quantitatis res
habens partem distantem situaliter a parte. id est
sicut hec est concedenda de virtute finis:
res siue substantia panis habens partem
distantem a parte conuertitur in cor-
pus christi. ita hec est concedenda de virtute
sermonis: quantitas panis conuertitur in
corpus christi. Aliter dico quod quauis quan-
titas panis et substantia eius significet idem
tamen ista potest esse vera: substantia panis con-
uertitur in corpus et hec falsa: quantitas
panis conuertitur in corpus: quia si de-

us faceret substantiam panis: definitiva
in loco: et nullibi circumscriptione. et ponamus
definitioem quantitatis loco nominis
si deus conuerteret illam substantiam in cor-
pus suum: tunc est vera substantia panis
conuertitur in corpus christi: et hec falsa quan-
titas conuertitur in corpus christi. sicut hec est fal-
sa illo casu posito res habens partem extra
partem conuertitur in corpus christi: propter
falsam implicationem qua implicatur
substantiam habere partem distantem a parte.
et totum hoc est propter diuersum modum
significandi. Exemplum homo et humani-
tas significant eandem rem. et tamen hec concedi-
tur: homo est albus. et hec negatur. humani-
tas est alba. Similiter finis multos albedo:
et similitudo non sunt res distincte. et tamen
hec est vera albedo est. quoniam hec est falsa:
similitudo est. Et hoc est propter diuersas
connotationes. Ita est in opposito quod quan-
titas connotat illud de quo predicatur:
habere partem extra partem. et hoc non con-
notat substantiam. ideo potest vna esse ve-
ra alia existente falsa. Ad aliud dico.
quod de virtute sermonis hec debet conce-
di: substantia conuertitur in quantitatem
corporis christi: sicut hec panis conuer-
titur in substantiam corporis christi. quod patet
ponendo dictioem loco nominis. Nam hec est
vera panis conuertitur in substantiam cor-
poris christi habentem partem distantem a
parte. puta in celo. ergo alia est equaliter ve-
ra. Aliter dico quod hec potest esse vera pa-
nis conuertitur in substantiam corporis
christi: hac existente falsa: panis conuer-
titur in quantitatem corporis christi: quod pa-
tet sicut prius si corpus christi solum habe-
at esse definitiue sub hostia et nullibi cir-
cumscriptione. et hoc est propter diuersum modum si-
gnificandi. Eximio relatio dependet panis et cor-
poris christi ad deum non est alia res ab illis: et
tamen non conceditur quod relatio dependetie panis

conuertitur in corpus christi. nec q̄ sub
stantia conuertitur in relationem depen
dentie corporis christi. Et hoc totum ē
p̄pter diuersam connotationem hinc in
de. sic est in proposito sicut prius patet. et
quando tunc vitra dicitur q̄ corpus x̄p̄i
virtute conuersionis esset quantumz et cir
cumscriptione sub hostia. nego illud. quia
ponendo definitionem quantitatis loco
nominis de virtute sermonis hec est con
cedenda. quantitas corporis christi vir
tute conuersionis incipit esse sub hostia
sicut hec est concedenda. res habens p̄
tem distantem a parte. puta in celo. inci
pit esse sub hostia. sed hec est simpliciter
falsa corpus christi virtute conuersionis
est quantum: et circumscriptione sub ho
stia. s̄ ē hec falsa. corpus christi virtute
conuersionis habet partem distantem a
parte sub hostia. Ad secundum prin
cipale dico q̄ partes quantitatis iam p̄
ducte in diuersis partibus subiecti: disti
ctis situ: sunt ita naturaliter impossi
biles in eodem situ: sicut partes quanti
tatis mee. Et ideo si ille partes sepa
rentur a subiecto et conseruentur sicut in
eucharistia. non plus possunt per na
turam fieri in eodem situ: q̄ quando
fiunt in diuersis partibus subiecti. quia
hoc est impossibile naturaliter. licet pos
set fieri a deo. Ad probationem dico:
q̄ qualitates possunt intendi in eodē sub
iecto et situ per partes fiēdas in eodē sub
iecto naturaliter. sed non per partes iam
productas in diuersis partibus subiecti
q̄ hoc est impossibile naturaliter: licet pos
set hoc fieri a deo. Ad tertium dico.
q̄ ille species post consecrationem: sunt
naturaliter impossibiles cum alia sub
stantia in eodem situ: sicut patet ad sen
sum. quia alia substantia cedit eis. Et

forte hoc est. quia non sunt naturaliter
compossibiles cum aliqua substantia in
eodem situ: nisi cum illa in qua producū
tur. primo sicut in subiecto: sed tunc non
sequitur alia substantia est impossi
bilis eis in eodem situ. ergo et illa in qua
primo profuerat. Ad probationem dico
q̄ illud principium non intelligitur d̄
eadem passione numero sed specie. puta
q̄ quando aliqua passio conuenit alicui
individuo. potest consimilis passio com
petere cuilibet individuo eiusdem speci
ei sicut dilectio respectu plato. est incon
possibilis ad odium respectu plato. et nō
dilectio respectu sortis. Et tamen iste di
lectiones sunt eiusdem speciei s̄ bene cō
similis impossibilitas competit dilec
tioni respectu sortis ad odium respectu
sortis. Ad propositū dico q̄ iste due spe
cies non sunt impossibiles substantie
in qua prius fuerunt in eodem situ. sicut
sunt impossibiles alteri substantie. t̄
cōsimilis incōpossibilitas eēdi in eodē
situ. cōpetit substantie cuilibz nō respectu
istay specierum: s̄ respectu accidentium
eiusdē sp̄ei alterius sub̄. et ita illud prin
cipium intelligitur. Ad quartum dico
q̄ idem argumentum est contra aduer
sarios. s. de rarefactione et condensatione
si ponatur quantitas alia res. Nam q̄
titas non poterit pati solum: et ideo pro
omnibus talibus potest dici q̄ omnia ap
parentia sensui que fiunt circa hostiam
non consecratam. per ordinationem di
uinam fiunt circa hostiam consecratam
immediate a deo: et q̄ non possunt fieri
a potentia creata. Dico ergo q̄ tam au
gmenta q̄ p̄duc̄ q̄litas fiūt totalr ime
diate a deo. s̄ tu ponis de rarefactōe. n̄
plus tollitur hic certitudo que habetur
ex via sensus nec datur infideli occasio

non credendi q̄ p̄ rarefactiōem ⁊ cōdēp
 satōem q̄tatis. Unde illud cōstat p̄m
 ex fide p̄m ex rōne per fidem tenemus
 q̄ substantia panis nō remanet post conse
 cratiōem. Ad rōnem tenem⁹ q̄ q̄tatis
 non distinguit a substantia ⁊ qualitate: p̄
 exp̄ientiam tenem⁹ q̄ cā creata p̄suppo
 nit passum i sua actiōe. Ex q̄bus sequit̄
 q̄ oīa talia fiunt imēdiate a deo. Ad
 2^m dico q̄ vnum corp⁹ substantiale h̄re
 naturalem incōpossibilitatē essendi cū
 alia substantia: potest dupl̄r intelligi. v^o
 modo q̄ si existeret in eodem situ cū alio
 corpore h̄ret virtutē naturalem mouē/
 di se ne existat cū illo corpore: sicut gra
 ne mouendi deorsum. ⁊ si sic h̄ret substā
 tiā naturalem cōpossibilitatē vnū eēdi
 cum alio corpore. tunc violenter eēt cū
 a^o corpore. sed sic nulla substantia h̄z na/
 turalem incōpossibilitatē eēdi cū a^o
 substantia. Al̄r dicitur h̄re incōpossibili
 tatem naturalem. q̄ existens per se non
 pōt naturaliter se facere in eodem situ cū
 alio corpore. Nec etiā existens in vno si
 tu cum alio corpore: pōt naturaliter fa
 cere in alio loco p̄ se. Et q̄ sic h̄z incom
 possibilitatem naturalem eēdi in eodē
 situ cum alio corpore non est ibi violēt̄
 ⁊ sic vna substantia h̄z incōpossibilitatem
 naturalem eēdi in eodem situ cum alia
 ⁊ sic est de corporib⁹ gloriois. Ad p̄i
 cipale dico q̄ q̄tatis que est substantia
 panis non manet post consecrationem:
 ⁊ q̄tatis que est qualitas manet ⁊ nulla
 alia quantitas. neq̄ oppositū istius habe
 tur ex sacra scriptura.

Questio. xxvii.

v Trum de intentōe p̄bi sit po
 nere q̄titatē distinctā a substā
 tiā ⁊ qualitate. q̄ sic. q̄ fm eum

in predicamentis alt̄ū non est q̄tum nisi
 per accidēs sed si q̄tatis eēt substantia v̄
 qualitas: alt̄ū eēt q̄tum per se. ergo ⁊c.

Contra fm sua principia pluralitas
 non ē ponenda sine necessitate sed nō est
 necesse ponere talem rem mediā. iḡ. hic
 dicitur consequenter q̄ intentio p̄bi est
 ponere q̄tatis rem absolutā mediā
 inter substantiam ⁊ qualitatem. Qd̄ p̄bat
 multipliciter primo sic. Aristoteles pōit
 p̄dicamenta accidentiū inter que enume
 rat q̄tatis. ergo est p̄dicamentum di
 stinctū. ⁊ per p̄ns h̄z p̄p̄ia individua.

Preterea q̄nto methap. dicit q̄ muscū
 cū ⁊ album tm̄ habent eē q̄tum per illd̄
 cui insunt. ergo album tm̄ est q̄tum per il
 lud cui inest. Preterea idē. Alia dicit̄
 tur fm se q̄ta. alia per accidēs vt linea ē
 q̄tum aliquid fm se: muscū vero fm ac
 cidens. Item in p̄dicamentis ponit ali
 quas q̄tatis h̄ites positōem: quarum
 p̄tes terminantur ad aliquem terminuz
 cōm: sicut p̄tes linee ad punctū. qd̄ non
 potest intelligi de substantia. Preterea
 p̄ p̄biscoꝝ cōtra permenidē p̄bat plu
 ra eē: si substantia ⁊ q̄tum sunt sed hoc
 non valeret si substantia eēt q̄tatis. ergo
 ⁊c. Contra i predicamentis. capitulo d̄
 substantia dicit q̄ nullum accidēs distin
 ctū real̄r a substantia: est susceptiūm p̄ri
 orum p̄ sui mutatōem. sed si q̄tatis con
 tinua eēt accidēs absolutum distinctuz
 a substantia ⁊ qualitate: ⁊ subiectū ime
 diatū qualitātū tunc mutaretur recipiē
 do qualitātē: ⁊ ita per sui mutatōem re
 ciperet p̄traria qd̄ est contra eū. Pre
 terea quarto p̄biscoꝝ dicit q̄ aer pōt cō
 dēpsari sine mutatōe alicuius qualita
 tis saltē non oꝝ q̄ amittat oēm quantita
 tem quam prius h̄uit. Et tunc arguo de
 raro ⁊ dēp̄so. sic q̄one. 24. argutum est

Et apparet evidenter qd nō est intentio
 pbi ponere talē quātitatez me^m ideo
 dico. sicut mibi videtur qd intentio pbi
 est ponere qd quātitas cōtinua nō est res
 absoluta; me^m inter subām z qualitatē
 Ad primū illoz dico. qd sicut fm multos
 relatio est distinctū pre^m a ceteris: z tñ
 nō ē res distincta ab oib⁹ reb⁹ absolutis
 Ita quātitas fm phm est predica^m distic
 tum ab aliis. lz nō oportet esse rem di/
 stinctā a subā z qualitate. Et hoc. quia
 fm Ja. dam in logica sua. c. 31. Pre
 dicamēta sunt quedā predicabilia z si/
 gna rez cuiusmōi sunt pceptus z voces
 ex quibus fiunt ppōes vere z false. Et
 huiusmōi termi possunt distinguī intm
 qd predicatio vnus de altero sit impos/
 sibilis q̄uis significant oīno eādē rem
 sicut angelus z angeli eandē rem signifi
 cant. z tamen hec est impossibilis angel⁹
 est angeli. Ad ppositū dico qd subā
 z quātitas sunt distincta pre^m. q̄uis nō
 significant rem absolutā distinctā a sub
 stātia z qualitate. quia sunt distincti cō
 ceptus z voces easdē res diversimode
 significantes. ppter quod nō sunt noīa
 synonyma quia subā significat oīa sua si
 gnificata vnomō significandi. Quidā in
 recto quātitas aut significat eadē diver
 somodo significādi pura subām in recto
 z partes eius in obliquo. Significat ei
 totā subām z notat eā hēre partē di/
 stantē a parte. Exēplū est de qualitate.
 z de similitudine. Si dicat quātitas est
 pre^m z habet pprietates. Prima est nō
 habere contrariū. 2^a est nō suscipere ma
 gis z minus que nō pueniunt qualita/
 ti. Preterea illa negatiua est imedia
 ta in qua generatur vnū generalissimūz
 ab alio Ad primū dicendum qd illa
 est distinguēda quātitati nihil est con/

trarium penes. 3° modū equiūdatōis
 quia si quātitas supponat simpliciter:
 vel materialiter sibi nihil est contrariūz
 quia termini positi in genere quātita/
 tis nō pvariāt. puta bicubitū z tricub^m
 Si supponat personaliter: tunc hec est
 vera quātitati nihil est contrariū. qz
 ista indefinita verificatur p subā z hec
 similiter est vera quātitati est aliquid
 contrariū quia ista indefinita verifica/
 tur pro qualitate sed phūs intelligit qd
 istis terminis simpliciter vel materialit^r
 acceptis nihil est contrariū bicubitūz
 z tricubitū. zc. Ad secundum di/
 co qd non intelligit hoc de virtute ser/
 monis. de omī quātitate qz quātitas su
 scipit magis z minus. lz nō substantia.
 sed intendit qd nullum contentū sub ge
 nere quātitatis siue sit vox siue concept⁹
 predicatur vere de aliquo. Aliquando
 cum hoc adverbio magis. z aliquando
 cum hoc adverbio minus. sicut dicitur
 album aliquando magis album. ali/
 quando minus. Ad tertium dico qd
 illa negatiua est imediata quādo vnū
 vere negatur ab alio vniuersaliter: sed
 hoc solum est de substantia z qualitate:
 que sunt pre^m absoluta. sed hoc non est
 in proposito. quia hec ē falsa nulla sub
 stantia est quātitas. Nec oppositum
 inuenitur a philosopho alicubi. Ter
 tia proprietates quātitatis continet taz
 substantie q̄ quātitati. s. eē eāle v^t ineāle.
 Ad primūz principale. z tertium di/
 co qd Aristoteles non loquitur ibi de p
 se z per accidens. sicut primo postero/
 rum. Nam hic vocat propositionem p
 se que est vera z simul cum hoc predi
 catum nihil connotat quā aliquid tale
 consimilimodo significandi connotetur
 per subiectum. z sic ista est per se linea
 k

est quantitas: quia impossibile est qd
hec non sit vera linea est nisi hec sit ve/
ra linea est quantitas. et predicatum et
subiectum eodem modo connotant parte
distare a parte. Alias propositiones vo/
cat per accidens. Et istomodo album e
quantum muscum est. quantum. quia
album et muscum non connotant par/
tem distare a parte sicut connotat quan/
titas. ideo quantitas non ponitur i diffi/
nitione eorum. Et quando dicitur qd sunt
quanta per illa quibus insunt. Accipit
ibi inesse per predicatorem. quia hec non
est vera. album est quantum. nisi quia
hec est vera superficies est quanta. de
qua predicatur album. Ad aliud di/
co. qd philosophus ibi dat differentiam
inter quantitatem continuam et discre/
tam. Prima differentia est qd partes q
titatis continue faciunt unum numero.
Aliter non est quantitas continua: sed
non oportet qd partes quantitatis di/
screte faciant unum numero. patz de di/
uersis partibus continui existentibus in
diuersis locis. Secunda differentia est
qd inter partes quantitatis continue ni/
hil est medium. Aliter non esset conti/
nuum. sed inter partes quantitatis di/
screte potest esse medium locale. Et 3^a
differentia est qd vna pars continui de/
bet protendi ad aliam: ita qd si per impos/
sibile esset aliquod indiuisibile me^m illud
inter illas partes terminaret vtrumqz.
Non sic autem requiritur qd partes q/
titatis discrete ad se mutuo protendant
Quarta differentia est qd partes co/
tinui habent positioem: ita qd hic sit vna
pars ibi alia. et 3^a in 3° loco. sed partes
quantitatis discrete non requirunt ta/
lem positioem vt patet de se. Omnia
autem predicta ita bene coueniunt sub/

stantie materiali et quantitati. sicut illi
quantitati medie si ponatur. Ad vl/
timum dico qd philosophus intendit ibi
pbare contra permenide et mellissuz qd
impossibile sit qd aliquid sit quantum ni
si multa sint. quia illud continet multitu/
dine partium. Et ita necessario si suba:
et quantum sunt: multa sunt. quia par/
tes illius quanti. Et ita dico. qd si aliqui
inuenitur a philosopho. qd substantia
materialis non est quanta: vel ista qua/
titas non est quantitas intendit qd tales
propositiones non sunt per se: et hoc qz
hoc nomen quantitas connotat partes
distare loco et situ quod non connotat
hoc nomen substantia nec qualitas.

Ad argu^m principale p3 ex dictis.

Questio. xxviii.

Trum intentio sanctorum sit
ponere quantitatem me^m in
ter substantiam et qualita/
tem. qd sic. quia Aug⁹. 5. de tri. c. 5. dicit
In reb⁹ que sunt sine mole, magne sunt
idem esse et esse magnum, ergo per op^m:
in rebus que sunt mole magne, aliud est
esse et esse magnum. g^o magnitudo distigit
ab esse substantie. Contra. magister
sententiarum li. quarto loquens de co/
lore sapore et huiusmodi que sunt in eu/
charistia dicit qd illa accidentia sunt ibi
per se substantia: sed si quantitas est res
media tunc post consecrationem illa ac/
cidentia existerent in quantitate: sicut in
subiecto: et ita non per se existerent
Hic dicitur communiter qd intentio non
philosophorum: sed sanctorum est po/
nere quantitatez mediam et c. Quod p
batur per aug^m. 5. de trinitate. c. 5. q
dicit in rebus creatis atqz mutabilibus
qd non fm subam dicitur restat vt 2^m ac

cidentur dicatur: ut magnitudines: et qua-
 litates: et quod dicitur ad aliqd sicut a/
 micitie ppinquitas. seruitutes: similitu-
 dines: equalitates: et si qua huiusmodi:
 ut situs habitus: locus. tempora. atq; pas-
 siones. **Dre^a. 5°. de tri. c. 13.** dicit sic
 In rebus que p picipatōem magnitudi-
 nis magne sunt. Aliud est esse: aliud
 mag^m esse: sicut magna domus. magnus
 mons. magnus annus. In his ergo re-
 bus aliud est magnitudo. aliud q ipsa
 mag^e magnū est et pro: sus nō est h^c ma-
 gnitudo q est magna domus. Sed p
 hoc q nō sit intentio augi. pbo. quia ip-
 se insequitur naturalē rōem in talibus
 dictis: sed rō pbat p trariū: quia rarefi-
 at aer. quo facto aut tota quantitas p-
 existens corrūpitur. aut nō. Si sic. tūc in
 qualibet rarefactōe infinite res abso-
 lute 2^m se totas distince nō facientes
 vnū numero essent destructe: cum enī
 sint infinita instantia in aliquo tēpore et
 illa rarefactio est p tinua in quolibet ef-
 fet destructa q̄titas 2^m se totā a quan-
 titate priori et posteriori que nō facit v/
 num numero cū illis. quia nō manet cū
 eis. Et cū illa quantitas sit subiectū im-
 mediātū q̄litatū fm eos in quolibet istā-
 ti esset noua qualitas et pcedens esset
 corrupta. quia ad corrūptōem subiecti
 corrumpitur suū accūs. Ex quo sequit̄
 q si hostia consecrata vel spēs vini ra-
 refiat: nō manet vltra corp⁹ xpī sub istis
 spēcib⁹: quia ex vi cōsecratōis nō vi-
 detur manere. nisi q̄diu manent ille spe-
 cies eedē nūero. nec pōt dari aliq̄ agēs
 qd destrueret vnā q̄titatē et generaret a-
 liā. Nec videt̄ rōnabile dicere q de⁹ nō
 pōt pseruare vnā illay q̄titatū adueniē-
 te alia. Et si dicat q ille q̄titates sunt i
 potē. ia tū nō in actu sicut nec instātia.

Cōtra dē accidēs reat̄ denōians aliq̄d
 subiectū qd accidēs nō est pars alteri⁹
 est in actu: sed sic est de istis q̄titatibus
 Si nō tota q̄titas pcedēs corrūpit̄: sed
 aliqua ps manet tūc aut adueit aliqua
 pars q̄tittatis de nouo. aut nō. Si sic: q̄
 ro de subiecto ei⁹ immediato qz nō reci-
 pit̄ in nō aere. certū est vel igit̄ recipitur
 in eodē subiecto. primo cū quātitate q̄ p
 fuit: quia quelibet ps rari est rara. et p
 p̄ns quelibet pars aeris recipit nouam
 q̄titatē. Et ita eadē ps numero esset in
 formata duabus q̄titatibus eiusdē spe-
 ciei vel illa q̄titas pcedēs recedit: et n̄
 plus informat illud subiectū. Et cū ipsa
 nō corrūpit̄ p te: vel ipsa erit sine subiec-
 to vel naturaliter migrat a subiecto in
 subiectū. Si nulla ps q̄tittatis sit noua:
 sed remanet p̄scise illa que p̄fuit Et
 tū hoc nō obstante illa q̄titas est primo
 minor et postea maior. qz ptes aeris mā-
 nus distant qm aer est dēpsus et magis
 qm est rarus eadē rōe pōt totū illud dici
 de subā aeris sine oī q̄titate me^a et ita su-
 p̄flūū est ponere eā. Rūdeo ergo ad
 Aug^m tenendo q nō sit intentio alicui⁹
 sancti q q̄titas sit res sic me^a. Respon-
 deo ergo ad primā auctoritatē suppo-
 nendo illā distinctōem de accidente. q̄
 dicta est in quadā questione. q ip̄e acci-
 dit̄ ibi accidens pro aliquo predicabē-
 li de aliquo ptingenter ppter suam mu-
 tationem: ita q pōt affirmari et negari
 de aliq^o: et etiā variis modis affirmari
 de re. et sic q̄titas est accidēs. qz aliquā-
 do predicatur de substantia hic: et non
 predicatur ibi. patet de corpore christi
 in celo et eucharistia variis etiam mo-
 dis predicatur de substantia. Quia
 nunc est minor nunc est maior. patet
 de corpore dempso et raro. Et to/
 k 2

sum hoc fit sine omni re media per soluz
motu locale subē z qualitatis virtute
agentis. Et q̄ hec sit intentio. patet qz
ita dicit quantitātē accidens sicut rela/
tiones de quibus exēplificat. sed certum
est q̄ nō repugnat dictis suis: nec alioz
dicere q̄ relatio nō sit alia res a funda/
mento cum s̄m Aug^m relationes dicantur
ex tēpore de deo. z tunc relatio erit
quoddā predicabile p̄tingenter. z accidē/
taliter de re. ergo eodē mō nō repugnat
dictis suis q̄ mag^o nō sit vera entitas
me^a: sed sit quoddā predicabile acciden/
ta e. Ad 2^m auctoritatē dici potest
multipliciter. vnomō q̄ p̄ tanto dicit:
q̄ magnitudo aliud est ab eo q̄ magnū
est quia subā pōt esse lz nō sit magna: et
hoc pōt dupliciter fieri vnomō per cō/
dēp̄sationē vbi de magno fit paruum.
Aliomō si deus faceret subām diffinitī/
ue ī loco z nullibi circumscrip̄tīue. sicut
corpus x̄pi est sub hostia. tunc esset subā
z non esset magna quia nō haberet par/
tes distantes situ. Secundo pōt dici
q̄ Aug^o loquitur de mag^o que est rela/
tio. quia sicut mag^m est relatiuū ita ma/
gnitudo est relatio: sed nō est contradic/
tā sua dicere q̄ relatio nō est aliqua res
parua distincta a fundamento. sed solū
quoddā predicablē accidētale ergo nec
est contra eū dicere q̄ magnitudo est so/
lum tale predicabile accidētale. Ter/
tio potest dici q̄ per magnitudines qua
res create magne sunt: intelligit causam
facientē eas esse magnas. Et certuz est
q̄ illa magnitudo est distincta ab illis
rebus magnis que sunt magne per par/
ticipatōem illius magnitudinis. non qui/
dem per informatōem: sed per dependē/
tiam ad illā. Et q̄ hec sit intentio sua.
patet per verba seq̄ntia v^o. de tri. c. 25

vbi dicit sic. illa est vera magnitudo: q̄
non solū magna est. magna domus que
magna est: z magnus mons: qui magn^o
est. sed etiam q̄ magnū est. quicquid ali/
ud magnū dicitur. Nec aliud sit i^o ma/
gnitudo. aliud ea que ab illa magna di/
cuntur. que magnitudo vtiqz p̄mitus
magna multoqz excellentior q̄ ea que
participatione eius magna sunt de^o igi/
tur. quia non est ea magnitudine mag/
nus: que non est aliud q̄ ipse: vt quasi p̄/
ticeps eius sit. deus tamen magnus est.
Alioquin illa erit maior magnitudo q̄
deus. Deo etiā non est aliquid mai^o: er/
go ea magnitudine magnus est. qua ip/
se est eadem magnitudo. Ex istis ver/
bis potest concludi propo^m: primo q̄
loquitur de magnitudine qua magnū est:
quicquid aliud est magnū. siue sit corpo/
rale siue sit sp̄iale sicut exēplificat de
anima. que est res sp̄ialis z de domo q̄
est res corporalis. Et manifestum est q̄
magnitudo non est res inherens rebus
sp̄ialibus nec corporalibus qua omne
magnū dicitur magnū: ergo loquitur de
magnitudine que est causa omniū mag/
noz sine qua nulla res est magna. R^o
q̄ loquitur de magnitudine que p̄mi/
tus est magna z excellentius q̄ alia. qd̄
non potest intelligi de aliquo accidente
quia sicut substantia est prior accidente
ita est prius magna q̄ acc̄ns. Tertio
quia loquitur de magnitudine que ē ma/
ior illo quod est magnū: quod non pōt
intelligi de accidente. Nec pōt intelligi
de angelis. ergo de deo. Ad argumē/
tum principale patet ex dictis.

Questio. xxix.

91
Trum substantia panis ex vi
puersionis transubstantiet tan
tum in corpus xpi: z no in dei
tate: nec in anima: nec in accidentia. q
no quia quando aliqua constituit ides
no potest vnu acquiri sine alio per ali
quam mutatoem. sed corpus xpi. aia in
tellectiva eius: z deitas constituit vnu
xpm ergo zc. Contra: si in triduo fuisset
psecratio tunc substantia panis fuisset
conversa solu in corpus xpi. z no i aiaz
quia tunc aia no fuit vnita. Ista q/
stio sicut quelibet exlu^a habet exponen
tes super quas cadit questio. Prima
vtru suba panis ex vi puersionis puer/
tatur in corpus xpi. R^o est vtru sub
stantia panis ex vi conuersionis: puerta
tur in aliqd aliud. Circa primu dico.
breuiter q sic. sed hoc no potest pbari
ratione nec auctoritate bible. sed tantu
per dicta sanctoru: z determinatoem ec
clesie. Nam extra de summa trinitate:
z fide catholica: firmiter dicit innocen
tius 3° in consilio generali. vna est fide
lium vniuersalis ecclesia: extra quam
nullus oino saluatur. in q ipse ides sacer
dos est. z sacrificiu ihu xps cui^o corpus
z sanguis in sacramento altaris sub spe
panis z vini veraciter continetur tran
substantis pane in corpus z vino in san
guine potestate diuina. Circa fm di
co q puersio siue transub^o dupliciter
accipitur scz pprie siue stricte: z large.
Primo^o accipitur sicut aliquid conuer
tatur in aliud no. quia est pinctum al
teri in quod fit conuersio. sed q sic con
uertitur in aliud q si illud esset ab aliis
separatum ad prolatioez verboz sacra
mentalium a sacerdote super materia
conueniente. cum intetione debita a po
testate diuina incipit esse sub specie pa

nis. Et sic intelligendo dico q substan
tia panis ex vi conuersionis transub^o
in corpus xpi: z in nihil aliud. puta nec
in deitatem nec in anima nec in san^o.
Nam si anima sanguis. z accn^o essent se
parata a corpore. sicut fuit in triduo q/
tum ad aliqua: z verba sacramentalia
fuissent prolata a sacerdote: cum debi
ta intentione: non fuisset conuersus pa
nis in anima nec in sanguine. quia ani
ma tuc non fuit vnita corpori xpi z san
guis fuit effusus. Nec in deitatem. quia
deitas non incepit esse. Nec incipit vir
tute puersionis. vbi prius non fuit: qd
requiritur ad talem conuersionem: sed
tantum in corpus fuisset facta conuer
sio. Secundom^o accipiendo conuer
sionem sic: panis conuertitur in ome il
lud quod est coniunctum illi i quod pro
prie fit conuersio. Et q ad prolatione ver
bozum sacramentaliu. nunc de facto in
cipit esse sub specie panis. z sic concedo
q panis conuertitur ex vi conuersionis
in anima z accn^o. sed non in deitatem.
quia anima z accidentia incipiunt esse
sub specie panis ad prolationem ver
bozum: sed deitas non sic incipit esse ibi.
Eodemmo per omia dicendum est de
conuersione vini in sanguinem. Ad
principale dico q de facto constituent
vnum. ideo de facto vnum non acquiri
tur sine alio. Tamen deus posset facere
separationem z tuc fieret conuersio in
corpus tantum. z ideo ex vi conuersio
nis pprie dicte solum fit transubstan
tiatio panis in corpus z vini in sangui
nem.

Questio. xxx.

Trum substantia panis ma
net post consecrationem. q
k 3

sic. quia pluralitas miraculorum non est po-
 nenda sine necessitate sed non est necesse
 illam subam non manere: cum eque bene
 posset corpus christi esse presens. Sacramen-
 to subam panis manente ergo etc. Ad
 oppositum est determinatio ecclesie. In ista
 questione sicut recitat magister senten-
 tiarum li. 4. distin. 2. et hos. in summa
 extra de consecratione et glo. extra de ce-
 le. missa. cum marthe. fuerunt antiqui-
 tus tres opiniones. Prima quod subam pa-
 nis que presuit postea est corpus christi. 2.
 est quod subam panis et vini desinit esse. et ma-
 nent accidentia tantum. et sub illis incipit esse
 corpus christi. Tertia est quod remanet ibi
 subam panis et vini: et in eodem loco cum il-
 la subam manet corpus christi. Prima est
 irrationabilis quia omnis propositio in qua pre-
 dicatur corpus christi de pane est impossi-
 bilis. 2. est contra opinionem omnium theologo-
 rum quam teneo propter determinationem
 ecclesie et non propter aliam rationem unde dicit ino-
 centius 3. extra de summa tri. et fide ca-
 tho. firmiter sicut allegatum est in preceden-
 ti questione quod corpus christi continetur sub
 illis speciebus transubstantiationis pane in cor-
 pus et vino in sanguinem potestate divi-
 na. Tertia opinio esset multum rationabi-
 lis nisi esset determinatio ecclesie in con-
 trarium. quia illa opinio saluat et vitat
 omnes difficultates que consequuntur ex se-
 paratione accidentium a subiecto. Nec tra-
 rium illius habetur ex canone biblie.
 nec includit aliquam contradictionem: cor-
 pus christi plures coexistere subam panis quam ei
 accidentibus. Nec repugnationi. Tum
 quia tantum repugnat quantitas quantitati.
 sicut subam subam. sed due quantitates pos-
 sunt coexistere simul in eodem loco: sicut
 patet de duobus corporibus existentibus
 in eodem loco. Tum quia subam corpora

ris christi potest esse in eodem loco cum quanti-
 tate hostie: ergo eadem ratione cum subam ho-
 stie. Ad argumentum principale dico:
 quod aliquando circa aliqua sunt ponenda
 plura miracula. 1. posset fieri per pau-
 et hoc qui placet deo. Et hoc constat
 ecclesie per aliquam revelationem quod ita sit: et
 ideo sic determinavit ecclesia.

Questio. xxxii.

Trum corpus christi sit circum-
 scriptive in loco sub hostia con-
 secrata quod sic. quia corpus christi
 est ibi quantum. quia ibi est quantitas sua
 ergo etc. Contra corpus christi est totum
 sub tota hostia et totum sub qualibet par-
 te hostie. ergo tantum diffinitive. Ad
 primo videndum est quomodo est de se. 2. vi-
 dendum est de possibili. Circa primum
 dico quod corpus christi est in loco hostie tantum
 diffinitive. quod patet per beatum hiero-
 de consecra. di. 2. singuli accipiunt christum di-
 uinum qui in singulis portionibus totus
 est. nec per singulos minuitur: sed inte-
 grum se prebet singulis. hoc etiam concor-
 dat rationi: quia non repugnat alicui indivi-
 sibili coexistere distinctis localiter. patet
 de angelo et anima intellectiva que tota sunt
 in toto corpore: et tota in qualibet parte
 ergo non repugnat alicui diuisibili quod totum
 coexistat alicui toti et totum cuiuslibet par-
 ti. Preterea due partes corporis pos-
 sunt esse naturaliter in vno loco quam prius
 fuerunt in duobus. patet de corpore pri-
 mo raro et post de pseudo. ergo non repugnat
 corpori habere omnes partes simul in eo-
 dem loco. saltem per potentiam diuinam
 Preterea duo corpora possunt esse in
 eodem loco per potentiam dei. ergo due par-
 tes eiusdem corporis. et si due ergo omnes.
 Preterea non repugnat corpori natu-

raliter esse in maiori vel minori loco. patet si rarefiat vel condēpsetur. ergo non repugnat sibi eē sine oī extensione: et pōt sine oī repugnantia esse diffinitive in loco. Circa 2^m sunt due difficultates: prima quō eadē pars corporis xpī pōt simul esse in diversis locis. 2^a quō plures partes possunt esse in eodem loco: quibus visis patebit intentum. primū possum⁹ intelligere non includere contradictōem per hoc q̄ tenemus q̄ aīa intellectiva est tota in toto: et tota in qualibet parte. Similiter hoc idē tene/^m de āgelo. Nec pōt oppositū per rōes demonstratiuā pbari. ergo eodē mō non est contradictio q̄ eadē pars vel totum corpus coexistat toti hostie et cuilibz parti. et per consequens eadem pars esset in pluribus locis. R^m possumus intelligere non includere contradictōem. p hoc q̄ tenemus ex fide q̄ corpora simul existunt in eodem loco tam eiusdem speciei q̄ diverse. patet quando xps intrauit ad discipulos ianuis clausis: et quando clauso utero virginis exiuit in mundum et quando sine omī dione corporis celestis ascendit in celum. ergo eodē mō non est contradictio q̄ due partes eiusdē corporis sint in eodem loco. Ex istis duobus arguo intētum. quia ita possibile ē oēs partes corporis xpī eē in eodem loco: sicut possibile est duo corpora simul eē in eodem loco. sed possibile est duo corpora eē in eodem loco: ergo possibile est qualibet partem corporis christi esse in diversis locis fm se totum. sicut anima et angelus sunt simul et totaliter in diversis locis. Sequitur 3° q̄ possibile est totum corpus christi coexistere toti loco hostie. et totum cuilibet parti quod

est principale intentum scz q̄ est diffinitive in loco sub hostia consecrata. Sed hic est vnum dubium quia cor⁹ xpī habet partes organicas distinctas realiter quarum vna non est alia sicut pes non est oculus. Similiter quauis aliqua pars sit in aliqua alia sicut in toto: non tamen est in qualibet alia sicut oculus quauis est in capite sicut in toto nō tamen est in pede: nec eōuerso. Nunc autem si iste partes non distent localiter videtur q̄ pes sit oculus vel saltem in oculo. R^m respondco q̄ ad distinctionem partium organicarum non requiritur localis distantia: sed realis distinctio dispositionum naturalium. qualis aut sit illa diuersitas organorum: substantialis vel accidentalis alias dictum est. Et ideo quauis pes et oculus retentis suis dispositionibus naturalibus sint in eodem loco: adhuc tamen oculus est oculus. et non pes. Et pes est pes et non oculus: et homo per oculum videt: et non per pedem. Et per pedes ambulat et non per oculum. Et ista pars organica remanens distincta realiter distinctas operationes nata est habere. quauis non distent localiter. Similiter quauis pes et oculus non distent localiter: non sequitur tamen q̄ pes sit in oculo vel eōuerso: sed tantum sequitur q̄ pes et oculus sunt in eodem loco. Similiter cum tali distantia locali stat q̄ nulla pars sit in aliqua alia sicut in toto: modo quo oculus est in capite: sicut anima intellectiva est ora⁹ in eodem loco in quo est homo: licet diffinitive: et tamē anima est pars hominis. Ad argumentum principale dico q̄ corpus christi sub hostia: non est

quantū z hoc si quantitas sit vna pua
res me^s inter subāz z qualitaetm: sicut
homies dicunt p. nūmter. dico tunc. vel
illa q̄ritas non est sub hostia: sed est in
celo. v^l si sit ibi. rātū est ibi diffinitive sic
substantia. z illa quantitas ibi non est
quanta.

Questio xxxii.

Trum deus potest facere oē
absolutū prius sine postero:
ri realiter distincto. q̄ non.
quia non potest facere lineā sine puncto
quia aliter talis linea esset infinita. Cō
tra. prius absolutū nō dependet a poste
riori. ergo nō repugnat sibi separari ab
eo. z per psequēs deus pōt facere hoc.

Ad questionē dico. breuiter q̄ sic. qd̄
multipliciter ostendo. primo sic. res ab
soluta prioz natura minus dependet a
posteriori q̄ effectus a sua causa essen
tiali: sed deus pōt facere effectū sine sua
causa naturali z essentiali. ergo pōt fa
cere z conseruare prius sine posteriori.

¶ De tera res posterior nō est causa
prioris. ergo si prius absolutū nō potest
esse sine posteriori per potentiam dei h^o
nō est nisi quia posterius est effectus na
turalis p̄ns prius. sed deus pōt actōem
oīs creature suspēdere. z cām sine effec
tu p̄seruare: sicut patet de igne fornacis
qui seruos dei in medio proiectos non
cōbussit sed caldeos interfecit. ergo zc.

¶ De tera plus depēdet acc̄ns a sub
iecto. q̄ res prioz naturaliter a poste
riori. sed deus pōt p̄seruare acc̄ns sine
subiecto: sicut patet in eucharistia ergo
zc. ¶ De tera nulla est p̄tradictio q̄
res absoluta existat sine oī illo quod nec
est pars eius: nec causa eius essentialis.

sed posterius nec est pars prioris: nec cā
eius essentialis ergo zc. ¶ De tera
oīe quod fit p̄ducit a deo. z per p̄ns p̄
ducto prioris. posteri^o nō erit nisi p̄duca
tur a deo sed potētia diuina nulli creatu
re obedit. ergo nō est p̄tradictio qd̄ p̄du
catur pri^o sine posteriori si deo pleuerit

¶ De tera si nō hoc videtur p̄pter a/
liquid triū. vel qz posteri^o est ps prioris
naturaliter: z totū nō pōt esse sine suis p
tib^o. vel quia pri^o absolutū est effectus
posterioris et effectus p̄supponit suaz
cām. vel qz prius est cā naturalis poste
rioris z po^o causa naturali necessario
ponitur effectus. ¶ 2^m nō pōt dari qz ni
hil est pars ill^o quod totalit̄ distinguitur
ab eo nec 2^m quia tunc absolutū nō es
set prius. sed posterius eēt pri^o sicut cā
p̄ior est suo effectū. Et similiter hoc da
to habetur p̄positū. qz deus pōt actōem
cause naturalis suspēdere z effectū suū
sine causa sua p̄seruare. z p̄ns hoc da
to: posset p̄seruare prius sine posteriori.
¶ Nec 3^m impedit quia deus pōt causas
naturalem conseruare z eius actōem su
spēdere ergo zc. ¶ De tera virt^o c^o
ata potest p̄seruare prius absolutum sine
certo indiuiduo alicuius sp̄ci sicut hanc
subām sine hoc acc̄nte determinato ergo
virtus infinita pōt p̄seruare idē prius si
ne tota illa specie. Sicut virt^o finita pōt
p̄seruare pri^o sine oī indini^o alicuius sp̄ci si
cut sol pōt p̄seruare lignū sine oī albedi
ne. ergo virtus infinita pōt conseruare
idem prius sine omni indini^o illi^o generis
posterioris. puta. deus posset conserua
re lignum sine omni colore. Similiter
potest ignis conseruare aquam sine om
ni indini^o frigiditatis. ergo deus potest
conseruare aquam sine omni qualitate.
S; hic sunt dubia. quis si illud sit gene

71
raliter verum. tunc deus posset separare
passionem a subiecto. et per consequens
potest esse homo qui non sit risibilis. et si
sic conclusio demonstrationis esset con-
tingens in qua predicatur passio de sub-
iecto. Preterea tunc deus posset se-
parare hominem a quantitate. et sic iste
homo nec esset longus: nec latus nec p-
fundus. nec haberet partes organicas di-
stinctas. Infinite alie instantie sunt co-
tra ista de quibus alias patebit. 2^m quia
tunc posset facere nasum sine limita-
te et rectitudine. Ad primum istorum
dico quod passio aliquando accipitur pro ali-
quo predicabili de alio in secundo modo
dicendi per se: sicut risibile predicat de ho-
mine. Alio modo accipitur pro illo quod im-
portatur in obliquo per tale predicabile:
sicut risibile importat actum ridendi et cre-
atiuum importat creaturam. Tertio modo
accipitur pro illo pro quo tale predicabile
supponit. Primo et secundo potest subie-
ctum separari a passione. et potest aliquan-
do passio esse in rerum natura sine subie-
cto sicut angelus potest percipere hunc ter-
minum risibile: et si nullus homo sit. 3° non
potest. quia illud pro quo supponit tale predi-
cabile et subiectum idem sunt. sicut risibile
supponit pro homine: et creatiuum pro deo in istis
propositionibus. homo est risibilis: deus est cre-
atiuus. Sed quis sic possit separari: tamen
propositione de possibili formatur vel equaliter
negativa in qua remouetur passio primo modo
dicenda a subiecto est impossibilis. si esse existere
verificetur de subiecto: sicut hec est impos-
sibilis. homine exire: homo non est risibilis. Et
dico de possibili equaliter. quia licet sit deus
esse formaliter: est tamen equaliter de
possibili. quia equiualeat huic. homo po-
test ridere. Ad secundum dico quod con-
clusio demonstratiois est de possibili fo-

maliter vel equaliter et non simpliciter
de inesse. Et illa de possibili est necessa-
ria: siue passio sit: siue non sit. Non dico
quod est sic necessaria quod oportet quod semper sit
vera. quia si non sit: non est vera si sit: ipsa est
vera. quia impossibile est quod sit falsa. et tota
causa est. quia talis propositio est de possibili et
non de inesse simpliciter. Ad aliud con-
cedo quod potest separare hominem ab illa
quantitate media que comiter ponitur. sed
adhuc ille homo sic separatus esset lon-
gus latus et profundus. sicut prius probatum
est. Sed de distinctione organorum: di-
co quod si organa distinguuntur per formas
substantiales. tunc deus non potest facere
hominem perfectum sine organo. Si distingui-
tur per accidentia. tunc potest. quia potest
facere hominem sine pedibus et mani-
bus. Et similiter sine capite sicut patet de
aliquibus sanctis et etiam potest conser-
uare formam substantialem in vna parte et
non in alia et forte frequenter est de facto.
Ad aliud dico de similitudine et curuitate
rectitudine et figura et homini. Dico quod si in-
tendunt aliquas paruas res distinctas a sub-
stantia et qualitate possent per potentiam
dei separari ab illis. sed quia solum impor-
tant substantiam et qualitatem: et connotant
partes diuersimode distare localiter. puta
aliquas partes esse eleuatas et aliquas
depressas: et aliquas equaliter se habentes:
ideo ista non possunt separari ab illis cir-
cumscriptione existentibus in loco. Quod enim
non sunt res distincte ab illis. patet. quia
acquiruntur per solum motum localem
patet. quia si linea sit recta facias eam cur-
uam: solum erit motus localis: et sic muta-
bitur figura. Sicut quod sunt qualitates de
quarta specie. 2° quod prius describit qua-
litatem secundum quam quales denotamur: et
tales sunt conceptus denotatiui. quod de re

Denoiativne dicuntur et sunt accētis q̄ cō
tingēter p̄dicantur de re. Ad principa
le dico. q̄ si linea et p̄ctus distinguātur
realr sicut cōiter dicit. p̄t de^o separe li
neam ab oībus p̄ctis. et tunc linea esset
finita p̄ p̄rias ptes. sed nō sunt aliqua
talia indissibilia: sicut post patebit.

Questio. xxxiii.

¶ **Trum** q̄ntitas remanens in eu/
charistia post p̄secratōem sit s̄b
iective in qualitate hostie. q̄ sic.
quia quādo aliquid denoiatur ab aliqua
forma denoiatōe intrinseca. vel est ipsa
forma vel subiectū illi^o forme. Exēplū
primū vt quāntitas dī quanta. Exēplū
scdū sicut homo dī albus: sed albedo ho
stie p̄secrate est qualitas et nō est realiter
q̄ntitas. ergo est subiectum quāntitatis.

Contra. non ē maior rō q̄ vna qua
litas sit subiectum q̄ntitatis q̄ alia quali
tas. et ita vel quelibet erit subiectū vl' n̄
la. sed nō quelibet. 5° nulla. In ista q̄
stione pono tres p̄clusiones. Prima ē q̄
quāntitas remanens post p̄secratōem nō
est subiective i vna qualitate precise: q̄
illud qd nec est realr quāntitas: nec subie
ctive in quāntitate. nec subiectū quāntita
tis nō est quātum. sed posita hypothēsi:
tūc relique qualitates ab illa q̄ ē s̄b iectū
quāntitatis p̄ casum: nec sunt realr quānti
tates. si quāntitas sit res distincta a s̄b iectū
et qualitate sicut ponit casus. Nec sunt s̄b
iective in illa quāntitate sicut p̄ patebit.
nec sunt subiecta illi^o quāntitatis p̄ casuz
5° nō sunt quāte: q̄ est falsum. quia fra
cta hostia oēs qualitates p̄similes q̄ re/
perinnē in vna parte repiūtur in alia.

Si dicis q̄ tm̄ vna qualitas est subie
ctū immediatū illius quāntitatis. sed alie q̄
litates sunt subiecta mediata. id dicitur

quāte: **Cōtra** hec nōn p̄t eē nisi qua
litas que est subiectū immediatum quā/
titatis sit subiective in illis q̄litatib^o. que
sunt subiecta mediata quāntitatis. s̄ hoc
est impossibile. q̄ si vna qualitas corpora
lis eēt subiectū alterius qualitatis corpo
ralis cū subiectū vere dnoietur a suo ac
cidente informate. sequit q̄ calor eēt ve
r et alb^o vel niger et sic de aliis. Simlr cū
ad destructionem subiecti immediati. seq/
tur destructio cuiuslibet accidētis in eo
si vna qualitas eēt subiectū alterius or/
dinate p̄cedendo p̄ omnes qualitates in
substantia. oportet q̄ destructa qualitate
que ē immediate in s̄b iectū sicut i subiecto
puta calor q̄ cetere qualitates destruan
tur. q̄ subiectū immediatū cuiuslibet ac/
cidētis destruit. Secūda p̄clo est q̄ q̄
ntitas remanēs nō est subiective in quali
bet qualitate sigillatim. ita q̄ distincta q̄
ntitas sit subiectū immediatū distincte q̄
ntitatis. q̄ p̄bo. q̄ tunc eadē rōne substā
tia panis eēt subiectū immediatum disti
cte q̄ntitatis ab aliis. et eēt quanta distin
ctis quāntitatibus. q̄ eēt quāta vna quā
titate cuius eēt subiectum immediatum
et eēt quāta aliis quāntitatibus quarum
eēt subiectū mediātū. puta mediantibus
aliis qualitatib^o que sunt in s̄b iectū panis.
Scdō sic ponentes quāntitatē rem mediā
inter s̄b iectū et qualitatē. h̄nt p̄inconve
nienti q̄ due dimēnsiones sint s̄l: sed si s̄b
stantia sit subiectum immediatū vni^o quā
titatis. et qualitates aliarum quāntitatu
sequit q̄ due dimēnsiones et forte plu/
res sint s̄l. q̄ dimēnsio substārie et dimē
siones oīum aliarum qualitatū sunt s̄l i
eodem loco. ergo r̄c. Tertio sic. q̄ s̄
fm negātes q̄ntitatem rē mediā: nō sit i
cōueniens ponere distinctas quāntitates
alterius rōnis simul facientes vna tamē

inconvēniens ē sibi dñs q̄ dīverse quāti/
tates eiusdē sp̄i specialissime nō facien/
tes vnā quātitatem numero sint siml̄ na/
tura. si quelibet quātitas eēt subiectū
īmediatum distictē quātitatis. ille quāti/
tates non facerēt vnā numero quātitatez
nec distiguerent specie. ergo rē. Ter/
tia conclusio est q̄ vnā quātitas numero
nō est subiective in oībus qualitatib⁹ cō/
iunctim. q̄ p̄bo. q̄ vnū accidens nume/
ro nō pōt eē in aliquo subiecto vno: tm̄
per aggregationem: nisi vnā pars sit ī vnā
z alia in alia. z oīs iste qualitates rema/
nētes post p̄secrationem sunt vnū tm̄
p̄ aggregationem. Et certum est q̄ vnā
pars illi⁹ quātitatis nō est subiective in
vnā qualitate z alia in alia: cū oēs ille q̄/
litates sint simul: z p̄ oīs ptes illius quā/
titatis nō plus informāt vnā qualita/
tē quā aliam. ergo rē. Sed contra. si
vnā pars alicuius ligni pōatur in aqua
z alia in aere. pars existēs in aqua con/
vertit̄ in lapidem. z pars alia remanz li/
gnū. z tunc aliqua quātitas eadē nu/
mero est in toto isto cōposito. q̄ tm̄ est
vnū p̄ aggregationem. ergo maior nō
est vera. Contra. ista cavillatio est ex/
clusa per hoc q̄ dicit̄ nisi vnā pars quā/
titatis sit in vno illorum z alia in alio: si/
cut est de ista quantitate. quia vnā pars
est in lapide z alia in ligno. sed sic nō po/
test esse in p̄posito. ergo rē. Secūdo sic
nullū accidens numero potest successiue
eē in dīversis subiectis primis per actio/
nem naturalem. siue cāe naturalis. z vo/
co subiectū primū: non illud q̄ est sub/
iectū accidētis p̄ partem. sicut hō est sub/
iectum albedinis. q̄ manus eius est sub/
iectū albedis. sed illud est subiectum pri/
mum cuius nulla pars est primum sub/
iectum naturaliter z adequatum. Nūse

ratur tunc vnā illarum qualitarum re/
manentium post consecrationem quod
potest fieri sicut ad sensum patet. Tunc
quero aut manet eadem quantitas nu/
mero que prius fuit. aut non. Si sic. er/
go eadem quantitas numero est primo
subiective in toto aggregato ex omnibus
qualitatibus prioribus: z postea nō est
in illo toto. quia vnā qualitas destruitur
per casum. Et illa quantitas est in aliq̄
subiective: z per consequens est in pluri/
bus subiectis. primis subiective. Si au/
tem non manet eadem quantitas nume/
ro. tunc destructa albedie: quelibet illa/
rū qualitarū perdet quātitatem suam q̄ ē
absurdū. 3° sic aut ē tota 1^a quātitas nūe/
ro in toto illo aggregato: z tota in quali/
bet parte illarum qualitarū: aut ē tota
in toto. z vnā ps in vnā qualitate z a^o ī
alia. 1° dicit̄ non pōt dari. q̄ tunc vnū
accidens numero eēt sicut in plurib⁹ subie/
ctis: q̄ est falsū. nec 2° pōt dari. q̄ nū/
la pars illi⁹ quātitatis plus respicit vnā
qualitatem quā aliā. cū ille quātitates nul/
lo^o distent localr. 3° dico q̄ quātitas nul/
lo^o pōt eē subiective in quātitatib⁹. Ad
argumentū principale dico q̄ quolibz quā/
litas extensa vere est quantitas. non illa
que ponit̄ media inter substantiam z qua/
litate. sed est quanta p̄pria quantitate
z intrinseca. Et hoc p̄bant oīa argumē/
ta prius facta de substantia materiali.

Questio. xxxiii.

¶ Trū qualitates hostie post p̄se/
cratōem sint subiective in quan/
titate. q̄ sic. q̄ ille qualitates sūt
extēse z quāte z nō sūt subiecta quātitatis si/
cut prius p̄batū est. ergo sunt subiective
in quātitate. Cōtra. quātitas nō est ali/
qua res mē^o inter substantiam z quātitate: z

quantitas panis non remanet post con-
secratōem. ergo solū remanet quantitas
que est q̄litas. ⁊ illa nō est subiective in
q̄titate: sicut idē non est subiective in se.
g^o ⁊ c. Ad istam q̄nēz pōt dici sine as-
sertōe. qz non p̄cordat cōi opinioi q̄ q̄li-
tates remanentes p^o p̄secratōez nō sunt
subiective in q̄titate. ⁊ qz sufficienter vt
estimo supra p̄batum est q̄ q̄titas non
est aliq̄ res distincta a sub̄a ⁊ qualitate
in qua sunt qualitates subiective. iō hoc
solū p̄bo p̄ dicta doctoz approbatoruz
ab ecclesia. Pr̄mo p̄ maḡm sn̄iarū
li. 4°. di. 12. Si queritur inq̄t de accidē-
tibz que remanēt: sicut de sp̄ib^o saporis
⁊ pōderis. in quo subiecto fundētur
poti^o mibi fatendum vidēt existere sine
subiecto q̄z eē in subiecto. g^o non sunt in
q̄titate sicut in subiecto fm eū. Si dicas
q̄ solū intēdit q̄ sunt sine sub̄a. q̄ patz p̄
hoc q̄ dicit in assignando rōnem huius
dicti. qz non ē ibi inq̄t nisi sub̄a corporis.
⁊ sanguis dñi que nō afficitur illis ac-
cidentib^o. Contra hoc vidēt eē falsuz
tum qz nunq̄z accidēs dī eē sine subie-
cto q̄ diu ē in subiecto suo p^o ⁊ immedi-
ato. Tum qz nunq̄z dī acc̄ns p̄ se substi-
stere q̄ diu existit in suo subiecto imedia-
to. s; fm eū non solū acc̄ntia illa sunt sine
subiecto sicut dēm ē. s; p̄ se subst̄stunt. qz
maḡ loquēs d̄ illis accidētibus subdit
remanent illa acc̄ntia p̄ se subst̄stētia. g^o
nō sunt subiective in q̄titate. Et id̄ doc.
dicit ibi ne mireris: vel insultes si ibi ac-
cidentia videant̄ frangi: cū ibi sint sine sub̄-
iecto. qz maḡis mirabile est q̄ accidētia
ibi existant sine subiecto q̄ q̄ frangātur
Pr̄terea pōderositas panis est que-
dam qualitas ex̄ns sine subiecto. g^o que
libet alia est sine subiecto. p̄na p̄z. qz eadē
rō est de vna ⁊ de oibz. Aliis p̄z per

quandā glo. de conse. di. 2. sup illud ca-
pitulū. si per negligentiaz. que dicit q̄ ac-
cidentia non h̄nt pond^o. qz solum corp^o
h̄z pondus qualiter. iḡr accidentia dicū-
tur cadere cū non hēant pōdus. Dic
inquit q̄ ponderositas adest cū illis acci-
dentib^o: ⁊ tñ nihil est pōderosuz. Ex q^o
sequitur q̄ ponderositas non est in aliq^o
subiecto. qz tunc illud subiectuz qd̄cūqz
detur eēt ponderosum. Et etiam ē ibi al-
bedo: ⁊ nihil est album ibi ⁊ sic de aliis.
Si autem quantitas esset ibi subiectum
ipsa esset ponderosa calida ⁊ dulcis. qd̄
est manifeste contra illam glosaz que di-
cit q̄ non est ibi aliquod corpus habēs
pōdus. g^o non est ibi quantitas pondero-
sa. qz nec linea nec superficies habz pon-
dus. qz dicitur q̄ solum corpus habet
pondus. Pr̄terea in legenda corp̄is
xp̄i que approbatur ab ecclesia dicitur
sic. Accidentia in eodē. s. sacramēto sine
subiecto existunt vt fides locuz hēat. dū
visibiliter inuisibile sumitur aliena specie
occultatum: ⁊ sensus a deceptōe immu-
nes reddātur: qui d̄ accidētibus iudicāt
sibi notis. Ex quibus omnibus sequitur
q̄ non solum vnum accidens manet si-
ne subiecto puta q̄titas. sed ⁊ alia acci-
dentia. hoc autem non posset saluari si
omnes ille qualitates essent subiective
in quantitate. Sed contra de conse-
crati. distin. 2. c. quia corpus loquens re-
cipienti corpus christi dicit in mensura
visibili permanens maior factus es teip-
so inuisibiliter sine quantitatis augmen-
to. cum idem atqz ipse esses. Ecce hic
ponit quantitatem. ⁊ negat eius augmē-
tationem. Pr̄terea de consecrati. di-
stinc. 2^a ca. dupliciter. dicit glosa. Do-
test intelligi fm illam formam et quan-
titem quā habuit in cruce. vel secūdu

quantitatem corporis christi glorificati. quod spiritus
le videtur quod nulli sensui subiacet. Unde
terea eadem dicitur. ubi christus dicitur gloriose. non est
quantitas sic estimanda. ut sub minori quanti-
tate minor sit corpus christi et sub maiori ma-
ius. quia ubicumque est pars spiritus corporis christi
ibi est pes vel manus et totum corpus est.

Ad ista dicitur quod per auctoritates illas po-
test tamen concludi quod est ibi quantitas. et non quod qua-
litates sint subiective in quantitate. Nec
hoc dicitur directe nec indirecte. sed quod qua-
litates post consecrationem remanent et fran-
gantur et teruntur: expresse dicitur gloriose super illud
ca. de se. di. 2. c. berengari. Non tamen in-
quit pondus et reliquas sacramenti quali-
tates sensibus corporis percipi sateor: sed est
sub illis speciebus fractis et attritis totus
et integrum corpus christi esse confiteor totus
manducari: totus sumi. ergo frustra po-
nitur aliqua quantitas propter talia.

Ad principale negotium sequentiam. quod
ille qualitates sunt vere quantitates. nec
sunt subiecta quantitatis: nec subiective
in quantitate.

Questio xxxv.

Primum intentiones prime et 2^a di-
stinguuntur realiter. quod non. quia entia
rationis non distinguuntur realiter. sed
intentiones tamen prime que secunde sunt entia ra-
tionis. quod tamen. Contra intentiones tamen pri-
me que 2^a sunt res. et non sunt eadem res. quod di-
stinguuntur. et per omnia distinguuntur realiter
Primo hic videndum est que est intentio prima
et 2^a. secundo ad questionem. Circa primum dico quod
tam intentio prima que 2^a potest dupliciter acci-
pi large et stricte. Large dicitur intentio pri-
ma. omne signum intentionale existens in
anima. quod non significat intentiones vel
conceptus in anima: sive alia signa precisa.
Et hoc dico sive signum accipiatur per il-

la quod potest supponere in propositione et esse
pars propositionis cuiusmodi sunt categoriceu-
mata. sive accipiatur signum et pro illo quod
nec potest supponere. nec esse extremum pro-
positionis. quando accipitur significati-
cuiusmodi sunt syncategoremata men-
talia. Et isto modo non solum categoriceu-
mata mentalia. et huiusmodi que significant
res que non sunt signa. sed etiam syncathe-
goremata mentalia. ut adverbium primum/
ctiones: et huiusmodi dicuntur intentio-
nes prime. Exemplum nam isto modo non
solum conceptus hominis significans homi-
nes omnes singulares qui potest per illis
supponere. et esse pars propositionis: et con-
ceptus albedinis: et conceptus coloris
et cetera. dicuntur esse prime intentiones: sed et ta-
les conceptus syncategorematici sicut si-
dum est currit legit et huiusmodi dicuntur esse
prime intentiones. Et hoc. quia licet non sup-
ponant per res per se acceptis. coniuncti
cum aliis faciunt eos supponere per res
diversimode: sicut omnis facit hominem sup-
ponere et distribui per omnibus singulari-
bus. ut in ista propositione omnis homo cur-
rit. et tamen hoc signum omnis per se nihil signi-
ficat. quia non rem extra nec intentionem
animae. Stricte autem dicitur intentio prima:
nomen mentale precise natum esse extremum
propositionis et supponere per re que non est
signum. sicut conceptus hominis: animalis:
corporis: et substantie Et breviter omnia
nomina mentalia que naturaliter signifi-
cant res singulares que non sunt signa. Si-
militer intentio secunda large accipiendo
dicitur conceptus anime. qui significat non so-
lum intentiones anime que sunt signa na-
turalia rerum cuiusmodi sunt intentio-
nes prime stricte sumpte: sed etiam pos-
sunt signa mentalia ad placitum signifi-
cantia significare. puta syncategoremata/

mata mentalia. et isto modo non habemus vocabulum correspondens intentioni secundae. Stricte autem accipiendum dicitur intentio secunda conceptus. qui precise significat intentiones primas naturaliter significantes cuiusmodi sunt genus species: diversa et similia. quod sicut de omnibus hominibus predicatur conceptus hominis: sic dicendo: ille homo est homo: ille homo est homo. et sic de aliis. sic de intentionibus primis que supponuntur pro rebus predicantur unus conceptus cuiusque que est intentio 2^a. sicut dicendo homo est species. asinus est species. albedo est species. animal est genus. quantitas est genus ad modum quo unum nomen predicatur de diversis nominibus sicut dicendo homo est nomen. albedo est nomen: et ita secunda intentio significat naturaliter intentiones primas: et potest supponere pro eis in propositione sicut intentio prima significat naturaliter res ad extra: et potest supponere pro eis. Circa finem dicunt aliqui quod intentiones prime et secundae sunt quedam entia ficta: que tantum obiective sunt in mente et nullibi subiective: sed contra quando propositio verificatur pro rebus si due res sufficiunt ad eius veritatem. superfluum est ponere tertiam: sed omnes tales propositiones homo intelligitur: homo est subiectum: homo est predicatum. homo est species. et consimiles propter quas ponitur tale esse fictum: verificantur pro rebus et due res sufficiunt saltem res realiter existentes ad verificandum omnes ergo et cetera. assumptum probatur. nam posita cognitione hominis in intellectu: impossibile est quod hec sit falsa: homo intelligitur. Similiter posita cognitione hominis in communi et intentione subiecti in communi: et formata hac propositione mentali: homo est subiectum: in qua una intentio predicatur de alia: necesse est hanc propositionem esse veram homo

est subiectum sine omni facto. ergo et cetera. Preterea tale fictum impedit cognitionem rei. ergo non est ponendum propter cognitionem rei. Assumptum patet. quia illud nec est cognitio nec res extra cognita. nec ambo simul: sed quodam tertium medium inter cognitionem et rem ergo si illud fictum intelligitur tunc res extra non intelligitur. et tunc quando forma hanc propositionem mentalem. deus est trinus non intelligo deum in se: sed illud fictum quod videtur absurdum. Preterea deus eadem ratione intelligendo assumptum intelligeret ficta. et ita ab eterno erat coordinatio. tot entium fictorum quod possunt esse diverse res intelligibiles et fuerunt: ita necesse est quod deus non potuit eas destruere. quod videtur falsum. Preterea tale fictum non est ponendum ut habeatur subiectum vel predicatum in propositione veri. quia actus intelligendi sufficit ad hoc. quia illud esse fictum tam in essendo quam in representando ita est singulare: sicut actus. quod patet ex hoc. quia unum fictum potest destrui alio manente: sicut actus. quia aut illud fictum dependet essentialiter ab aliquo actu rationis. aut non. Si sic tunc cessante illo actu: destruitur illud fictum. tamen manet fictum in alio actu: et per consequens sunt duo ficta singularia. sicut duo actus. Si non dependet ab actu isto singulari: nec per consequens dependet essentialiter ab aliquo actu eiusdem rationis. et ita manebit illud fictum in esse obiectivo sine omni actu quod est impossibile. Preterea non est contradictio quod deus faciat cognitionem realem sine tali ficto. quia cognitio non dependet a tali ficto essentialiter. sed contradictio est quod ponatur intellectio in intellectu et nihil intelligatur. ergo non est ponendum

propter intentōem eōdem. Ideo dico q̄
tam intentio prima q̄ secunda sunt ve-
re actus intelligendi. quia per actū intel-
ligendi pōt saluari quicquid saluatur p̄
fictū: eo q̄ act⁹ est similitudo obiecti: et
pōt significare et supponere pro reb⁹ eē.
pōt esse subiectū et predicatū in p̄positio-
ne pōt esse genus et spēs et cetera sicut fi-
ctum. Et quo patet q̄ intentio prima
et secūda realiter distinguuntur: quia in-
tentio prima est actus intelligendi signi-
ficans res que nō sunt signa. 2^a intentio
est actus intelligendi significans inten-
tiones primas. ergo distinguuntur. Ad
principale patet ex dictis q̄ taz intentio-
nes prime q̄ secunde sunt vere entia re-
alia. quia sunt vere qualitates exātes
subiective in intellectu. Quo^m habitū.

Questio prima.

Trum eadē veritas theolo-
gica specie vel numero potest
pbari in theo^a. et in sciē^a na-
turali. q̄ nō. quia eadē conclusio specie non
pōt sciri duplici scientia alterius rōnis:
sed me^a alterius rōis in theologica sciē-
tia et scientia naturali cānt scientiā alte-
rius rōis: ergo necessario conclusiones
erunt alterius rationis. Contra: nisi
eadē veritas posset rē. tunc pb̄a nō iu-
uaret theo^a. Dic p^o distinguitur de
sciētia. 2° ad qōes. Circa p^o dico q̄ sciā
naturalis et theologica dupliciter acci-
piuntur. vnomō p̄ habitū vnius cōclu-
sionis tantū. Aliomō p̄ aggregatōe ex
oibus habitibus detiātum ordinē habē-
tibus respectū vnius conclusionis siue
ibi habitus sit incōplexorū siue p̄plexorū

Circa 2^m supponendo q̄ quelibz ve-
ritas est theologica que ē necessaria ad
salutē. dico q̄ eadem conclusio theo^a spē

non pōt probari in theolo^a et in scien-
tia naturali primo^o acceptis. et hoc q̄
quot sunt scientie sic dicte tot sunt con-
clusiones scite. Et ideo sicut vnius con-
clusionis non possunt esse diuerse scien-
tie. quia pluralitas non est ponenda sine
necessitate: ita eadē conclusio non potest
pbari in diuersis scientiis. Sed accipiē-
do theolo^a et scientiā naturalē. 2°
mō: sic pōt non solū eadē conclusio spē:
sed etiā numero pbari in theo^a et scien-
tia naturali si essent in eodē intellectu:
puta tales. deus est sapiens: deus est bo-
nus. hoc p̄bo. quia non est hoc magis
inconueniens q̄ q̄ eadem conclusio spe-
cie et numero p̄betur p̄pter quid: et q̄
est: sed hoc est possibile. Tum quia idē
effectus specie et numero potest causa-
ri a causis diuerse speciei: et per conse-
quens licet me^a sint alterius hinc inde ta-
men conclusio pōt esse eiusdē rōnis. Tum
quia ista propositio in mente nullū ens
infinite est: dicit primo huic p̄pōnī
in mente aliquod ens infinite est que
probat. tam in theo^a q̄ in pb̄a natu-
rali. et per consequens est eiusdem ratio-
nis in vtraqz scia. Sed contra theolo^a
intelligit per nomen dei ens infinite
nobilitus quibuscūqz infinitis alterius
rationis si essent simul quod non solum
dūm: sed coniunctim est nobilitus oī-
bus. tunc sic accipiendo deum istomō eē
nō est naturaliter et euidenter notum. er-
go sic accepto deo nihil probatur na-
turaliter et euidenter de eo. consequen-
tia patet ahs probatur. quia nō est natu-
raliter euidenter q̄ aliqd sit infinite nisi
ex motu vel ex causalitate que solū p̄-
bant infinite esse quod est melius quo-
rūcūqz infinitoꝝ diuisim et non con-
iunctim ergo et cetera. Preterea aut. p̄

Dant istam conclusionem per medium eiusdem rationis vel alterius. Si primo tunc media conclusio et termini essent eiusdem rationis et sic non probaretur in diversis scientiis. Si secundo cum meo proprium rationis spatium sit quedam diffinitio vel descriptio data per predicabilia in quibus illa descriptio est alterius rationis in una scientia et alia. et per hanc cognitionem simplicem data per illam descriptionem erit alterius rationis. et ita ratio cuius illa cognitio simplex est subiectum erit alterius rationis. Ad primum illorum dico quod nisi conclusio eiusdem rationis posset probari in diversis scientiis. theologus fidelis et philosophus paganus non possent sibi contradicere de ista propositione: deus est trinus et unus. quod propositiones in voce non contradicunt nisi quod propositiones in mente contradicant. eo quod sunt signa subordinata. et propositio affirmativa et negativa in mente. non contradicunt primo nisi componantur ex conceptibus eiusdem rationis. licet possint referri contradictoria ex propositiis compositis ex conceptibus alterius rationis. Aliter enim nisi illud esset verum in terminis equivocis posset fieri contradictio sicut hec omnis canis currit. alius canis non currit. nisi sunt conceptus alterius rationis puta latrabilis et syderis. quod patet esse falsum. quod contradictio est oppositio rei et nominis non solum vocalis sed mentalis. Dico ergo quod aliqua conclusio eiusdem rationis probatur in diversis scientiis et aliqua non. Et istam propositionem particularem teneo veram. sed non usum. Ad argumentum ergo dico quod sicut illa conclusio in qua predicatur trinum et unum. de quolibet conceptu dei: potest probari in diversis scientiis. sed solum probatur in theologia presupposita fide. ita quod illa conclusio in qua conceptus dei subicitur vel deus fit istam descriptionem. a

liquid melius omnibus aliis a se. quod cuiusque predicatum de eo predicatur non probatur in diversis scientiis sed solum in theologia. Unde tales conclusiones deus est bonus. deus est sapiens etc. sic accepto deo non possunt probari in diversis scientiis. ratio est quod sic accipiendum deum: non est naturaliter evidens deus esse sicut deducit ratio et patet in primo quodlibet. et per hanc non est naturaliter evidens deum sic acceptum esse bonum. Sed ex hoc non sequitur: quia conclusio in qua bonum vel sapiens predicatur de conceptu dei. ut peum intelligam quod est aliquid quo nihil est perfectius nec prius possit demonstrari. quod sic potest demonstrari deum esse. quod aliter est processus in infinitum. nisi esset aliquid in entibus quo nihil est perfectius nec prius. et ita potest demonstrari ratio in qua predicatur bonum et prima causa vel de quocumque alio conceptu ad quem philosophus potuit naturaliter devenire. Non ad formam argumenti concedo autem et hanc. quod non est contra me. Ad aliud dico quod theologus et philosophus naturalis probant eandem rationem specie per medium alterius rationis. Et quando dicitur quod medium proprium est quedam diffinitio vel descriptio. Dico quod non semper medium est diffinitio vel descriptio subiecti. sed aliquando medium est diffinitio exprimens partes integrales diffinitive. puta quando demonstratur habere tres de triangulo. Aliquando subiectum primum passionis est medium: sicut quando demonstratur esse susceptibile discipline de homine per animam intellectivam. Aliquando medium est conceptus communis. et variis modis potest aliquid esse meum. Et ultra dato quod meum sit descriptio subiecti dico quod illa descriptio erit alterius rationis in diversis scientiis. Et quando dicitur quod descriptio alterius rationis causa cognitionem simplicem alterius rationis: illud

multipliciter peccat. Tum quia diffini-
 tio subiecti nunquam causat noticiam inco-
 mplexam subiecti. quia illa presupponit
 omnem diffinitionem: sed acquiritur mediante
 notitia intuitiva subiecti. et diffinitio potest
 partialiter causare cognitionem aliquam
 complexam per discursum. qui descursus
 noticiam incomplexam subiecti presupponit.
 Tum quia dato quod descriptio subiecti
 causaret effectiue talem cognitionem sim-
 plicem subiecti non sequitur propter hoc quod
 descriptiones alterius rationis causent co-
 gnitiones incomplexas alterius rationis. quia
 possunt habere aliquem effectum eiusdem ra-
 tionis patet de sole et igne respectu caloris.
 Similiter de cognitione et voluntate re-
 spectu amoris. Tum quia talis cog-
 nitio simplex si esset non esset subiectum in co-
 clusione probanda per descriptionem sed es-
 set medium sicut ipsa descriptio est medium. Nam
 secundum philosophum posteriorum dicitur subiectum debet
 per cognoscere quid est et quia est et per consequens sub-
 iectum debet prehaberi ante demonstra-
 tionem. Et ideo licet illa cognitio simplex
 si esset possibilis posset esse subiectum in ali-
 qua conclusione. tamen illa conclusio nun-
 quam probaretur per illam descriptionem. Ad
 argumentum principale concedo quod eadem
 conclusio non potest sciri duplici scientia alterius
 rationis: sed neque minore. scilicet quod medium alterius
 rationis in theologia et scientia naturali causant
 scientias alterius rationis. et hoc capiendo sci-
 entiam per habitum conclusionis.

Questio. ii.

Tum eadem conclusio potest eui-
 denter cognosci per demonstra-
 tionem et per experientiam
 quod non quia videns rem primo et post non
 videns format conceptus simplices abso-
 lutos alterius rationis ergo conclusio/

nes compositae ex illis erunt alterius
 rationis: quare una erit nota per demonstra-
 tionem: et alia per experientiam patet de
 se. Nam probatur. quia aliter beatior et via-
 tor formarent de deo. propositioes eque eui-
 dentes. quia proponerentur ex concepti-
 bus eiusdem rationis. quod falsum est. Pre-
 terea necessarium non scitur per contingens.
 Contra: per experientiam potest sciri ista conclusio
 omne ignis est calefactiuus. et per demon-
 strationem potest sciri eadem conclusio per ca-
 lorem tanquam per medium: ergo etc. Ad que-
 stionem dico breuiter quod eadem conclusio non
 solum specie sed etiam numero potest euidens
 sciri per demonstrationem et per experientiam
 hoc probatur. quia per experientiam acqui-
 ritur habitus verificus conclusionis. et
 nullus alius a scientia. Datur inducti-
 ue. et per demonstrationem acquiritur scia re-
 spectu illius conclusionis igitur. Pre-
 ter demonstratio quia et propter quid possunt
 noticiam scientiam eiusdem speciei respectu eius-
 dem conclusionis causare quod demonstratio
 et experientia possunt. Pre-
 ter in hoc differunt primo et conclusio. quia primo tantum
 cognoscitur ex terminis vel per experientiam
 sine demonstratione. conclusio eadem potest euidens
 ter cognosci experientia et demonstratio-
 ne. Pre-
 terea cause distincte specie pos-
 sunt habere effectum eiusdem speciei. patet per
 ergo sic est in proposito. Sed contra. ea-
 dem propositio non est magis euidens et mi-
 nus euidens. sed propositio que formatur me-
 diante visione proponitur ex cognitionibus
 euidentiorebus: quam propositio que formatur
 mediante demonstratione solum. quia vi-
 dens rem euidens assensit. quam habens
 demonstrationem tantum sine experientia.
 ergo etc. Pre-
 terea si habitus conclu-
 sionis qui causat per demonstrationem et expe-
 rientiam sit eiusdem speciei tunc non apparet via-

ad pbandum distinctiōem spē causa intel
actus credendi opinandi et sciendi quia
pclusio est eadē p te et premissis hinc in
de possunt causare aliquē actū eiusdem
spēi ergo etc. **P**roterea sciens aliquā
pclusionē per demonstratiōem siue per ex
perientiā quātūcūq; ille assensus intēdat
nō assentiet ita evidenter sicut habēs de
monstratiōem cū experientia. **S**imiliter
em p frequētatōem illius demonstratiōis
posset augeri assensus ad equalē evidē
tiam cum illa quā causaret experientia.
quod est falsum. ergo ille scie differunt
spē p illud principiū. illa q nō pnt i effe
ct⁹ eiusdem rōis n̄ sūt eiusdem rōis. **P**ro
si sic: tunc eadē pclusio esset in syllo: ex
premissis veris et falsis. et tunc premissis
falsis carent assensus eiusdem spēi cū pmi
ssis veris. et p pns syllogismus topicus.
falsigraphus et demonstratiuus cābunt
sciam eiusdem spēi. **P**roterea eadē con
clusio p te pōt pbari pbi⁹ p premissas
speculativas et naturaliter p premissas
practicas puta ista actus est generatiu⁹
habituū: ergo si iste assensus est idē tunc
eadē noticia erit speculativa et practica
quod videtur absurdū. **A**d primum
istoz dico q eadē ppō nō pōt esse ma
gis evidens et minus simul et semel vni⁹
eadē. tamen eadē ppō pōt simul et semel
esse magis evidens vni et minus evidēs
alteri. **S**imiliter eadē ppositio potest
esse minus evidens vni vno tēpore q̄ a
lio. **A**d pbatiōem dico: q si aliquis sci
at aliquā pclusionē vno tēpore per demō
stratiōem solum et alio tēpore sciat ean
dem conclusiōem per demonstratiōem:
et experientiā: tunc tali est illa conclusio
primo minus evidens: et postea magis
evidens vel econverso. **A**d aliud nego
consequentiā. quia actus opinandi et ac

tus sciendi eandē pclusionē formaliter
repugnant: quia vnus est evidens et ali
us inevidens: et cum formidie. **N**ec pos
sunt esse simul in intellectu: et per conse
quens distinguunt specie: sicut pbatur
q actus diligendi et odiendi eundē ho
minē distinguunt specie: quia forma
liter repugnant. **A**d pbatiōem dico. q
nō oēs premissis possunt causare noticia
pclusionis eiusdem spēi. sed aliquē et aliq
nō: quia certū est q premissis syllo sophi
stici et demonstratiui eiusdem conclusio
nis nō causant noticia eiusdem spēi illius
pclusionis sed poti⁹ assensus oppositos
sicut fides opō. et sciē^a oponūtur. **E**t iō
dico q aliquē cause diverse rōis pos
sunt causare effectū eiusdem rōis: s; n om
nes cause alterius rōis possunt h⁹ fa
cere. **E**t non est alia causa querenda n̄
si quia natura rei talis est. **S**ed adhuc
stat dubiū quō pbatur distinctio speci
fica inter illos actus. **S**ecūdo q p
batur p rōem repugnatiōem inter actū sciē
di opinandi et credendi respectu eiusdem
pclusionis. **A**d aliud dico q illud ai^m
si pcluderet pbaret q calor causatus a
sole et igne et calor causatus a duobus
ignibus non sunt eiusdem spēi. quia quātū
cūq; augmentetur virtus solis non
pōt per se causare ita perfectū calozē si
cut pōt cum igne. **E**tia quātūcūq; au
gmentetur virtus vnus ignis non pōt p
se ita perfectū ignē causare sicut potest
simul cū alio igne. **E**t per consequens
illi calozes essent alterius spēi per illud
argumentū quod falsum est. **I**deo di
co q sicut virtus solis pōt tantū augeri
q pōt causare ita perfectū calozē sicut
pōt ignis per se sine sole: tamen cum so
le pōt adhuc perfectiorē calozē causa
re. **I**ta per demonstratiōem pōt tantū

augeri assensus maxie si pot augeri in in-
finitu. q sit eque evidens z perfectus. si/
ent assensus que causaret experientia p
se sine demonstratoe. Nunq tamen pot
augeri per demonstratoem tantu q cau-
set assensum eque evidentem per se sine
experientia: sicut pot simul cum experi-
tia. Et fm istu intellectu illud principium
intelligitur sic: illa que non possunt in a-
liquo effecta eiusde spei sunt alterius ro-
nis z aliter non. Ad vltimu dico. q
eadem pot esse conclusio in syllo ex premis-
sis veris z falsis. Sed vltra pna non va-
let. ergo ille premissis possunt causare no-
ticia eiusde spei. quia non dixi vniversa-
lem. scz q oes premissis causarent assen-
sum eiusde spei sed dixi particulari scz q
alique premissis rē. Et ideo dico q fal-
se premissis no sunt nate causare assen-
sum eiusde spei cum premissis veris.
Nam premissis false cant opinionē si au-
tem sint premissis vere z evidētes causat
evidentiā si sint credite causant fidem.

Ad principale dico q videns rem p^o
z post non videns pot formare duas p-
positōes ppositas ex cognitionibus ab-
stractivis: sicut paulus post raptū vna
ex cognitionibus cantibus assensu eui-
denti et a^mno. sed erit inevidens sicut
illa ppō quā habuit de deo ante raptū
que so^m fuit credita. z habuit aliquam
aliā post evidentē sibi per demonstratio-
nem ante raptū. Et illa eadē spē vl nu-
mero fuit evidentiōz post raptū median-
te visione dei. Ad aliud dico q neces-
sarium non scitur per contingēs syllogi-
stice tanq per premissam sed noticia eui-
dens contingentis bene potest eē cā effi-
ciens parcialis ad causandū noticiam
evidentiē respectu necessarij. z ita est in

proposito.

Questio. iiii.

Trum aliqua veritas theo^a
eadem specie vel numero sit
credita a viatore z evidenter
scita a comprehensore. q sic. quia hec
veritas deus est trinus z vnus est credi-
ta a viatore z scita a comprehensore er-
go rē. Contra eadem veritas non ē
evidens z non evidens. Sed propositio
quam format viator non est evidens. p-
positio quam format beatus est evidēs
ergo non est eadem propositio. Ad q/
stionem dico breuiter q sic. Quod pro-
bo primo quia Aliter beatus non cog-
nosceret evidentiōs articulos fidei q vi-
ator. z ita beatus non posset certificare
viatozem de articulis fidei. Secundo
quia paulus post raptum scivit multa
evidenter que nescivit ante. Tertio.
quia eadem conclusio potest esse credi-
ta z scita ab eodem vel diversis.

Quarto quia paulus post raptum.
Et paganus contradixerunt sibi de ista
veritate: deus est trinus z vnus. igitur
qualem propositionem formavit: ta-
lem potuit alius formare. Aliter
non contradicerent sibi. Quinto. qz
eadem conclusio potest sciri per ratio-
nem z auctoritatem. Sexto quia
aut aliqua propositio viatoris z beati
est eadem in essendo. z tunc habetur p-
positum aut in significando. z tunc pro-
positio vera et falsa essent eadem quia
significant idem similiter propositio ne-
cessaria z contingens. Ideo dico. q
eadem propositio non solum specie sed
numero potest credi a viatore et eui-
denter sciri a beato. Sed contra.

mediū propriū syllogismi creditiū est cō/
ceptus compositus. et me^m sylli demonstrati
ui tali demonstratiōe. quā faceret bea-
tus: est simplex conceptus dei. ergo sunt al-
terius rōis. et ista cognitio simplex ē p^r
clusiōis p^rbande ergo rē. **Primo**
nō est dare mediū p^r quod pōt terminus
vnus de alio demonstrari: quia nō p^r deū
cum nō sit subiectū p^rōis nec p^rdicatū
Nec illa passio vt videtur prius inest
alicui conceptui q^m conceptui viatoris. **Ad**
primū illoꝝ dico q^m me^m sylli creditiui et
demonstratiui est alterius rōis. sed vl-
tra nō valet p^rna. ergo p^rclusiōes sunt
alterius rōis. quia p^rclusio eiusdē rōis
pōt eē respectu vtriusq³ mediū. primo ī
eodē intellectu pōt eē eadē p^rclusio nu-
mero. respectu vtriusq³ mediū. vñ p^rce-
do q^m mediū propriū sylli creditiui quod
est conceptus compositus et mediū syllogis-
mi demonstratiui. quod in p^rposito ē cog-
nitio simplex dei in se sunt alterius rōis.
sed p^rclusiōes sunt eiusdē rōis. Et rō
est quia p^rclusio nō causat a mediis q^m tā
subiectū q^m p^rdicatū. q^m etiā tota p^rclu-
sio apprehenduntur ante oēm demonstra-
tionē. primo posteriorē. Nam primo ap-
prehendo p^rclusionē et eius terminos. et
dubito de ei⁹ veritate. postea quero me-
ditum ad p^rbandū illā p^rclusionem. **Se-**
cundo dico q^m illa media quauis sint
alterius ratiōis. tamen non causant
noticias incōplexas subiecti alterius rō-
is. quia si cause sint alterius rōis non
oportet p^rpter hoc q^m effectus sint alteri-
us rōis. **Tertio** dico q^m dato q^m me^m
cārent tales noticias simplices alterius
rōis ille noticie erunt me^m ad p^rbandū
p^rōem dubitabilē aliquā sicut sunt illa
media ex quibus causantur. et nō erunt
subiecta conclusiōnū p^rbanday: licz pos-

sint esse subiecta aliaꝝ p^rclusiōnū. **Ad**
2^m dico q^m cognitio dei simplex p^rpria si
bi erit mediū in tali demonstratiōe. q^m il-
la p^rō in qua illa cognitio simplex est
me^m est per se nota. et ideo illa passio p^ri-
us inest sibi per p^rce^m q^m conceptui viato-
ris. **Ad** principale dico q^m btūs for-
mat duplices p^rōes. vnā cōpositā ex co-
gnitiōibus cōpositis. que nō causant no-
ticiā evidentē: et illa est eiusdē rōis cuꝝ
p^rōe viatoris. **Aliā** cōpositā ex cog-
nitiōibus simplicibus cāntibus assensum
evidentē. et illa est alterius rōis a p^rpo-
sitione viatoris. **Ad** formā ergo dico.
q^m eadē veritas nō est simul et semel vñ
et eidē evidens et inevidens sed bene pōt
esse eadē veritas evidens vñ et inevidēs
alteri: et sic est in p^rposito. quia p^rō tradi-
ta est inevidens viatori et evidens beato
Similiter pōt eadē veritas primo esse
inevidens alicui. et postea evidēs eidem
et sic est de aliquo primo viatore et po-
stea scō beato.

Questio iiii.

Trum deus pōt causare ī vi-
atore noticiā evidentē de cre-
dibilibus sine visione dei. q^m nō
quia noticia evidens articuloꝝ p^rtingen-
tium. nō pōt causari sine noticia intuitia
ergo. **Contra** si visio requiritur ad
causandū noticiam evidentē de articu-
lis. hoc erit in genere cause efficientis s³
oēm talē efficiētiā pōt deus supplere.
ergo rē. **Respondeo** q^m ista questio bz
duplicē intellectu. vnus est vtrum deus
potest causare noticiā incōplexā abstrac-
tiuā articuloꝝ ad modū quo noticie ab-
stractiue terminoꝝ p^rpositionis p^r se no-
te si causarentur a solo deo. causarent
naturaliter assensum evidentem illi⁹ p^r

positionis & oculus mira faciens cau-
 sat naturaliter actum videndi. Alii in-
 tellectus est vtrū deus pōt se solo cau-
 sare noticiā evidentē articulorū imedia-
 te sine visione sui. & hoc indifferenter: si-
 ue presupponatur noticiā ab^a eorū si-
 ue nō. Si questio intelligatur primo
 mō sic pono tres conclusiones. Prima
 est q̄ veritas p̄tingens de deo p̄ta ista
 deus est incarnatus nō cognoscitur evi-
 denter per quancūq; cognitionem
 ab^a dei sine eius visione. ita q̄ cognitio
 ab^a incōplexa causat a solo deo & assē-
 sus evidens causatur naturaliter a cog-
 nitione ab^a incōplexa. quod patet. quia
 talis veritas nō cognoscitur evidenter
 mō predicto. nisi sic. ergo ad assensu; na-
 turaliter causandū requiritur visio dei
 Secūda conclusio est q̄ veritas necessa-
 ria de deo p̄posita ex terminis p̄notatis
 que nō cognoscuntur evidenter naturalit̄
 loquendo: nisi p̄ conclusionē evidentē cui-
 cuius p̄tingentis: sicut ista. deus est in-
 carnabilis que naturaliter mō predicto
 non cognoscitur evidenter sine cognitio-
 ne evidenti huius p̄tingentis. deus ē in-
 carnatus non pōt naturaliter cognosci
 evidenter sine visione dei. quia visio crea-
 ture non sufficit. ergo nec i. la necessaria
 pōt cognosci. Tertia conclusio est q̄
 articulus fidei necessarius habens deū
 p̄ obiecto p̄ciali si nō cōpōitur ex finis
 p̄notatis pōt evidēt̄ cognosci a viatore na-
 talit̄ p̄ noticiā ab^a dei carā a solo deo
 sine visione dei. & hoc dico si illa noticiā
 abstractiva incōplexa: sit distincta & p̄-
 pria deo. puta deus est bonus intelligēs
 vnus & trinus que non p̄notant aliqua;
 creaturā. quia in tali p̄p̄ne necessaria:
 in qua subiicitur p̄ceptus dei distinctus
 simplex & p̄prius aut predicatur p̄cept^o

p̄prius deo. aut cōis. Si p̄prius illa p̄-
 positio erit per se nota omi intellectui
 habenti illū p̄ceptū. Si ille p̄ceptus sit
 cōis ille erit vnivocus deo & creature &
 per p̄ns sicut videns distincte albedinam
 scit evidenter q̄ albedo est color ita via-
 tor habens illā cognitōem ab^a dei in-
 complexā: scit euidenter naturaliter p̄-
 dictom^o q̄ deus est bonus. ens &c. Si
 dicat q̄ quantūcūq; illa p̄positio com-
 posita ex cognitionib⁹ abstractivis pos-
 set esse naturaliter evidens predictomō
 sine visione dei: tamen per ipam visionē
 dei simul cū cognitione abstractiva cui
 dentius cognoscitur illa p̄positio q̄ p̄
 abstractivā solū: ergo non pōt ita euident̄
 ter cognosci sine visione dei: sicut cum vi-
 sione. Respondeo q̄ licet naturaliter
 & ex cōi lege sicut cognoscitur aliqua p̄-
 positio evidenter ex cognitione termino-
 rum. s; cognitio terminorū nō habeatur
 naturaliter possit talis veritas p̄posita
 ex cognitionibus incōplexis causatis a
 solo deo evidenter cognosci naturaliter
 nō tamen ita evidenter pōt cognosci na-
 turaliter sine visione dei. sicut cum visio-
 ne. Et hoc quia eadē veritas evidenti⁹
 cognoscitur quando cognoscitur p̄ plu-
 ra media. q̄ quando per vnū solum: qz
 omne totum est maius sua parte: & tamē
 cum hoc stat q̄ sine visione pōt euident̄
 cognosci: licet non ita euidenter. sicut
 cum visione. Si autem intelligatur
 questio. scđo^o sic dico q̄ deus pōt ime-
 diate se solo causare noticiā evidentem
 omniū articulorū: siue sint contingentes
 siue non. & tunc talis assensus causatus
 a deo posset dici quedam noticiā: s; non
 incōplexa. Hoc patet. tum quia ta-
 lis assensus evidens est quedam quali-
 tas absoluta. & per p̄ns potest causari a